4.3

Enehøj/Gert Moody Jacobsen
Møgelvangvej 4
7830 Vinderup

Dato:	10-09-2012
Sagsnr.:	022052-2012
Henv. til:	Ole Lousdal
Tlf.:	96117826

§ 12 MILJØGODKENDELSE

af kvæg- og pelsdyrbruget

Enehøj

Møgelvangvej 4, 7830 Vinderup
Matr. nr. 55a m.fl. Sønderhede, Sevel

MILJØGODKENDELSE MEDDELT I HENHOLD TIL LOV NR. 1486 AF 4/12-2009 OM MILJØGODKENDELSE M.V. AF HUSDYRBRUG.

Indholdsfortegnelse

STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN **5**

IKKE TEKNISK RESUMÉ **6**

MEDDELELSE OM GODKENDELSE **8**

MILJØGODKENDELSENS VILKÅR **9**

GENERELLE FORHOLD 9
Dokumentation *9*
Frist for udnyttelse af godkendelse *9*
Ansøger og ejerforhold *9*
Ophør af husdyrbruget *9*
HUSDYRBRUGETS ANLÆG 9
Landskabelige og kulturhistoriske forhold *9*
Det ansøgte husdyrhold *10*
Stalde *10*
Rengøring af staldanlæg *11*
Foder *11*
Døde dyr *11*
Opbevaring af flydende husdyrgødning *12*
Påfyldning af gyllevogne, håndtering og udkørsel af afgasset biomasse *12*
Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning *12*
Lugt *12*
Transport *13*
Støj *13*
Støv *13*
Spildevand *13*
Skadedyr *14*
Driftsforstyrrelser eller uheld *14*
Miljø- og ressourcestyring *14*
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER 15
Drift af husdyrbrugets arealer *15*
Udbringning af husdyrgødning *15*
Fosfor *15*
Forebyggelse af forurening af vandmiljøet *16*
Arter på habitatdirektivets bilag IV *16*

OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD **16**

KLAGEVEJLEDNING 16
OFFENTLIGGØRELSE 17
RETSBESKYTTELSE 18
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN 18
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN 19

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING **20**

GENERELLE FORHOLD 20
Lokalisering og planmæssige forhold *21*
Landskabelige og kulturhistoriske områder *22*
Ophør af husdyrbruget *23*
HUSDYRBRUGETS ANLÆG 24
Det ansøgte husdyrhold *24*
Produktionsniveau *24*
Stald *25*
BAT i staldanlæg *26*
Ventilation *31*

Rengøring af staldanlæg ... *31*
Foder ... *32*
Fyringsanlæg ... *33*
Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof ... *33*
Affald og kemikalier ... *33*
Døde dyr ... *35*
Sprøjtemidler og medicin ... *35*
Opbevaring af flydende husdyrgødning ... *37*
Påfyldning af gyllevogne ... *38*
Opbevaring af dybstrøelse ... *39*
Ammoniak ... *39*
Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning ... *41*
Lugt ... *42*
Transport ... *44*
Støj ... *45*
Støv ... *46*
Lys ... *46*
Spildevand ... *46*
Skadedyr ... *47*
Driftsforstyrrelser eller uheld ... *49*
Renere teknologi og ressourcestyring ... *50*
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER ... 52
Drift af husdyrbrugets arealer ... *52*
Udskiftning af udbringningsarealer ... *54*
Sædskifte ... *55*
Udbringning af husdyrgødning og afgasset biomasse ... *55*
Grundvand ... *57*
Bilag IV-arter ... *58*
Natura 2000-områder og udpegningsgrundlag ... *59*
Beskrivelse af Natura 2000-vandopland Skive Fjord, Lovns- samt Risgårde Bredning og udpegningsgrundlag ... *60*
Beskrivelse af Natura 2000-vandområdet Flyndersø, Stubbergård Sø, Hellesø og Skallesø (N41) og udpegningsgrundlaget ... *63*
Beskrivelse af Natura 2000-vandopland Nissum Fjord og udpegningsgrundlag ... *67*
Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer ... *68*
Nitrat ... *68*
Fosfor ... *72*

HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET ... 78

BILAG 1 – HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED ... 79
BILAG 2 – SITUATIONSPLAN ... 80
BILAG 3 – HUSDYRBRUGETS INDRETNING ... 81
BILAG 4 – LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING ANLÆG ... 82
BILAG 5 – HUSDYRBRUGETS AFLØBSFORHOLD ... 83
BILAG 6 – GYLLETRANSPORTRUTER ... 84
BILAG 7 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG (NATURA 2000) ... 85
BILAG 7 – NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG (§ 3 OMRÅDE – KATEGORI 3 NATUR) ... 86
BILAG 8 – OVERSIGTKORT OVER UDBRINGNINGSAREALERNE ... 87
BILAG 8 – AREALER DEL 1/2 ... 88
BILAG 8 – AREALER DEL 2/2 ... 89
BILAG 9 – JORDBUNDSTYPER ... 90
BILAG 10 – FJORDOPLANDE OG OPLANDE TIL FOSFORFØLSOMME SØER ... 91
BILAG 11 – LAVBUNDSAREALER OG RISIKOOMRÅDER FOR FOSFORUDVASKNING ... 92
BILAG 12 – GRUNDVAND ... 93
BILAG 13 – NITRATKLASSER ... 94
BILAG 14 – DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 3 ... 95
BILAG 14 – DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 3 ... 96
BILAG 14 – DRIFTSJOURNAL – DEL 3/3 ... 97

BILAG 15 – MST-NOTAT AF 22/12 2011 99
BILAG 16 – EKSISTERENDE LÆHEGN SKAL BIBEHOLDES OG VEDLIGEHOLDES 100

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	10-09-2012
Godkendelse hjemmel, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	§ 12 (over 250 DE)
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	Enehøj / Gert Moody Jacobsen
CVR-nr. / P-nr.	26702453 / 1004122192
Husdyrbrugets adresse	Møgelvangvej 4, 7830 Vinderup
Husdyrbrugets telefonnumre	97452762 / 51213362
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Gert Moody Jacobsen
Husdyrbrugets e-mail	enehoej@sevelnet.dk
Matrikel	55a Sønderhede, Sevel m.fl.
CHR	57245
(i)-mærket, bek. 1640 / 13/12-2006	Nej
Ejendomsnr.	661-186336
Husdyrbrugets konsulent	Karen Thomasen, Heden og Fjorden, Nupark 47, 7500 Holstebro. kvt@hflc.dk
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune Nupark 51, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 9611 7563

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Møgelvangvej 4, 7830 Vinderup. Husdyrbruget er større end 250 dyreenheder (DE) og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug[1].

Husdyrbruget er den 15-07-2009 miljøgodkendt til en husdyrproduktion på i alt 290,58 DE i mink og kvæg (4.260 stk. årstæver, mink, 115 stk. malkekøer, tung race, 99 stk. kvier (6-25 mdr.), tung race, 27 stk. småkalve (0-6 mdr.), tung race, 63 stk. tyrekalve (0-6 mdr.), tung race, 63 stk. ungtyre (6 mdr.-375 kg), tung race) jf. de i 2009 gældende omregningsfaktorer for dyreenheder. Jf. nugældende omregningsfaktorer for dyreenheder er der i nudrift 363,57 dyreenheder på husdyrbruget.

Det ansøgte projekt omfatter en omlæggelse af dyreholdet fra de nuværende 363,57 DE i kvæg og mink til 299,45 dyreenheder i mink og kvæg (5,37 DE). Anlægsmæssigt omfatter projektet opførelse af 5 nye lukkede minkhaller i lighed med de eksisterende lukkede haller på ejendommen. Hallerne bygges i umiddelbar tilknytning til eksisterende bygningsmasse i retning mod sydvest. Siden miljøgodkendelsen i 2009 er der opført en fortank efter anmeldereglerne.

Eksisterende miljøgodkendelse af 15-07-2009 erstattes ved meddelelse af denne nye miljøgodkendelse. Den nye miljøgodkendelse træder i kraft den dato den meddeles. Samtidig bortfalder eksisterende miljøgodkendelse af 15-07-2009.

Den ansøgte udvidelse skal jf. Husdyrlovens § 26 stk. 2 vurderes ud fra en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser eller ændringer foretaget siden den 1. januar 2007 på husdyrbruget, inklusive bedriftens arealer, dog højest over en 8-årig periode. Idet bedriften tidligere er miljøgodkendt af Holstebro Kommune, jf. ovenstående, skal den nu ansøgte udvidelse vurderes ift. den drift der var gældende før denne miljøgodkendelse trådte i kraft. Derfor er der indsendt to ansøgninger:

1. Ansøgning der belyser påvirkningerne på omgivelserne på alle de udvidelser der er foretaget siden 1. januar 2007, dvs. nudriften i 2007 for Møgelvangvej 4 sammenholdt med ansøgt drift i 2012. (fiktiv ansøgning nr. 39795).
2. Ansøgning der belyser påvirkningerne på omgivelserne på de udvidelser der foretages ift. gældende miljøgodkendelse og ansøgt drift (skema 35244).

Alle vurderinger af beskyttelsesniveauerne i denne godkendelse er foretaget på baggrund af fiktiv ansøgning 39795, bortset fra vurdering af overholdelse af det generelle ammoniakkrav som for første udvidelse var 25 % og for næste udvidelse er 30 %.

Husdyrbruget og en del af udbringningsarealerne, 35,58 hektar, er beliggende i oplandet til Stubbergård Sø og i oplandet til Skive Fjord, Lovns- samt Risgårde Bredning. Cirka 78,2 hektar ligger i oplandet til Felsted Kog i Nissum Fjord. Stubbergård Sø og fjordene er udpeget som Natura 2000-områder. Udbringningsarealerne ligger i nitratklasse 0 og den pri-

[1] Lov nr. 1486 af 4/12-2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

mære del af arealerne ligger udenfor fosforklasser. Ca. 12,91 ha ligger i fosforklasse II jf. husdyrlovens beskyttelsesniveau. 8,75 hektar ligger på drænet og/eller på lavbundsarealer i oplandet til Stubbergård Sø, som er overbelastet med fosfor. Disse arealer drives med fosforbalance (fosforklasse III), og der er stillet vilkår til sikring heraf.

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er omfattet af reglerne for IPPC, jf. IPPC-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for husdyrbrugets forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter, der hører under husdyrbruget.

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 9.999 minktæver (årstæver), 4 ammekøer, 1 småkalve (årsdyr) (0-6 mdr.), 3 kvier / stude (6 mdr.-kælving), 2 tyrekalve (0-6 mdr.), 2 ungtyre (6 mdr.–slagtning 440 kg) svarende til i alt 299,45 DE på husdyrbruget matr. nr. 55a m.fl., Sønderhede, Sevel, beliggende Møgelvangvej 4, 7830 Vinderup.

Godkendelsen bygger på husdyrbrugets ansøgning, tilsyn på husdyrbruget, supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøklagenævnets afgørelser og Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer), og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

_____

Ole Lousdal
Biolog

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Dokumentation

1. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse eller senere afgørelser foreskriver andet.

2. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks. husdyrholdets størrelse, affaldsregistrering og -bortskaffelse samt mark- og gødningsplaner m.v., samt driftsjournaler (jf. bilag 14), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

Frist for udnyttelse af godkendelse

3. Nærværende § 12 miljøgodkendelse ophæver husdyrbrugets miljøgodkendelse af 15-07-2009 meddelt i henhold til § 12 i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v.

4. Godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdato. Det vil sige, at der inden 2 år fra godkendelsesdato skal foreligge en skriftlig aftale med entreprenør om opførelse af bygningerne, som herefter skal være opført indenfor 3 år.

Ansøger og ejerforhold

5. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

6. Ved ophør af husdyrbruget skal minkhaller og stald rengøres, gyllebeholdere og gyllekanaler/kummer m.v. tømmes, ensilagemarkstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager.

Husdyrbrugets anlæg

Landskabelige og kulturhistoriske forhold

7. Eksisterende læhegn omkring husdyrbruget, jf. bilag 16 skal stedse vedligeholdes.

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller) fordelt på dyretyper. Antallet af dyreenheder er således kun retningsgivende for godkendelsestypen.

8. Husdyrbruget har pr. planår (01/08-31/07) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	**Ansøgt produktion**	
	Antal	**DE**
Minktæver	9619	282,91
Minktæver (1.150 minktæver (golde) i kostalden).*	380*	11,18
Ammeko o. 600 kg	4	2,86
Småkalve (0-6 mdr), tung race	1	0,27
Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-kælving mdr.)	3	1,50
Tyrekalve, tung race (0-6 mdr.)	2	0,24
Ungtyre, tung race (6 mdr. – slagtning 440 kg)	2	0,50
I alt		**299,45**

** 1150 tæver (golde) i 4 mdr. fra juli til november, svarer til årligt ca. 380 tæver.*

Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet i vilkår 9. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår.

Stalde

9. Stalde og minkhaller skal etableres og drives med følgende indretning og systemer:

Staldnavn	**Dyreart/type og evt. vægtkorrektion**	**Ansøgt drift**		**Staldsystem og BAT-nivaeu**
		Antal	DE	
Eksist. Mink	Minktæver	1900	55,88	Åbne haller 30 cm rende Halm ad libitum. Daglig udmugning (automatik) 31 % protein i % OE (foder uge 30-47)
	Minktæver	2360	69,41	Lukket hal 36,5 cm render Halm ad libitum Daglig udmugning (automatik) 31 % protein i % OE (foder uge 30-47)
Gamle stalde	Ammekøer o. 600 kg	4	2,86	Dybstrøelse hele arealet Udegående 7 mdr. indenfor udbringningsarealet.
	Småkalve, tung race	1	0,27	Dybstrøelse hele arealet Udegående 7 mdr. indenfor udbringningsarealet.
	Kvier (6 mdr. til kælving), tung race	3	1,50	Dybstrøelse hele arealet Udegående 7 mdr. indenfor udbringningsarealet.
	Tyrekalve (0-6 mdr.), tung race	2	0,24	Dybstrøelse hele arealet Udegående 7 mdr. indenfor udbringningsarealet.
	Ungtyre (6 mdr – slagtning), tung race	2	0,50	Dybstrøelse hele arealet.

Kostald	Mink (golde) *	380 *	11,18	Lukket stald 36,0 cm render Halm ad libitum. 2 x ugentlig udmugning 31 % protein i % OE (foder uge 30-47)
Nye mink-haller	Minktæver	5359	157,62	Lukkede haller 36,0 cm render. Halm ad libitum Daglig udmugning (automatik) 31 % protein i % OE (foder uge 30-47)

* 1150 minktæver (golde) fra juli til november. 1150 tæver i 4 mdr. svarer til årligt ca. 380 tæver.

10. Gyllerender skal tømmes som angivet i vilkår 9. Dvs. de skal tømmes dagligt. Gyllerenderne i gl. kostald, skal dog kun tømmes 3 gange ugentligt i sommerperioden (ingen dyr i stalden efter pelsning).

11. Alle afvigelser i forhold til vilkår 10 skal noteres i driftsjournalen jf. bilag 14.

12. Minkene skal have adgang til halm ad libitum. Ud over trådnettet må der ikke være foranstaltninger, der hindrer dyrenes adgang til halmen.

13. I alle dybstrøelsesafsnit skal der strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

14. 100 % af dybstrøelsen skal køres direkte til udspredning i marken.

15. Kvæg skal være udegående i det antal måneder som er anført i vilkår 9 (under staldsystem og BAT-niveau). Der skal føres journal til dokumentation.

Rengøring af staldanlæg

16. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder rene minkhaller og fodringsanlæg.

17. Fodervogne og foderrekvisitter skal omhyggeligt rengøres hver dag efter brug. Rengøringen skal foretages på en plads, hvor spildevandet opsamles, og hvor der ikke er risiko for, at spildevandet kan give anledning til punktkildeforurening.

Foder

18. I uge 30-47 skal der anvendes foder til hvalpene med et proteinindhold på maksimalt 31 % af OE (omsættelig energi). Ansøger skal dokumentere procentsatsen med en produktionsplan fra foderleverandøren, hvoraf den planlagte mængde protein i procent af den omsættelige energi fremgår. Dokumentation for dette skal vedlægges driftsjournalen. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere dette råproteinindhold for de seneste 5 år.

Døde dyr

19. Ved øget dødelighed i besætningen, samt efter pelsning af mink, skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

20. Husdyrbruget skal have mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.

21. Gyllebeholdere skal minimum én gang om året - eksempelvis i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder m.v. og vedligeholdes. Inspektion og evtuel vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jf. bilag 14.

22. Såfremt overdækning på fortank ikke er tæt pga. af skader eller lignende skal overdækningen straks repareres så unødige lugtgener undgås.

Påfyldning af gyllevogne, håndtering og udkørsel af afgasset biomasse

23. Ved anvendelse af traktorpumpe skal påfyldning af gyllevogn foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Alternativt skal der anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

    Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår spild fra påfyldning af gyllevogne og lignende kan der stilles krav om, at påfyldning og lignende skal foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning

24. Oprensningsmateriale / fast husdyrgødning, der opsamles fra minkhallerne skal opbevares enten i gyllebeholder på møddingsplads eller udbringes direkte på udbringningsarealer i overensstemmelse med gældende regler.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Lugt

25. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelser af lugtkilder, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra husdyrbruget er velbegrundede. Hvis der er væsentlige gener, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling af lugt. Målingerne skal udføres efter gældende retningslinjer fra miljøstyrelsen (referencelaboratoriet). Udgifter i forbindelse med undersøgelser og målinger afholdes af husdyrbruget. Med mindre tilsynsmyndigheden skønner at generne er væsentlige, vil der højest blive krævet én måling pr. år.

26. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplag m.v., der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

27. Transport til og fra husdyrbruget skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel. Af hensyn til omboende må den daglige transport kun finde sted i tidsrummet mellem kl. 07.00 og 18.00. Sæsonbetonet transport samt enkeltstående transporter kan i rimeligt omfang foregå udenfor dette tidsrum.

28. Transport med husdyrgødning skal, så vidt det er muligt, ske udenom bymæssig bebyggelse.

Støj

29. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	**45 dB(A)**	**40 dB(A)**	**55 dB(A)**

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

30. Ved klage over støj fra husdyrbruget, kan kommunen anmode om, at der indsendes dokumentation for overholdelse af støjkrav. Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

31. Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår 29 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Støv

32. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for husdyrbrugets eget areal. Væsentlighed skønnes af Holstebro Kommune.

Spildevand

33. Al vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødningsrester og sprøjtemiddelrester skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til opsamlingsbeholder eller gyllesystem (møddingspladsen). Udbringning skal ske jf.

husdyrgødningsbekendtgørelsens regler for udbringning af husdyrgødning.

34. Befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningsspild m.v., således at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til vandløb, grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.

35. Tagvand kan ledes til sø, jf. tidligere meddelt tilladelse. Såfremt det viser sig, at søen ikke har kapacitet i forhold til ikke at oversvømme omkringliggende arealer skal vandet nedsives eller der skal på anden måde opnås tilladelse til bortledning af vandet.

Skadedyr

36. Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrsbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

37. Der skal foreligge en ny beredskabsplan inden udgangen af 2012. Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit med en udførlig beskrivelse af afhjælpende foranstaltninger ved eventuelt udslip af afgasset biomasse i forhold til at forhindre at biomassen løber til dræn og herfra videre til vandmiljøet. Den opdaterede beredskabsplan skal accepteres af Holstebro Kommune.

    Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret.

Miljø- og ressourcestyring

38. Husdyrbruget skal minimum én gang om året føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof samt andre relevante ressourcer.

39. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarlig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.

    Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:

    - Metoder/management til reducering af fordampningen af kvælstof fra stalde, minkhaller og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
    - Tiltag til reducering af kvælstofudledning og fosforoverskud.
    - Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
    - Reparations- og vedligeholdelsesplaner.
    - Affaldsreducerede tiltag.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

40. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af bilag 8.

41. Der må maksimalt tilføres husdyrgødning/afgasset biomasse på bedriftens arealer svarende til 223,43 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 11, og således at der på husdyrbrugets udbringningsarealer ikke udbringes mere end 1,85 DE/ha.

42. Inden miljøgodkendelsen tages i brug skal der foreligge skriftlig aftale om afsætning af minkgylle produceret på husdyrbruget til Maabjerg Bioenergy A/S svarende til 201 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af Skema 11.

Udbringning af husdyrgødning

43. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid. I tætbebyggede områder skal nedfældning eller nedbringning ske umiddelbart efter udbringning.

    Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.

MILJØPÅVIRKNING FRA HUSDYRBRUGETS AREALER

Fosfor

44. Udbringningsarealerne mark 12-0, 12-2 og 13-0 skal dyrkes med fosforbalance, hvis der ikke er dokumenteret ledig fosforbindingskapacitet i jorden, jf. vilkår 45. Fosforbalance skal dokumenteres, eksempelvis ved gødningsregnskab, gødnings- og markplaner, og der skal føres journal over tilførsel af husdyrgødning/forarbejdet husdyrgødning og fraførsel af afgrøder (se driftsjournal bilag 14). Fosforbalancen skal udarbejdes af husdyrbruget og skal opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter NaturErhvervstyrelsens retningsgivende normer for fosfor for de respektive år. Vilkåret gælder enhver planperiode efter 1. august 2013.

45. Hvis markerne nævnt i vilkår 44 ikke dyrkes med fosforbalance, skal der være dokumenteret ledig fosforbindingskapacitet på de pågældende marker. For lavbundsjorde gælder, at der er ledig fosforbindingskapacitet, når forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstraherbart jern og fosfor er større end 20. For ikke-lavbundsjorde er der ledig fosforbindingskapacitet, når det gennemsnitlige fosfortal for marken er mindre end 4. Fosfortal / analyser må maksimalt være 5 år gamle. Jordprøver til analyse for fosfortal skal udtages for hver 5 hektar markareal. Fosfortallene skal fremgå af markplan (kortbilag over marker) og anføres for hvert delareal. Kortbilag over markplan, med analyser for fosfortal, skal indsendes som dokumentation til Holstebro Kommune, når analyserne foreligger.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

46. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.

47. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst.

    Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

48. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Arter på habitatdirektivets bilag IV

49. Såfremt der konstateres en bestand af padder (stor vandsalamander, spidssnudet frø, løgfrø og strandtudse), omfattet af habitatbekendtgørelsen bilag IV i området, skal der etableres en 10 meter dyrkningsfri zone omkring vandhuller på udbringningsarealerne.

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 4. december 2009.

Afgørelsen om godkendelse kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, det vil sige inden den 09-10-2012 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Natur- og Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er orienteret ved annoncering på Holstebro Kommunes hjemmeside den 11-09-2012.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen, skal indgives skriftligt og skal stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro eller pr. mail til teknik.miljoe@holstebro.dk. Klagen videresendes derefter til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Natur- og Miljøklagenævnet sender en opkrævning, når nævnet har modtaget klagen. Klagegebyr er 500 kr. Gebyret tilbagebetales, hvis du får helt eller delvis medhold i din klage.

Der gøres opmærksom på, at en klage ikke har opsættende virkning for udnyttelsen af godkendelsen, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

- Enehøj, Gert Moody Jacobsen, Møgelvangvej 4, 7830 Vinderup (ansøger)

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse samt miljøgodkendelse er sendt til:

- Heden og Fjorden, att.: Karen V. Thomasen, Nupark 47, 7500 Holstebro (ansøgers konsulent). E-post: kvt@hflc.dk
- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – v/ Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;
- Naturstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø. E-post: nst@nst.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov. E-post: enie@eaaa.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. E-post: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V. E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland). E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse er sendt til:

- Kirsten Hvam, Møgelvangvej 6, 7830 Vinderup (nabo)
- Eigil Kjær Jørgensen, Møgelvangvej 13, 7830 Vinderup (nabo)
- Kristen Thomsen, Møgelvangvej 8, 7830 Vinderup (nabo)
- Niels Peder Kræmmergaard Pedersen, Møgelvangvej 10, 7830 Vinderup (ejer af Møgelvangvej 15, 7830 Vinderup, ubeboet)
- Michael Skjoldborg Bach, Øster Stendisvej 7, 7830 Vinderup (nabo)
- Finn Brøndgaard Nielsen, Øster Stendisvej 9, 7830 Vinderup (nabo)
- Bent Kærgaard, Møgelvangvej 9, 7830 Vinderup (forpagtet areal)
- Maabjerg Bioenergy – Leverandørforening, att. Allan Lunde. E-post: hsg@maabjerg-bioenergy.dk (gyllemodtager).

I perioden 06-07-2012 til 20-08-2012 har forslag til afgørelse været sendt i 6 ugers forslagshøring hos nedenstående:

- Kirsten Hvam, Møgelvangvej 6, 7830 Vinderup (nabo)
- Eigil Kjær Jørgensen, Møgelvangvej 13, 7830 Vinderup (nabo)
- Kristen Thomsen, Møgelvangvej 8, 7830 Vinderup (nabo)

- Niels Peder Kræmmergaard Pedersen, Møgelvangvej 10, 7830 Vinderup (ejer af Møgelvangvej 15, 7830 Vinderup, ubeboet)
- Michael Skjoldborg Bach, Øster Stendisvej 7, 7830 Vinderup (nabo)
- Finn Brøndgaard Nielsen, Øster Stendisvej 9, 7830 Vinderup (nabo)
- Pelsdyravler, Jørgen Østergaard Jensen, Svendshøjvej 3, 7830 Vinderup (forpagtet areal)
- Bent Kærgaard, Møgelvangvej 9, 7830 Vinderup (nabo + forpagtet jord)
- Maabjerg Bioenergy – Leverandørforening, att. Allan Lunde. E-post: hsg@maabjerg-bioenergy.dk (gyllemodtager).

I 6 ugers nabohøringen er der ikke indkommet bemærkninger.
Der er indkommet bemærkninger fra naboer og lignende.

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Møgelvangvej 4, 7830 Vinderup, samt de udbringningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse, er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug nr. 1486 af 4/12 2009, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31/03 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år – det vil sige i 2020.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 11-09-2012. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

Udnyttelse af godkendelsen

Denne godkendelse bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 2 år fra offentliggørelse. Herved forstås, at der inden 2 år fra godkendelsen er meddelt, skal foreligge skriftlig aftale med entreprenør om opførelse af de nye bygninger, som derefter skal være opført inden-

for 3 år. Der gives forlænget tidsfrist til byggeriet, da der ønskes benyttet små lokale håndværkere. Dyreholdet skal derefter konstant udvides til det når den godkendte størrelse.

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen,
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug,
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav,
- Vejledning nr. 9795/2005 om rotter,
- Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets ”Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde”. 2. udgave udarbejdet maj 2002.
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003.
- Statens Skadedyrslaboratorium rapport nr. 3 / 2002. Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og forrdninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning, herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforeneligt med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til husdyrbruget vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet i henhold til ovenstående i det omfang det er relevant.

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Gert Moody Jacobsen ejer og driver husdyrbruget på Møgelvangvej 4, 7830 Vinderup under CVR. 26702453. Husdyrbruget drives, som et selvstændigt husdyrbrug. Der er der indgået aftale med et andet husdyrbrug om produktion af grovfoder til naboejendom.

Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Gert Moody Jacobsen. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelsens vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

Lokalisering og planmæssige forhold

Husdyrbruget ligger cirka 3,4 kilometer syd for Sevel og cirka 3,7 kilometer nordøst for Skave.

Zonestatus:	Husdyrbruget er beliggende i landzone.
Lokalplan:	Dele af husdyrbrugets arealer, mark nr. 12-2 og 13-0, er udlagt som lokalplan nr. 52 'Vindmølleområde Svendshede'.
Kommuneplan:	Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområder.

Skema 1. Afstandsforhold.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstand
Nærmeste nabo – krav 50 meter / 100 m fra haller og 50 m fra gødningsopbevaringsanlæg jf. pelsdyrbekendtgørelsen - nye minkhaller til Møgelvangvej 6	Ca. 120 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde (Sevel) - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter / krav 200 m jf. pelsdyrbekendtgørelsen (haller og gødningsopbevaringsanlæg)	Ca. 3,4 km
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende (Boligbebyggelse ved Skråvej, Herrup) - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter / krav 200 m jf. pelsdyrbekendtgørelsen	Ca. 3,3 km
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren - vurdering indenfor 300 meter (Djeld)	Ca. 1,8 km

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder	Afstand
Højmose	> 8 km
Lobeliesø	> 10 km
Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	7,6 km
Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	4,6 km
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	4,0 km
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	3,4 km
Ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer* og vandhuller med kransnålalger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	3,6 km
*) Disse søtyper er endnu ikke fuldstændigt kortlagt, hvorfor den nærmeste § 3 sø indenfor internationalt beskyttelsesområde er angivet.	

Afstand fra nye anlæg	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m) - nye minkhaller	> 25 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m) - nye minkhaller	> 2 km
Vandløb, grøft, dræn, søer (krav 15 m) - nye minkhaller	ca. 400 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m) - nye minkhaller	Ca. 165 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m) - nye minkhaller	> 2 km
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m) - nye minkhaller	Ca. 130 m
Naboskel (krav 5 m) - nye minkhaller	Ca. 190 m

Ejendommen er beliggende i et område udenfor skovbyggelinje.

Vandindvindingsboring til markvanding med DGU nr. 65.818 er beliggende i byggefeltet for kviestalden, jf. eksisterende miljøgodkendelse af 15-07-2009. Kviestalden er aldrig blevet bygget og ønskes ikke længere bygget. Kravet om sløjfning af boringen bortfalder dermed. Husdyrbrugets beliggenhed fremgår af bilag 1.

Samlet vurdering

Det vurderes, at projektet med de nye minkhaller opfylder afstandskravene i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og bekendtgørelse om pelsdyrfarme:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv m.v.
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg, offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.
- (PB): § 2 lokalisering af pelsdyrfarme.
- (PB): § 3 Afstandskrav fra minkhaller og anlæg til opbevaring af minkgødning til nabobeboelse.

Landskabelige og kulturhistoriske områder

Ejendommen og alle udbringningsarealer ligger i områder udpeget som primære jordbrugsområder.

Ejendommen og udbringningsarealerne omkring ejendommen ligger i et område, der er udpeget som særligt værdifulde kulturmiljøer, hvor oldtidsvejen, fra Dybå til Trandum ved Karup Å, løber.

En mindre del af husdyrbrugets arealer nord-nordøst for ejendommen ligger i et område udpeget som landskabelige interesseområder, hvor der ligger elleve beskyttede fortidsminder i form af gravhøje. Omkring området er der skovbyggelinjer. Gravhøjene er, jvf. § 29f i museumloven, beskyttet af en 2 meter beskyttelseszone, målt fra gravhøjens fod, hvor der ikke må foretages jordbehandling, gødskes eller tilplantes. Der stilles ikke skærpende vilkår. På ejendommen ligger der ligeledes et fredet fortidsminde. Omkring fortids-

minder er der en 100 meter beskyttelseslinie, der strækker sig ind over en del af ejendommens bygninger.

Langs skel til arealerne 21-0 og 20-0, findes diger, der er beskyttede efter museumslovens § 29a. Ifølge museumsloven skal sten- og jorddiger beskyttes mod tilstandsændringer. Der må ikke ske tilstandsændringer uden forudgående dispensation. Tilstandsændringer kan eksempelvis være at fjerne hele diget eller dele af digerne.

Under forudsætning af, at digerne bevares, og at afstanden på 2 meter til fortidsmindernes fod overholdes, vurderes det, at den fremtidige drift på husdyrbruget ikke påvirker digerne og fortidsminderne ved bedriftens udbringningsarealer.

Ejendommen ligger i et relativt fladt og åbent landbrugsområde med spredtliggende læhegn. Ejendommens bygninger er bliver mere ensartede med 5 ekstra haller i stil med de to eksisterende haller. Fra Møgelvangvej er de eksisterende åbne minkhaller ikke synlige, idet der er beplantning/læhegn mod nord og et nord-syd gående læhegn mod øst. Idet de nye minkhaller opføres som lukkede stålhaller mod syd, væk fra vejen, vurderes det, at det ikke er nødvendigt med slørende beplantning mod sydvest ud over eksisterende beplantning. Der stilles vilkår om at eksisterende læhegn bevares.

Samlet vurdering
Samlet vurderes det, at beliggenheden og udformningen af det ansøgte ikke visuelt vil ændre på området.

Det vurderes, at det samlede bygningsanlæg efter udvidelsen vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Holstebro Kommune har ikke kendskab til øvrige beskyttelseslinjer, fredninger, kirkezoner eller kulturhistoriske områder i nærheden af husdyrbruget, som er til hinder for det ansøgte.

Ophør af husdyrbruget

Ved overdragelse eller ved ophør af husdyrbrugets aktiviteter skal tilsynsmyndigheden orienteres inden for 14 dage.

Ved husdyrbrugets ophør skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:

- Gyllebeholdere, fortank med rørsystemer, gyllekanaler/kummer m.v. skal tømmes og rengøres
- Alle staldafsnit og minkhaller skal tømmes for husdyrgødning og oprensningsmateriale, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning
- Alle olietanke skal tømmes
- Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til Holstebro Kommunes affaldsregulativer.

Der stilles vilkår til sikring af, at der ved eventuelt ophør af produktionen skal sikres, at der ikke sker forurening af natur eller miljø.

ALTERNATIVE MULIGHEDER

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres.

Alternativet til at udvidelsen ikke realiseres er at eksisterende miljøgodkendte produktion fortsætter.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Husdyrbruget drives konventionelt med en produktionsstørrelse som opstillet i Skema 2 og i de staldsystemer, der er angivet nedenfor i Skema 3.

Skema 2. Produktionsstørrelse.

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Minktæver	4260	125,29	9619	282,91
Minktæver (1.150 minktæver (golde) i kostalden).*	0	0,00	380*	11,18
Malkekøer, tung race (10.400 kg mælk)	115	164,65	0	0,00
Ammeko o. 600 kg	0	0,00	4	2,86
Småkalve (0-6 mdr), tung race	27	7,30	1	0,27
Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-kælving mdr.)	0	0,00	3	1,50
Tyrekalve, tung race (0-6 mdr.)	63	7,41	2	0,24
Ungtyre, tung race (6 mdr. – slagtning 440 kg)	0	0,00	2	0,50
Ungtyre, tung race (6 mdr. – 375 kg)	63	11,10	0	0,00
Årsopdræt kvier / stude, tung race (6-25 mdr.)	99	47,82	0	0,00
I alt		**363,57**		**299,45**

** 1150 tæver (golde) i 4 mdr. fra juli til november, svarer til årligt ca. 380 tæver.*

Produktionsniveau

Minkproduktion foregår som batchproduktion med en årlig cyklus med start i december og afslutning med pelsning. Produktionsniveauet for kvægproduktionen ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger på grund af sygdom og lignende kan ske og accepteres for så vidt angår kvægproduktionen.

Der stilles vilkår om, at der maksimalt må produceres det ansøgte dyrehold som beskrevet i Skema 2 indenfor hvert planår (1. august - 31. juli).

<u>Udnyttelse af produktionsniveau</u>
Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Stald

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af skema 3, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem er oplyst. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af bilag 2.

Skema 3. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, stipladser og staldsystem.

Staldnavn	Dyreart/type og evt. vægt-korrektion	Nudrift drift		Ansøgt drift		Staldsystem og BAT-niveau
		Antal	DE	Antal	DE	
Eksist. Mink	Minktæver	1900	55,88	1900	55,88	Åbne haller 30 cm rende Halm ad libitum. Daglig udmugning (automatik) 31 % protein i % OE (foder uge 30-47)
	Minktæver	2360	69,41	2360	69,41	Lukket hal 36,5 cm render Halm ad libitum Daglig udmugning (automatik) 31 % protein i % OE (foder uge 30-47)
Gamle stalde	Malkekøer (10.400 kg mælk), tung race	97	138,88	0	0,00	Sengestald med spalter. Udegående 2 mdr. indenfor udbringnings-arealet.
	Ammekøer o. 600 kg	0	0,00	4	2,86	Dybstrøelse hele arealet Udegående 7 mdr. indenfor udbringnings-arealet.
	Småkalve, tung race	0	0,00	1	0,27	Dybstrøelse hele arealet Udegående 7 mdr. indenfor udbringnings-arealet.
	Kvier (6 mdr. til kælving), tung race	0	0,00	3	1,50	Dybstrøelse hele arealet Udegående 7 mdr. indenfor udbringnings-arealet.
	Tyrekalve (0-6 mdr.), tung race	0	0,00	2	0,24	Dybstrøelse hele arealet Udegående 7 mdr. indenfor udbringnings-arealet.
	Ungtyre (6 mdr – slagtning), tung race	0	0,00	2	0,50	Dybstrøelse hele arealet.
Kostald	Mink (golde) *	0	0,00	380 *	11,18	Lukket stald 36,0 cm render Halm ad libitum. 2 x ugentlig udmugning 31 % protein i % OE (foder uge 30-47)
Ny kvie-stald	Kvier (0-25 mdr.), tung race	99	47,82	0	0,00	Sengestald med præfabrikeret drænet gulv Udegående 6 mdr. indenfor udbringnings-arealet.
	Malkekøer (10.400 kg mælk), tung race	17	24,34	0	0,00	Sengestald med præfabrikeret drænet gulv
	Malkekøer (10.400 kg mælk), tung race	1	1,43	0	0,00	Dybstrøelse hele arealet.
	Tyrekalve (0-6 mdr.), tung race	63	7,41	0	0,00	Dybstrøelse hele arealet.
	Ungtyre (6 mdr – 375 kg), tung race	63	11,10	0	0,00	Dybstrøelse hele arealet.
Nye kal-vehytter	Småkalve (0-6 mdr.), tung race	27	7,30	0	0,00	Dybstrøelse hele arealet.
Nye mink-haller	Minktæver	0	0,00	5359	157,62	Lukkede haller 36,0 cm render. Halm ad libitum Daglig udmugning (automatik) 31 % protein i % OE (foder uge 30-47)

* 1150 minktæver (golde) fra juli til november. 1150 tæver i 4 mdr. svarer til årligt ca. 380 tæver.

I forbindelse med udvidelsen opføres der 5 nye lukkede minkhaller i retning mod sydvest. Kvægstalden ændres, så der fremover opstaldes minktæver (golde) i 4 mdr.

I det følgende afsnit (BAT i staldanlæg) er beskrevet de punkter, som ansøger har anført i forbindelse med valget af de enkelte respektive tiltag til både BAT og generelle krav samt fravalget af andre generelle virkemidler i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse af husdyrbruget.

BAT i staldanlæg

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet ”tilgængelig teknik” menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen ’tilgængelig’ indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel at mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau. Det betyder konkret, at en teknologi skal være omkostningseffektiv (må maksimalt koste 100 kr./kg N) og proportional (må maksimalt koste 1 % af de samlede produktionsomkostninger).

Miljøstyrelsen har endnu ikke fastlagt vejledende emissionsniveauer eller udgivet teknologibeskrivelser for mink, og der er ikke fastlagt vejledende emissionsniveauer for husdyrbrug under 75 DE. Natur- og Miljøklagenævnet har i sagen NMK-130-00002 af 21. december 2011 truffet principiel afgørelse om et BAT niveau for § 10 tilladelser på 1,30-1,32 kg N/årstæve, men der foreligger ikke noget fastlagt BAT niveau for § 11 eller § 12 godkendelser. Niveauet må formodes at ligge på linje med eller lavere (mere restriktiv) end for § 10 tilladelser.

Holstebro Kommune har, på baggrund af tilgængelig viden, foretaget en vurdering af de konkrete teknologier på husdyrbruget, som har betydning for ammoniakemissionen, herunder proportionalitet og omkostningseffektivitet (dvs. at teknologien maksimalt må koste 1 % af produktionsomkostningerne og maksimalt 100 kr. pr. kg sparet N). Der er ud fra den konkrete vurdering fastlagt et BAT ammoniakemissionsniveau. Det samme gør sig gældende for ammekvægproduktionen. Ansøger skal ved valg af teknologi sikre sig, at det fastlagte BAT niveau for ammoniakemission ikke overskrides.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at minkhaller ved nyetablering bør etableres med gyllerender med en bredde ≥ 36 cm og daglig automatisk udmugning.

Holstebro Kommunes BAT-niveau for Møgelvangvej 4, 7830 Vinderup fremgår af Skema 3.

Dette niveau går videre end det generelle beskyttelsesniveau for ammoniak, da BAT ses som en branchenorm, som er uafhængig af det i husdyrloven fastsatte beskyttelsesniveau for ammoniak.

For ammekvægproduktionen er staldsystemet ’dybstrøelse hele arealet’ anvendt jf. referencestaldsystemet i www.husdyrgodkendelse.dk, hvilket i det konkrete tilfælde er identisk med det ansøgte staldsystem. Jf. Miljøstyrelsens BAT emissionsgrænseværdier for pro-

duktionen udenfor gyllesystemer af 06/02-2012 er der et krav om direkte udbringning af husdyrgødning.

BAT-niveauet er fundet på baggrund af ovenstående, og svarer til en ammoniakemission fra anlægget på max. 12.065 kg N/år.

Valg og fravalg af BAT
For mink findes der ingen BAT-blade, og dermed intet BAT staldsystem.

Rendebredde
Det er Holstebro Kommunes vurdering, at den bredest tilgængelige rende som udgangspunkt er BAT, da en bredere rende giver en lavere ammoniakfordampning, jf. Miljøstyrelsens vejledning. For hver cm rendebredde opnås der således en reduktion i ammoniakemissionen på 0,025 kg N/årstæve/år. De bredest tilgængelige render er ifølge Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse NMK-130-00002 af 21/12-2011 36 cm.

I eksisterende minkhaller er allerede etableret hhv. 30 cm og 36 cm brede gyllerender. Gyllerenderne på 30 cm er således under standarden og kravet i henhold til "Pelsdyrvejledningen fra 2004". Da gyllerenderne er opsat før 26/03-2004 sidestilles disse render dog med 32 cm render (dog ikke beregningsmæssigt i forhold til ammoniak).

Mht. 30 cm renderne oplyser ansøger, at en udskiftning af renderne til 36 cm render vil koste 20.666 kr. pr år, svarende til 103 kr. pr. kg N. Ud over renderne skal der også investeres i nyt ophæng, da det eksisterende ikke kan bære nye render.

De nye minkhaller etableres med 36 cm render. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at der indføres BAT mht. rendebredden.

Tømningshyppighed
I eksisterende og de nye haller udmuges automatisk dagligt.

I den gamle kostald med golde tæver har ansøger beregnet, at daglig udmugning hos goldtæverne koster 18.957 kr pr år. Forskellen på ugentlig udmugning og daglig udmugning svarer til 92 kg N/år og daglige udmugning koster dermed 206 kr./kg. N og er således ikke proportionalt.

Holstebro Kommune vurderer, at 2 gange ugentlig udmugning som udgangspunkt er BAT, jf. NKM-130-00002.

For goldtæverne, der opstaldes i den gamle kostald i sommerhalvåret, udmuges gyllerenderne manuelt. Der forudsættes en timeløn på 116 kr. og en udmugningshastighed på 822 årstæver/time. Desuden forudsættes, jf. Miljøstyrelsens vejledning til husdyrloven, at der opnås en besparelse på 0,15 kg N/årstæve ved 2 gange ugentlig udmugning, og 0,3 kg N/årstæve ved daglig udmugning, set i forhold til minimumskravet på 1 ugentlig udmugning.

Deraf udledes, at 3 gange ugentlig udmugning sandsynligvis vil give en besparelse på 0,215 kg N/årstæve. Nedenstående figur, som stammer fra en artikel i Grøn Viden nr. 22 fra 2001, viser, at der i månederne juni-oktober er den højeste effekt af hyppig udmugning.

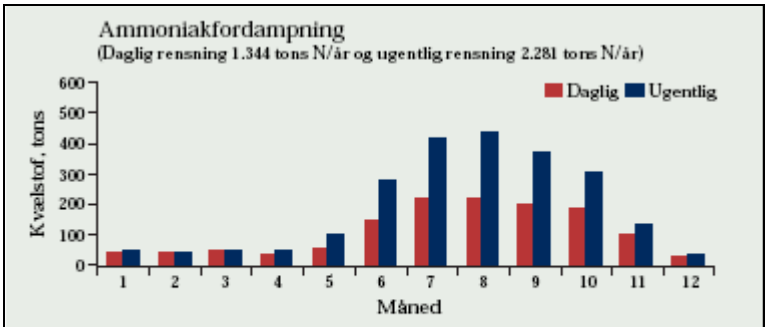

Figur 8. Ammoniakfordampning ved daglig og ugentlig tømning af gylleren derne

Derfor vil miljøgevinsten i forhold til omkostningerne være højest i disse måneder, og forholdsvist lav i de resterende måneder.

På baggrund af de nævnte forudsætninger har Holstebro Kommune foretaget nedenstående beregning af omkostningseffektivitet og proportionalitet ved forskellige udmugningshyppigheder:

Skema 4. Beregnet proportionalitet og omkostningseffektivitet ved udmugningshyppighed (uanset antal årstæver)

Forudsætninger		
Samlede årlige omkostninger pr. produceret enhed	1035 kr/årstæve	
Timeløn	116 kr/time	
DIFFERENTIERET - udgangspunkt ugentlig udmugning (nudrift) (90 % effektivitet grundet differentiering)		
	Omkostningseffektivitet	**Proportionalitet**
Pris ved udmugning 3x sommer og 1x vinter	38 kr pr. kg reduceret N	0,7% af samlede omkostninger
Pris ved udmugning 5x sommer og 1x vinter	59 kr pr. kg reduceret N	1,4% af samlede omkostninger
Pris ved udmugning 7x sommer og 1x vinter	82 kr pr. kg reduceret N	2,13% af samlede omkostninger
IKKE DIFFERENTIERET – udgangspunkt ugentlig udmugning (nudrift)		
	Omkostningseffektivitet	**Proportionalitet**
Pris ved 2 ugentlige manuelle udmugninger	49 kr pr. kg reduceret N	0,7% af samlede omkostninger
Pris ved 3 ugentlige manuelle udmugninger	68 kr pr. kg reduceret N	1,4% af samlede omkostninger
Pris ved 4 ugentlige manuelle udmugninger	88 kr pr. kg reduceret N	2,1% af samlede omkostninger
Pris ved 5 ugentlige manuelle udmugninger	107 kr pr. kg reduceret N	2,8% af samlede omkostninger
Pris ved 6 ugentlige manuelle udmugninger	127 kr pr. kg reduceret N	3,5% af samlede omkostninger
Pris ved daglig manuel udmugning	147 kr pr. kg reduceret N	4,3% af samlede omkostninger

Det vurderes på baggrund heraf, at 3 ugentlige udmugninger i sommerhalvåret og 1 ugentlig udmugning i vinterhalvåret er BAT for udvidelsen i den gamle kostald. I beregning af BAT niveauet anvendes 2 x ugentlig udmugning, da differentiering mellem sommer og vinter ikke er mulig i www.husdyrgodkendelse.dk.

Der stilles vilkår om, at udmugningen skal foretages 3 x ugentligt, da der ikke er mink i kostald i vinter månederne, men kun fra juli til november.

Udmugningshyppigheden sikres ved vilkår.

Halmtildeling
Ved tilførsel af ekstra halm kan ammoniakfordampningen reduceres. I Natur- og Miljøklagenævnets principielle afgørelse NMK-130-00002 af 21/12-2011 fastlægges, at tildeling af halm ad libitum er BAT på minkfarme under 75 DE. Halm ad libitum som et miljøtiltag betyder, at der altid er tilgængeligt halm ovenpå burene, indenfor minkenes rækkevidde, således at dyrene kan trække halmen gennem buret, hvorved det ender på jorden under burene.

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning, at tilførsel af halm ad libitum reducerer tabet 0,1 kg N pr. årstæve, i forhold til ingen krav til halmtildeling. Tilførsel af 0,2 kg halm pr. årstæve under burene, udover halm ad libitum, reducerer tabet yderligere 0,05 kg N pr. årstæve (jf. begrundelse for fravalg af dette nedenfor).

Det vurderes, i overensstemmelse med Natur- og Miljøklagenævnets principielle afgørelse, at halm ad libitum er BAT. Tildelingen af halm ad libitum kan tolkes både som et dyrevelfærdsmæssigt tiltag eller som et miljømæssigt tiltag, ansøger kan vælge for at mindske ammoniakemissionen, som ovenfor beskrevet. Halm ad libitum som et dyrevelfærdsmæssigt lovkrav giver landmanden lov til at iværksætte nogle halmbegrænsende tiltag. Når halm ad libitum vælges i en ansøgning om miljøtilladelse eller -godkendelse, forstås at halm ad libitum fungerer som et miljøtiltag, hvorfor der skal være halm i tilstrækkelige mængder i og under burene til at opsuge den mængde urin der ikke løber i gyllerenderne. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at der til stadighed er halm tilgængeligt ad libitum i og under bure og at der ikke opstilles halmbegrænsende tiltag.

Halm ad libitum + 0,2 kg halm - fravalgt
Ifølge Bilag 5 til 'Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug', reduceres N-tabet med 0,05 kg/år pr. årstæve ved at tildele 0,2 kg halm pr. uge, ud over halm ad libitum. Dette svarer til 500 kg N/år.

0,2 kg halm ekstra pr. uge svarer til 10,4 kg halm pr. år pr. årstæve. Med 9.999 tæver giver det en ekstra omkostning på 103.990 kg halm, svarende til ca. 1,7 x 103.990/1.000 = 177 m^3 halm. Ekstra lageromkostninger i gyllebeholder er 13 kr./m^3 x 177 m^3 = 2301 kr. Udkørsel fra farm vurderes til 160 timer á 175 kr./time = 28.000 kr. (650 kg/time). Prisen for halm er ca. 45 øre/kg – i alt 0,45 x 103.990 kg = 46.796 kr. Total omkostning er 77.097 kr.. Der er ikke vurderet omkostninger til lagerplads og udlægning på redekasser. I alt svarer det til 154 kr./kg reduceret N, og det er således over de 100 kr./kg reduceret N som er grænsen for omkostningseffektivitet.

Reduceret råproteinindhold i minkfoder
Ved at reducere proteinindholdet i foderet kan opnås en lavere ammoniakfordampning. I Holstebro Kommune findes 2 minkfoderleverandører (Holstebro og Tværmose), og disse offentliggør proteinindholdet i deres foder på internettet (www.danskpelsdyrfoder.dk). Heraf kan ses, at der er tilgængeligt foder med maksimalt proteinindhold på 32 % af OE (omsættelig energi) i uge 30-47 (hvalpesæsonen). Natur- og Miljøklagenævnet fastslår i afgørelse NMK-130-00002 af 21/12-2011, på baggrund af oplysninger fra Dansk Pelsdyravler-

forening, at samtlige foderleverandører i Danmark leverer foder med et proteinindhold på højst 31 % af OE i uge 30-47, og Natur- og Miljøklagenævnet afgør, at dette er BAT for § 10 tilladelser. Holstebro Kommune vurderer på baggrund heraf, at foder med et proteinindhold på 31 % af OE i uge 30-47 er tilgængeligt, og dermed BAT.
Ovenstående sikres ved vilkår.

Overdækning af gyllebeholder - fravalgt
Teknologibladet fra Miljøstyrelsen, Fast overdækning af gyllebeholdere viser, at overdækning af tanke ikke er proportionalt, fx ses at omkostningen pr kg N ved 250 DE mink er 166 kr. Der er således ikke udarbejdet konkrete beregninger på ejendommen. På ejendommen er der tre mindre tanke, altså bliver det ikke billigere end i teknologibladet.

Kvægproduktion
Ammekvæg (ammekøer med opdræt) er udegående ca. 7 måneder om året (jf. Skema 3), og altid i sommerhalvåret, på arealer inden for udbringningsarealerne. Det fremgår af bekendtgørelse nr. 294 af 31/3 2009, bilag 3 'Beskyttelsesniveau for ammoniak, lugt, fosforoverskud og nitrat', at for kødkvæg, får og geder, som i hovedparten af tiden er udbundet, stilles der ikke krav til reduktion af ammoniakkravet.

Med naturlig ventilation er der sikret et stort luftskifte, hvilket betyder at staldgulvene primært er forholdsvis tørre, men det store luftskifte betyder ligeledes en lavere koncentration af ammoniak og lugt.

BAT i form af emissionsgrænseværdier fastlægges ud fra Miljøstyrelsen vejledning, jf. skrivelse af 6. februar 2012.

Idet der er tale om eksisterende stalde, stilles der følgende krav:

1) Opdræt over 6 måneder: 100 % direkte udbringning af dybstrøelse (3,15 kg NH3-N/årsdyr)
2) Ammekøer: 100 % direkte udbringning af dybstrøelse (3,15 kg NH3-N/årsdyr)
3) Malkekøer: norm (10,04 kg NH3-N/årsdyr)

Der er aktuelt ingen teknologiblade for ammekvæg opstaldet i staldsystem med dybstrøelse, men der er udarbejdet vejledende emissionsgrænser for kvæg udenfor gyllesystemer. Holstebro Kommune vurderer, at den overordnede staldtype – dybstrøelse hele arealet – principielt godt kan karakteriseres som BAT, såfremt der strøs halm i tilstrækkelig mængde, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten og strøelsen altid er tør i overfladen, hvorved ammoniakemissionen er lavest mulig og såfremt der er 100 % direkte udbringning af dybstrøelsen. Der stilles vilkår til sikring heraf.

Samlet vurdering
Ud fra ovenstående beregninger af omkostninger forbundet med reduceret kg kvælstof, har Holstebro Kommune vurderet, at der er proportionalitet og omkostningseffektivitet i BAT tiltagene der fremgår af Skema 3 (rendebredde, udmugningshyppighed, proteinindhold i foderet, halmtildeling og direkte udbringning af 100 % af dybstrøelsen).

- Rendebredde (se Skema 3)
- Udmugningshyppighed (se Skema 3)
- Proteinindhold i foder til hvalpe (se Skema 3)
- Halmtildeling (se Skema 3)
- 100 % direkte udbringning af al kvægdybstrøelse (65 % direkte udbringning svarer til standard for produktionsmetoden).

Med disse tiltag er emissionen fra minkfarm og ammekvægproduktionen, inklusiv emissionen fra lager, beregnet til 12.065 kg N/år. Ovenstående tiltag sikres ved vilkår.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ansøgningens oplysninger og proportionalitetsberegninger for øvrige fravalgte teknikker, at husdyrbruget og driften af denne lever op til kommunens niveau for BAT med ovenstående tiltag og vilkår.

Det er Holstebro Kommunes samlede vurdering, at ansøger har redegjort for BAT-mulighederne i det konkrete anlæg. For ammekvæg opstaldet i eksisterende stalde skal det sikres, at dybstrøelsesmåtten vedligeholdes så overfladen altid er tør. Der stilles vilkår til dette ammoniakreducerende tiltag.

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., miljøbeskyttelsesloven, pelsdyrbekendtgørelsen og heraf afledte bestemmelser. På den baggrund vil der ikke blive stillet skærpede vilkår for staldindretning og drift ud over det ovenfor nævnte.

Ventilation

Der er naturlig ventilation i alle minkhaller og stald. Ventilation på husdyrbruget forventes dermed ikke at kunne give anledning til gener for omboende.

Holstebro Kommune vurderer naturlig ventilation som værende BAT i de pågældende minkhaller og stald.

Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på husdyrbruget, skal dette forinden vurderes i henhold til principperne for BAT, og forhold omkring bl.a. støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

Rengøring af staldanlæg

Stalde og minkhaller rengøres efter behov. Idet erfaring viser, at en god staldhygiejne, i form af rene og tørre stalde, ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne. En god staldhygiejne indebærer blandt andet, at der ikke ligger gamle foderrester på fodergange og lignende eller gødning udenfor gødningsrenderne. En god staldhygiejne opretholdes desuden ved at følge pelsdyrbekendtgørelsens krav omkring udmugning og fluebekæmpelse m.v. jvf. vejledning om pelsdyrfarme.

Bemærk endvidere pelsdyrbekendtgørelsens krav om, at fodervogne skal rengøres omhyggeligt efter brug. Idet pelsdyrbekendtgørelsen ikke vejleder yderligere omkring denne

omhyggelige rengøring, stilles der vilkår omkring dette forhold for at sikre, at foderrekvisitterne rengøres dagligt og ikke medfører risiko for punktkildeforurening eller forøget lugtemission.

Vask af foderrekvisitter udføres på befæstet areal med afløb til gyllesystemet (se bilag 3). Vaskevandet føres via gyllesystemet til fortanken. Minkfarmen (haller, bure og redekasser) samt hvalpenet rengøres med vand mindst én gang årligt, jf. reglerne i pelsdyrbekendtgørelsen.

Oprensningsmaterialer fra farmen opbevares på møddingsplads alternativt opbevares det i gyllebeholderen til forbedring af flydelaget. Med hensyn til opbevaringskapacitet er det en del af standardnormen for husdyrgødningsproduktion fra mink, at halmen medregnes i den producerede gyllemængde.

Foder

Foder til minkfarmen leveres fra Tværmose Fodercentral. Ansøger har således ingen direkte indflydelse på sammensætningen af foderet, herunder indholdet af protein og fosfor. I branchen arbejdes på at sænke indholdet af protein i foderet, og dermed reducere kvælstof i både husdyrgødning og som ammoniakfordampning.

- Fasefodring. Ved fasefodring anvendes forskellige foderblandinger for bedre at tilgodese dyrenes aktuelle behov for næringsstoffer i en bestemt periode. På denne måde øges fodringseffektiviteten og næringsstofmængden i gødningen nedsættes.
- God opbevaring af foder i fodersilo, så foderspild minimeres.

Proteinindholdet reduceres til 31 % af omsættelig energi (OE) i uge 30-47 (hvalpenes levealder), hvor basis er anført til 33 %. I vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen er det anført, at for hvert procentpoint, der reduceres i mængden af protein af OE i uge 30-47 kan N-tabet reduceres med 0,03 kg N pr. årstæve. Dette svarer til en N-reduktion på (2 x 0,03 kg N/årstæve x 9.999 årstæver) 600 kg N. Sammensætning af foderet i uge 30-47 vurderes at opfylde kravet til BAT. Der stilles vilkår til ovenstående proteinniveau, jf. afsnittet ’BAT i staldanlæg’.

Foderblandingen opbevares i fodersiloer, jf. bilag 3. Håndtering og udfodring af kraftfoder og halm kan give anledning til mindre støvgener. Diverse støvgener kan være fra snittet halm til minkene, dog kun forekommende helt lokalt omkring hallerne.

Der stilles vilkår om opbevaring og anvendelse af foder i relation til støj- og støvgener for omgivelserne og i forhold til skadedyr.

Vurdering

Husdyrbruget producerer foderet til kvægholdet på egen jord. Ammekvægbesætningen afgræsser ca. 7 mdr. pr. år.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbrugets fodring inklusive opbevaring af minkfoder lever op til BAT.

Fyringsanlæg

Stalde og driftsbygninger opvarmes ikke.

Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof

Olietanke

På husdyrbruget er der følgende olietanke:

Type	Placering	Størrelse	Etableret år	Indhold
Udendørs	Garage over betongulv	1.200 liter	1990	Diesel
Udendørs	Udendørs på minkfarm	1.200 liter	2002	Diesel
Indendørs	Maskinhus over betongulv	2.600 liter	2007	Diesel
Indendørs	Indendørs, stuehus	1.200 liter	2009	Fyringsolie

Olier og kemikalier

Husdyrbruget har ca. 50 liter spildolie årligt, der opbevares i olietromle i maskinhuset (bilag 3). Spildolien afleveres på erhvervsgenbrugsplads. Olie fra traktorer skiftes på eksternt værksted. Påfyldning af dieselolie på køretøjer foregår i maskinhuset på betongulv.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles eksempelvis ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken skal have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpede vilkår.

Affald og kemikalier

På husdyrbruget fremkommer der affald i form af emballage fra udsæd, rengøringsmidler m.v. Derudover fremkommer der wrapfolie fra ensilage. Oplysninger om de enkelte fraktioner fremgår af Skema 5.

Skema 5. Affald fra husdyrbruget håndteres iht. nedenstående.

EAK-kode	Art	Mængde, nudrift	Mængde, ansøgt	Opbevaring	Bortskaffelse
13 02 03 00	Olieaffald	50	50	Tønde i garage	Erhvervsgenbrugsplads
	Kemikalier	0	0*	Frostfrit kemikalierum på fast bund med afløb til gyllebeholder	Rester til erhvervsgenbrugsplads
52.00	Plastik fra ensilage			Ved plansilo under halvtag	Erhvervsgenbrugsplads
19.00	Erhvervsaffald (brændbart)	10 dunke	10 dunke	Container	Erhvervsgenbrugsplads, 3-4 gange om året
20 01 18 00	Medicinrester	Små mængder	Små mængder	Køleskab i stald	Apotek eller dyrlægen, 1 gang om året
	Kanyler	Ikke oplyst	Ikke oplyst	I lukket spand	Dyrlægen

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres og bortskaffes og registreres i henhold til affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald såsom spildolie skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Holstebro Kommunes hjemmeside.

Ønskes det at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal dette ske til godkendte modtagere. Derudover skal husdyrbruget registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler, og ved afhændelse af affald, skal kvittering gemmes i minimum 5 år.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles eksempelvis ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken skal have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

Indenfor affaldsområdet er BAT blandt andet at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres i henhold til gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes i henhold til ovenstående uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med det stillede vilkår lever op til BAT.

Døde dyr

Evt. døde kreaturer placeres overdækket med kadaverkappe nord for roehuset ved vejen (bilag 3), indtil afhentning til destruktionsanstalt. DAKA afhenter førstkommende hverdag.

Døde mink opbevares i fryser. Fryserne tømmes cirka én gang årligt. Der pelses ikke på Møgelvangvej 4, og kroppe fra pelsningen opbevares således ikke på minkfarmen.

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet. Dyrene skal placeres på et underlag, så de er hævet i en passende afstand fra jorden, og hvor det er nødvendigt, skal afhentningspladsen sikres mod ådselædende dyr. I tilfælde hvor dyrene er overdækket, skal dette ske med en fast overdækning. Alternativt kan dyrene opbevares på frost eller køl.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt. Afhentning af dyr opbevaret i container kan afvente, indtil denne er fuld. Dog skal tilmelding til afhentning ske senest 5 dage efter, at påfyldning af containeren er påbegyndt. Alternativt kan afhentning udsættes indtil containeren er fuld – dog maksimalt 3 uger efter påbegyndt påfyldning, såfremt dyrene opbevares på køl.

På pelsdyrfarme kan afhentningen af døde pelsdyr ske periodisk uden for pelsningssæsonen, hvis de døde dyr opbevares på frost. Afhentning af døde pelsdyr i pelsningssæsonen kan ved opbevaring i lukket, overdækket container afvente, indtil containeren er fuld. Tilmelding til afhentning skal dog senest ske ved pelsningssæsonens afslutning.

Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold. Der stilles vilkår hertil.

Holstebro Kommune vurderer, at håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning. Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet eksempelvis flyttes længere væk fra offentlig vej.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er reguleret tilstrækkeligt igennem gældende lovgivning, og stiller derfor ikke skærpede vilkår.

Sprøjtemidler og medicin

Opbevaring

Sprøjtemidler opbevares i frostfrit, aflåst rum i lagerbygning, på betongulv med afløb til gyllebeholder. Der er ingen kemikalieaffald fra sprøjtningen, idet sprøjtemidler bruges op i marken. Medicin opbevares i køleskab i kostalden. Det vurderes, at risikoen for forurening af jord, undergrund, grundvand eller vandmiljø er minimal.

Kemikalieaffald skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, boringer eller brønde. Oplaget skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende. Oplagringspladsen skal være under tag og indrettet således, at eventuelt spild kan opsamles i eksempelvis en spildbakke.

Håndtering af marksprøjte
Sprøjten påfyldes med vand på møddingspladsen. Rengøringen af sprøjteudstyr sker også på møddingspladsen.

Spild under påfyldning og rengøring af marksprøjter er en væsentlig kilde til punktkildeforurening og til pesticider i overfladevand samt forurening af grundvand. Forurening fra punktkilder kan med få enkle tiltag minimeres.

Der er generelt lovkrav om at tapstedet, hvor sprøjten fyldes med vand, skal være forsynet med kontraventil, der sikrer mod tilbagesugning af væske fra sprøjtetanken. Påfyldningen af vand skal være styret med vandur eller lignende, der forhindrer overløb af sprøjtetanken. I forbindelse med påfyldning af sprøjter må der ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

Påfyldning af bekæmpelsesmidler i marksprøjter skal ske på en vaskeplads med opsamling af vaskevand eller på det areal, der skal behandles. Påfyldning i marken må ikke ske mindre end 300 meter fra vandforsyning til drikkevandsformål eller mindre end 50 meter fra henholdsvis overfladevande, drænsystemers rense- og samlebrønde eller § 3-beskyttet natur.

Vask skal ske på vaskeplads eller det areal, der er blevet behandlet. Vaskevand fra en vaskeplads skal opsamles i gyllebeholder eller anden beholder og udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Vaskepladser må ikke etableres nærmere end 50 meter fra henholdsvis overfladevande, § 3-beskyttet natur eller almen vandforsyning. Afstandskravet til ikke almen vandforsyning er 25 meter.

Nedbør kan afvaske plantebeskyttelsesmidler, der er afsat på ydersiden af sprøjte og traktor. En uvasket sprøjte eller traktor, som er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, skal derfor placeres på det behandlede areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller under tag, så der ikke sker utilsigtet afstrømning af vand med indhold af plantebeskyttelsesmidler til vandmiljø, jord m.v.

Udbringning af gylle med indhold af vaskevand på husdyrbrugets arealer, skal meddeles til kommunalbestyrelsen. Dette kan ske i forbindelse med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads.

Ved udbringning af gylle med indhold af vaskevand hos tredjemand, skal der indhentes tilladelse hertil ved kommunalbestyrelsen. Tilladelsen kan søges samtidig med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads. For eksisterende anlæg indhentes en særskilt tilladelse hos kommunalbestyrelsen.

Gylle med indhold af rester af plantebeskyttelsesmidler, som ikke er godkendt til udendørs anvendelse, skal bortskaffes efter reglerne i bekendtgørelsen om affald.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at kravet om BAT overholdes.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

Gødningen fra minkene håndteres som gylle. Oprensningsmaterialer fra farmen opbevares overdækket på møddingspladsen.

Af de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet samt beregninger af produceret mængde gylle, bliver der efter udvidelsen opsamlet ca. 6.207 m^3 gylle samt ca. 368 m^3 afløb fra vaskeplads ved fodersiloer, svarende til en opsamlet mængde på ca. 6.575 m^3.

En del af den flydende husdyrgødning (svarende til 201 DE) leveres til Maabjerg Bioenergy. Gyllen afhentes ca. 2 gange pr. uge. Afgasset biomasse (svarende til 125 DE og 12.500 kg N) returneres til opbevaring i gyllebeholdere. Den afgassede biomasse vurderes at svare til ca. 2.550 m^3 (ved et N-indhold på 4,9 kg N/ton).

I nedenstående Skema 6 angives gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget:

Skema 6. Husdyrbrugets opbevaringsanlæg.

			Før ændring	Efter ændring
Opbevaringsanlæg	**Byggeår**	**Sidste 10 års beholderkontrol**	**Kapacitet [m^3]**	**Kapacitet [m^3]**
Gyllebeholder I	1983	2011	800	800
Gyllebeholder II	1996	2006	1.200	1.200
Gyllebeholder III	2006	2011	2.000	2.000
Lejet gyllebeholder, Møgelvangvej 1	1995	2005	1.500	1.500
Fortank	2011	---	68	68
SAMLET OPBEVARINGSKAPACITET:			**5.568**	**5.568**

På husdyrbruget er der en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til ca. 10 måneder. Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække. Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav om tilstrækkelig opbevaringskapacitet er stillet med baggrund i, at dyrene på husdyrbruget producerer den gødning, der skal opbevares i lagrene og med henblik på at forhindre, at der sker overfyldning af gyllebeholdere med spild og forurening til følge. I dette projekt afhentes dele af den producerede flydende husdyrgødning løbende fra fortanken og den separerede afgassede biomasse fra Maabjerg Bioenergy returneres via lastbil til gyllebeholdere. Holstebro Kommune vurderer på denne baggrund, at risikoen for overfyldning af gyllebeholderne er minimal.

Gyllebeholderne har naturligt flydelag, og der skal derfor føres logbog i overensstemmelse med gældende regler. For at optimere kontrol med beholdernes tæthed m.v. og imødegå forurening som følge heraf, stilles der vilkår til årlig inspektion inklusiv dokumentation i driftsjournal.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er blandt andet følgende tiltag:

- at udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.
- at anlæg til opbevaring af gødning mindst én gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.
- at flydelag på gyllebeholdere opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT.

Påfyldning af gyllevogne

Da der benyttes gyllevogne, med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår spild, ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning og lignende skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Erfaringer viser, at gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, ikke medfører spild af husdyrgødning ved påfyldning af gyllevognen. Såfremt påfyldning sker med en på gyllebeholderen fastmonteret pumpe, skal der forinden etableres en påfyldningsplads med afløb til opsamlingsbeholder. Der stilles vilkår herom.

De generelle regler for pumper anvendt til gyllepumpning blev den 15. september 2008 ændret ved bekendtgørelse nr. 1695 af 19/12 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. I henhold til de nye regler skal pumperør monteret på åbne gyllebeholdere enten svinges ind over beholderen og fastlåses i denne position, eller være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende foranstaltning, når pumpen ikke anvendes, og ikke er under opsyn. Pumper, der anvendes til tømning af gyllebeholdere, skal være forsynet med en timer eller lignende foranstaltning, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen ad gangen end hvad der svarer til indholdet i en gyllevogn. Pumper skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes og ikke er under opsyn, eksempelvis ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold.

Holstebro Kommune vurderer, at forhold omkring pumper er tilstrækkeligt reguleret igennem de generelle regler, og der stilles derfor ikke skærpede vilkår.

Opbevaring af dybstrøelse

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inklusiv dybstrøelse og oprensningsmateriale) opbevares i en mødding med fast bund og afløb. Komposteret dybstrøelse må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse, der har ligget i stald i 3-4 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken.

Al dybstrøelse fra kvæg skal køres direkte til udbringning på marken efter gældende regler. Oprensningsmateriale fra minkene kan, hvis det ikke køres direkte til udbringning, opbevares overdækket på møddingspladsen indtil udbringning og nedmuldning.

Foderrester m.v.
Gødning, foderrester, oprensningsmateriale fra pelsdyr mv. fra den daglige rengøring må ikke opbevares i markstak, da det ikke opfylder kravene i loven for opbevaring af kompost i markstakke, men skal i stedet opbevares på godkendt opbevaringsanlæg eksempelvis møddingsplads, container beregnet til mødding, gyllebeholder eller lignende.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlæg og lagre er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 12.157 kg N/år, hvilket er en meremission på 4.838 kg N/år i forhold til nudrift og en meremission på 7.008 kg N/år i forhold til 1/1 2007-niveau.

Skema 7. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg.

Beskrivelse	**(2008-beregning) N-emission ved udvidelse i 2008 (krav 15 % reduktion)** **SKEMA ID 2353**	**N-emission Ansøgt drift ift. Seneste meddelte miljøgodkendelse 15-07-2009** **SKEMA ID 35244**	**N-emission ansøgt drift ift. nudriften i 2007** **SKEMA ID 39795**
Emission fra stalde omfattet af kravet om 20/30 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	3.445 kg N / år	5.214 kg N / år	2.502 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	3.170 kg N / år	6.197 kg N / år	8.817 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N / år	15 kg N / år	15 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	654 kg N / år	527 kg N / år	527 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	128 kg N / år	8 kg N / år	8 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 25/30 % reduktion	7397 kg N / år	12.157 kg N / år	12.065 kg N / år
Meremission	**2.340 kg N / år**	**4.838 kg N / år**	**7.008 kg N / år**
Emission 2007 (før udvidelse)	**5.057 kg N / år**		

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 30 %

Krav om 30 % ammoniakreduktion i forhold til referencesystemet gælder for stalde, hvor der sker etablering, udvidelse eller ændring. Kravet er opfyldt jf. IT-ansøgningen. Virkemidler, som er anvendt til at opnå reduktionen, er de valgte BAT-tiltag, jf. Skema 3. Det vurderes på denne baggrund, at husdyrlovens generelle reduktionskrav for ammoniak er overholdt.

Da der er tale om en udvidelse af et husdyrbrug over 75 DE stilles der et generelt krav om 30 % reduktion (2012) af ammoniakemissionen på udvidelsen/ændringen i forhold til det tidssvarende staldsystem (referencestaldsystemet). Kravet er opfyldt jf. IT-ansøgningen. Der reduceres med 1583 kg N/år udover det der er nødvendigt for at opfylde kravet, jf. skema id 35244.

I denne sag er kravet til ammoniakreduktion dog 15 % for den første udvidelse (Udvidelserne i 2009) og 30 % for den næste udvidelse (denne godkendelse). Ved indsendelse af ansøgning nr. 35244 fremgår at de 30 % er overholdt ved denne udvidelse (-1.583 kg N/år), således at der reduceres med 1.583 kg N/år mere end kravet. Kravet om 15 % ved den første udvidelse (til gældende miljøgodkendelse) var overholdt, merbelastningen var beregnet til -850 kg N/ år (skema 2353) og den samlede ammoniakudledning 7.397 kg N/år (jf. tidligere miljøgodkendelse af 2009, skemaid 2353).

Ansøgning skema id 35244 er indsendt 2011. Siden er normerne ændret, hvorfor det har været nødvendigt at lave en scenarieberegning (skema id 39795) af den samlede kumulative udvidelse siden 1. januar 2007. Tallene i

Skema 7 er medtaget for at vise ammoniakemissionen for den enkelte udvidelse og for den samlede kumulative udvidelse siden 1. januar 2007.

Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrlovens beskyttelsesniveau for ammoniak er overholdt.

<u>Vurdering af den maksimale tilladte totaldeposition af ammoniak på ammoniakfølsomme naturområder omfattet af § 7, stk. 1 nr. 1 og 2 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug</u>

Det nærmest liggende Natura 2000-område i forhold til ejendommen er EF-habitatområde nr. 41 Hjelm Hede, Flyndersø og Stubbergård Sø.

Mindsteafstanden hertil er lidt over 3 kilometer mod øst. De nærmest liggende naturområder, der er kortlagt indenfor habitatområdet og som er meget følsomme overfor atmosfærisk kvælstof, ligger dog noget længere væk.

Beregninger i det nærmest liggende punkt indenfor habitatområdet i forhold til ejendommen viser et kvælstofnedfald på 0,0 kg N/ha/år fra udvidelsen og 0,1 kg N/ha/år fra den samlede produktion efter udvidelsen. Der ventes således ingen eller kun en helt ubetydelig negativ effekt på habitatområdet.

Meremissionen i forhold til 2007-nudrift er beregnet til 7.008 kg N/år. Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1.000 meter fra nærmeste naturområder omfat-

tet af lovens § 7, stk. 1, nr. 1 og 2. Husdyrbruget er derfor ikke omfattet af afskæringskriterierne for kategori 1 natur og kategori 2 natur.

Områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 (kategori 3 natur)

De naturarealer, som ligger nærmest ejendommen og som har den højeste målsætning i den gældende naturplan (A-målsatte), er nogle fine hedemoser i Ryde Plantage med blandt andet hvid næbfrø, liden blærerod, liden soldug og andre hedemoseplanter. Der er tale om meget kvælstoffølsomme naturtyper. Afstanden hertil er lidt over 3 kilometer i østlig retning, og på den baggrund ventes ingen negativ effekt af udvidelsen.

For kategori 3 natur er der lavet depositionsberegning til 3 af de nærmeste naturpunkter:

Hede mod vest: 0,1 kg N/år (total merdeposition) og 0,2 kg N/år (totaldeposition)
Mose mod nord: 0,4 kg N/år (total merdeposition) og 0,8 kg N/år (totaldeposition)
Mose mod øst: 0,4 kg N/år (total merdeposition) og 0,7 kg N/år (totaldeposition)

Da afskæringskriteriet for væsentlig påvirkning af kategori 3 natur er 1 kg N/ha/år vurderes ammoniakemissionen ikke at være væsentlig negativ for de pågældende områder og der stilles ikke skærpede vilkår på baggrund af § 3-områder i nærheden af husdyrbrugets anlæg.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringning af husdyrgødning på arealer, der grænser op til naturområder, som er følsomme for ammoniakpåvirkninger, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpede krav om eksempelvis nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Naturtyper og nedfældningskrav

Ingen af de angivne udbringningsarealer for husdyrgødning er registreret som beskyttede i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

I tilknytning til udbringningsarealerne for husdyrgødning er registreret enkelte vandhuller beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Der gøres opmærksom på, at der om naturlige og højt målsatte søer og vandhuller gælder krav om 2 meter brede dyrkningsfrie bræmmer. Kravet gælder dog ikke for søer uden til- og fraløb, som er mindre end 100 m², eller hvor der kun er 1 bredejer.

Ingen af husdyrbrugets udbringningsarealer er beliggende indenfor 1.000 meter fra Natura 2000 områder, jf. bilag 7.

Holstebro Kommune vurderer på baggrund af ovennævnte, at de generelle udbringningsrestriktioner (nedfældning af flydende husdyrgødning på sort jord og græs) er tilstrækkelige til at beskytte naturområderne mod væsentlig påvirkning fra husdyrbrugets udbringning af husdyrgødning.

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det eksempelvis staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden.

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har blandt andet til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme påtaleværdige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lokalisering (herunder regulering af hensynet til lugtpåvirkning af omgivelserne) af pelsdyrfarme reguleres efter generelle regler i bekendtgørelse nr. 1428 af 13. december 2006 om pelsdyrfarme m.v.

Ved ændringer, der medfører forøgede gener for omgivelserne, og ved etablering og udvidelse af pelsdyrhaller skal en række afstandskrav overholdes. Idet farmen er under 10.000 tæver (under 294 DE) er afstandskravet til nabobeboelse 100 meter og til 1) byzone eller sommerhusområde, 2) områder, der i kommuneplanens rammedel er udlagt til byzone eller sommerhusområde, eller 3) områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv, rekreative formål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner eller lignende er afstandskravet 200 meter. Ændring, etablering og udvidelse af opbevaringsanlæg til pelsdyrgødning skal ske minimum 50 meter fra nabobeboelse og 100 meter fra byzone og sommerhusområder. Disse afstande er overholdt for de nye minkhaller.

Mink – afstandskrav ift. pelsdyrbekendtgørelsen
Jf. skema 1 om lokalisering og planmæssige forhold, er pelsdyrbekendtgørelsens afstandskrav overholdt. Nærmeste område i byzone (Sevel) er beliggende ca. 3,4 kilometer fra minkfarmen.

Idet der er tale om et brug med en blandet besætning af pelsdyr og andre dyr, men hvor produktionen af andre dyr end pelsdyr (kvæg) i ansøgt drift ikke overstiger 15 DE, skal der jf. Miljøstyrelsens Vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug ikke foretages en lugtberegning jf. beregningsmodellen i www.husdyrgodkendelse.dk.

Staldmanagement
Der har ikke været klaget til Holstebro Kommune over lugt fra eksisterende produktion på Møgelvangvej 4. På baggrund af at afstandskravene er overholdt, jf. pelsdyrbekendtgørelsen stilles der ikke skærpede vilkår til husdyrbrugets staldmanagement.

Gødningshåndtering
Den primære del af minkgyllen afhentes af lastbil i fortanken og leveres til Maabjerg Bioenergy A/S. Afgasset gylle returneres ligeledes med lastbil til opbevaring i gylletanke, hvorfra den afgassede biomasse flyttes til gyllevogne ved udbringning. Gyllevogne er forsynet med selvsugende pumpeudstyr.

Til sikring af, at der ikke sker en uacceptabel lugtemission fra fortanke, stilles der krav om, at såfremt overdækningen ikke er helt tæt på grund af skader, skal overdækningen straks repareres.

Samlet vurdering for lugt
Sevel er den nærmeste by, og den ligger over 3 kilometer fra anlægget. Boligbebyggelse ved Djeld, der er den nærmeste samlede bebyggelse, ligger ca. 1,8 kilometer fra anlægget, mens Møgelvangvej 6, der er den nærmeste nabo, ligger jf. lugtberegningen i husdyrgodkendelse.dk mere end 200 meter fra anlæggets lugtcentrum.

Afstandskravene er overholdt. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf og under forudsætning af god staldhygiejne vurderes det, at pelsdyr- og kvægbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos omboende. Der stilles vilkår til staldhygiejne og renholdelse af foderfaciliteter.

Der stilles ikke på baggrund af lugtpåvirkningen skærpede krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omboende. Flere af de stillede vilkår til opbevaring af flydende husdyrgødning har dog reducerende effekt på lugtemission fra anlæggene.

Der stilles vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der forekommer lugtgener, der er væsentligt større end der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om lugtmålinger og om, at der skal indgives og gennemføres projekter for afhjælpende foranstaltninger.

Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at lugtgenerne er væsentligt større end forventet på baggrund af grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen jf. de stillede vilkår kræve udført lugtmålinger og at der gennemføres projekter for at afhjælpe lugtgenerne.

Transport

Den daglige transport foregår, med enkelte undtagelser, i dagtimerne i tidsrummet 07.00-18.00. Der afhentes ikke længere mælk, men minkfoder leveres næsten hver dag. Gylle til Maabjerg Bioenergy afhentes 2 gange om ugen.

En del af husdyrgødningen kan transporteres direkte ud i marken uden, at der skal anvendes offentlig vej. For de øvrige marker gælder at gyllekørsel foregår ad nærmeste offentlige vej, dog uden transport igennem områder med by eller bymæssig bebyggelse (bilag 6).

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljømæssige gener i nærområdet (eksempelvis mange transporter igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

Skema 8. Skematisk oversigt over antallet af årlige transporter:

Type	**Antal transporter pr. år**		**Ændring**
	før udvidelse	**efter ændring**	**%**
Indkøbte foderstoffer	340	285	-19
Dieselolie	5	5	0
Husdyr til/fra ejendommen inkl. Dyr til pelsning	25	30	+20
Mælk	182	0	-100
Husdyrgødning	280	180	-35
Husdyrgødning MBE	0	140	+100
Grovfoder / ensilage (aftale med nabo om grovfodermæssig sammenhæng)	110	100	-10
Handelsgødning	10	10	0
Dyrlæge	25	4	-84
Andre (erhvervsaffald)	10	10	0

Type	Antal transporter pr. år		Ændring
	før udvidelse	efter ændring	%
Antal transporter i alt	**987**	**764**	**-22**

Til den decentrale gyllebeholder på Møgelvangvej 1 overføres ca. 50 vognlæs gylle med lastbil.

Transporter med husdyrgødning forøges som følge af transporterne med gylle til Maabjerg Bioenergy. Idet transporterne normalt foregår i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes det, at støjen ikke vil være belastende.

Dyreholdet reduceres med ca. 18 % (DE). Antallet af transporter falder forventeligt med 22 % og dermed falder antallet af transporter nogenlunde tilsvarende faldet i dyreenheder. Antallet af transporter vurderes i øvrigt ikke at ligge over, hvad man kan forvente.

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Rengøring af offentlig vej
Herudover skal det bemærkes, at der, ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørslens ophør, jf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a.:
- at transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- at transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for omboende.

Støj

Støjkilder på husdyrbruget består primært af transporter, fodermaskiner og eventuelt støj fra dyrene. Der sker ikke korntørring og der er ikke mekanisk ventilationsanlæg. Fodermaskiner er i drift 2-4 timer pr. dag cirka kl. 7 og 18. Støjkilder fra malkestald, køleanlægget og gyllepumper i kvægstalden ophører.

Der findes 2 nabobeboelser indenfor cirka 300 meter fra husdyrbrugets anlæg. På baggrund af redegørelsen for omfang af støjpåvirkning, vurderes støj ikke at være til gene.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, og det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke, og kan ikke sammenholdes med

de vejledende støjgrænser. For at imødekomme eventuelle støjgener for omboende fastsættes der vilkår om, at de vejledende støjgrænser skal overholdes. Såfremt der skulle opstå gener for omboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/beregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes.

For de beskrevne støjkilder vurderes det, at kravet om BAT er opfyldt, ved almindelig anvendelse af det pågældende materiel m.m. og ved de stillede vilkår.

Støv

Der kan især i tørre perioder forekomme støv fra husdyrbruget ved færdsel med køretøjer. I høstperioden blæses der korn i siloerne uden støvbegrænsende foranstaltninger.

Generelt forventes der ikke støvproblemer på eller omkring husdyrbruget. Der stilles vilkår til sikring af de omkringboende mod støvgener.

Der kan opstå støvgener ved levering af foder, kørsel på grusveje, høstarbejde, håndtering af halm og lignende. Ved projektet vil antallet af transporter falde, og det forventes ikke, at støvgener vil belaste omgivelserne væsentligt. Støvgener må dog påregnes i kortere perioder under høstarbejdet. Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige.

Husdyrbruget ligger tæt på asfalteret vej og de nærmeste nabobeboelser ligger langt fra de interne transportveje. Transporter til husdyrbruget og den daglige drift på husdyrbruget vurderes ikke at kunne generere støvgener, der kan være til gene for de nærmeste naboer.

Der stilles fortsat vilkår til sikring af omboende mod væsentlige støvgener fra husdyrbrugets drift. Det er Holstebro Kommune, der afgør, hvad der er væsentlige gener.

Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ud fra ovenstående.

Lys

Der er ikke lys på minkfarmen, men alene udendørs orienteringslys ved hovedbygningerne. Lyset i kostalden holdes slukket fremover.

Det vurderes på denne baggrund, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for omboende. Der stilles ikke vilkår vedrørende belysning.

Spildevand

Spildevand, herunder husholdnings- og processpildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i nedenstående Skema 9.

Skema 9. Oversigt over spildevandstype og håndtering.

Spildevandstype	Håndtering
Tag- og overfladevand	Tagvand fra ejendommen ledes til sø, hvor det nedsiver. Såfremt det viser sig at søen ikke har kapaciteten i forhold til ikke at oversvømme omkringliggende arealer skal vandet nedsives.
Tag- og overfladevand	Ledes til faskiner og videre til nedsivning
Vand fra møddingsplads/vaskeplads	Ledes til gyllebeholder (800 m^3)
Vand fra ensilageplansilo	Ledes til samlebrønd og gyllebeholder (2.000 m^3)
Vand fra fodersiloer	Ledes til gyllebeholder
Vaskevand fra stalde	Ledes til gyllekanaler
Husspildevand	Ledes til septiktank og videre til rodzoneanlæg

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen eventuelt blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

Der er stillet vilkår om, at møddingspladsen skal anvendes som vaskeplads for sprøjter og maskiner, og at påfyldning af sprøjte med sprøjtemidler skal ske på denne plads, idet der er stor risiko for punktkildeforurening i forbindelse hermed. Desuden er der stillet vilkår om, at fodervogne og foderrekvisitter skal rengøres på en plads, hvor spildevandet opsamles, således at spildevandet ikke giver anledning til punktkildeforurening.

På beredskabsplan er markeret regnvandsbrønde samt afløb til faskine. Overfladevand fra udenomsarealer ledes primært til overfladisk nedsivning og i mindre omfang til dræn. Der er en rist i den gamle gårdsplads, som leder overfladevand til dræn, men dette område indgår ikke som en del af den daglige drift på ejendommen, og dermed er denne ikke problematisk i forhold til forureningsrisiko. Ansøger har oplyst, at der ikke er øvrige riste til afledning af overfladevand, og på den baggrund vil der ikke blive stillet skærpede krav vedrørende disse.

Skadedyr

Rotter

Foder på husdyrbruget skal opbevares på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Rottefængeren kommer 1-2 gange årligt, og hvis der observeres rotter iværksættes bekæmpelse af eksternt firma (pt. A/S Mortalin).

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget, i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, er forpligtiget til at sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes levemuligheder på husdyrbruget begrænses mest muligt. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for eksempelvis rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, eventuelt ru mu-

re, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Fluer
Der foretages ikke fluebekæmpelse ved minkene.

Forud rengøring i staldende er det af stor betydning for fluebekæmpelsen på husdyrbrug med mink, hvordan oprensningsmaterialet/halmrester fra minkfarmen håndteres, og der er stillet vilkår til sikring heraf.

Jf. § 8 i pelsdyrbekendtgørelsen skal der overalt på pelsdyrfarme foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Statens Skadedyrslaboratorium fastsatte retningslinjer. Disse er revideret og genudgivet den 13. juni 2009 af Skadedyrslaboratoriet (Institut for Plantebeskyttelse og Skadedyr – Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet - Aarhus Universitet), og de kan findes på hjemmesiden www.dpil.dk under 'Skadedyrsguiden'.

Heraf fremgår det, at udmugning og renholdelse for gødning, foderrester og fugtig halm er de vigtigste faktorer i fluebekæmpelse. Livscyklus for lille stueflue, som opformeres i minkgødning, er cirka 3-4 uger.

En optimal fluebekæmpelse opnås således ved udmugning minimum hver 3. uge under burene, hvor æg og larver fjernes med oprensningsmaterialet, og dette bør derefter opbevares på møddingsplads og straks overdækkes omhyggeligt, eller i gyllebeholder, så formeringen standses. Det fremgår af pelsdyrbekendtgørelsens § 7, at der skal renses i, under og omkring burene mindst én gang om ugen, det vil sige at halm med foder- og gødningsrester skal fjernes. Fra 25. april til 1. juli kan man undlade at gøre rent i bure med små hvalpe, men hvis der samler sig gødning på hvalpenettet, kan dette give fluerne mulighed for at yngle, og man bør derfor være opmærksom på at rense eller udskifte nettene. For haller med gyllerender kan det være tilstrækkeligt at fjerne spildhalmen under burene 1 gang om måneden i sommerhalvåret, og hver anden måned i vinterhalvåret, såfremt dette ikke medfører øgede fluegener for omgivelserne. Men derudover er det særdeles vigtigt for fluebekæmpelsen, at gødning, som havner ved siden af renderne, altid opsamles mindst 1 gang om ugen, også i kroge og langs kanter, da små mængder gødning kan give anledning til opformering af mange fluer.

Udover renholdelse kan larvicider anvendes til at standse opformeringen af fluer, hvis det vandes eller sprøjtes ud under burene, eller der hvor gødning/fugtig halm samler sig. Bekæmpelsen skal fortages i maj/juni og august/september, lige før de to store synkrone flueklækninger, sådan at larverne rammes, når de er mest sårbare og før fluerne udklækkes.

Retningslinjerne beskriver desuden bekæmpelse af voksne fluer med smøremidler, aerosoler, sprøjtemidler og klæbesnore, og der er en oversigt over godkendte bekæmpelsesmidler mod larver og fluer.

Der skal på husdyrbruget foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium. Der stilles vilkår om, at såfremt hus-

dyrbruget skulle give anledning til fluegener for omboende, kan Holstebro Kommune forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

Driftsforstyrrelser eller uheld

Mulige uheld anses at være spild af olie-/ kemikalieprodukter samt gyllespild og –uheld.

Overpumpning af gylle
Pumpen i kvægstalden er monteret med en timer, således at der kun kan overpumpes en vis mængde gylle ad gangen til gyllebeholderen. Der er ikke pumper på gyllebeholderne. Overpumpning af gylle fra minkhallerne foregår manuelt under opsyn.

Maskinstation tømmer gyllebeholderne med mobilt pumpeudstyr, så der ikke kan ske overløb.

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Det vurderes, at ovennævnte tiltag er med til at sikre, at der ikke pumpes meget store mængder gylle ud af beholderen ved et uheld.

Overpumpning sker under konstant tilsyn. Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lignende i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning, jf. afsnit under påfyldning af gyllevogne.

Lækage på gyllebeholderen:
En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Såfremt en gyllebeholder eller pumpeledning springer læk eller en pumpe starter utilsigtet, vurderes det som værende usandsynligt, at gyllen løber til grøfter eller vandløb. Terrænet omkring gyllebeholderne er ikke stærkt skrånende mod hverken grøfter, vandløb eller naturområder, og derfor vil gyllen ikke udgøre en risiko for overfladevand eller natur. Der er ikke drænet i området.

Mod nord-nordvest ligger Nautrup Bæk i en afstand af ca. 460 meter fra den nærmeste gyllebeholder. Det vurderes som værende usandsynligt, at gyllen vil løbe over Møgelvangvej, der ligger i en afstand af ca. 60 meter fra vejen, idet der er en vejgrøft op til vejen og imellem gyllebeholdere og vej ligger ensilageplansilo og bygninger. Terrænet skråner mod Nautrup Bæk på den anden side af vejen.

Ved den østvendte gavl til maskinhuset er der afløb til faskine. Idet terrænet er svagt skånende mod syd, vurderes det som overvejende sandsynligt, at gyllen vil løbe mod syd og ikke mod øst, da der er bygninger, der vil hindre gyllen i at nå frem til afløbet til faskinen. I ansøgningen er det i beredskabsplanen oplyst, at gylleoverløb vil blive afhjulpet ved anvendelse af læssemaskiner og halmballer.

Bekæmpelsesmidler
Hvis bekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaf-

fes som affald. Det samme gælder for større spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Beredskabsplan

Der er Holstebro Kommunes opfattelse at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til mindre hændelser som eksempelvis oliespild og større hændelser som eksempelvis gylleudslip, brand og lignende.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. Der er tidligere indsendt beredskabsplan for husdyrbruget. Beredskabsplanen skal ajourføres i forhold til den nye drift med de nye bygninger indtegnet.

BAT er blandt andet:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan, der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget.
- at alle der arbejder på husdyrbruget er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved, hvor den kan findes.
- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget.
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Ansøger har indsendt foreløbig version af beredskabsplanen sammen med ansøgning om miljøgodkendelse. Beredskabsplanen skal foreligge færdig og være skriftligt accepteret af Holstebro Kommune senest udgangen af 2012. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

Renere teknologi og ressourcestyring

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret, under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, blandt andet ved at stille krav, når der købes ind.

Hovedparten af vandforbruget er drikkevand til minkene. Hertil kommer vand til daglig rengøring af fodersilo, fodervogne og foderrekvisitter og årlig rengøring af farmen. På minkfarmen er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

Energi
- Anvendelse af bevægelsessensorer.
- Energimålere aflæses 1 gang årligt for at overvåge elforbruget og identificere uhensigtsmæssige forbrugskilder.
- Der findes ikke mekanisk ventilation.

Vand
- Vandventiler på farmen er af ny type, hvor vandspildet er reduceret til et minimum.
- Vandventilerne tjekkes ofte, og udskiftes hvis defekte.
- Vandsystemet er af cirkulationstypen, hvor der holdes et konstant tryk på ventilerne. Et sådant system giver mulighed for at opvarme vandet i frostperioder, således at dyrene er sikret vandforsyning i disse perioder.
- Vandet opvarmes med el i den gamle del og med olievarmer i de nye haller. Vandrørene på farmens åbne haller er isolerede (Dette reducerer energiforbruget i forhold til almindelige uisolerede rør).

Management
- Der foreligger en beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand m.v. er beskrevet.
- Der føres journal over afsætning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.
- Landmanden sørger for at være ajourført, eksempelvis ved erfagrupper og kurser og læsning af faglitteratur.
- Rengøring omkring bygninger og siloer udføres jævnligt for at minimere lugt og uhygiejniske forhold.
- Logbog til egenkontrol af flydelag på beholdere med flydende husdyrgødning.
- Der bruges behovsbestemt fosfortilførsel til afgrøderne, så en fosforophobning i agerjorden forhindres.
- Der tænkes på naboer og vindretningen ved gylleudbringning.
- Kemikalier opbevares i egnede beholdere med tætsluttende låg. Beholderne er tydeligt mærkede med angivelse af indholdet.

Ammoniak
- Der anvendes ammoniakreducerende teknologier i form af render med stor bredde, hyppig udmugning, halm ad libitum og hvalpefoder med reduceret proteinindhold.

Management for minkfarme er for mange punkter beskrevet i Bekendtgørelse nr. 1757 om Pelsdyrfarme og Bekendtgørelse nr. 1734 om beskyttelse af pelsdyr. De to bekendtgørelser giver retningslinjerne for driften af minkfarme med hensyn til miljøforhold og indhusning af dyrene.

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie, se Skema 10.

Skema 10. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før ændring	Forbrug efter ændring	Ændring %
El [kWh]	100.000	50.000	-50
Vand [m^3]			
Markvanding [m^3]	72.000	72.000	0
Dieselolie [liter]	10.000	10.500	5

Elforbruget forventes at falde væsentligt, da der stort set ikke er elforbrug hos minkene. Der er ikke kunstigt lys på selve minkfarmen, og vandrørene er isolerede, hvilket minimerer energiforbruget i forhold til uisolerede rør.

Forbrug af vand, energi og olie registreres i husdyrbrugets driftsregnskab. Desuden udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres. Der vil i overensstemmelse hermed blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

Det anslåede ressourceforbrug vurderes umiddelbart at være realistisk med den beskrevne drift samt indretning og ændringerne af disse i forhold til det registrerede ressourceforbrug i nudrift. Holstebro Kommune finder samlet ikke anledning til at stille yderligere skærpede vilkår i forhold til ressourceanvendelsen.

Management er i henhold til Holstebro Kommunes opfattelse, at der foreligger
- planer for relevant uddannelse og efteruddannelse af personale,
- regnskab med forbrug af vand, energi, dyrehold, affald, gødning og husdyrgødning,
- planer for håndtering af uheld, ulykker og utilsigtede emissioner,
- reparations- og vedligeholdelsesplaner for udstyr,
- plan for rengøring af område og planer for minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning.

<u>For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT blandt andet følgende:</u>
- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, eventuelt sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent.
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås.
- at der anvendes energibesparende belysning.
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt.
- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget med de stillede vilkår, herunder anvendelse af god landmandspraksis, lever op til BAT med hensyn til energi, vandforbrug og management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

Husdyrgødning samt afgasset biomasse udbringes på udbringningsarealer, der er ejet eller forpagtet af husdyrbruget på Møgelvangvej 4. Alle udbringningsarealer er beliggende i Holstebro kommune.

Husdyrgødningen er sammensat, jf. Skema 11.

Skema 11. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Produceret husdyrgødning				
Møgelvangvej 4, 7830	Minkgylle	46.261	9.328	294,08
Møgelvangvej 4, 7830	Dybstrøelse	257	33	2,52
Møgelvangvej 4, 7830	Afsat ved afgræsning	289	31	2,83
I alt		46.807	9.392	299,45
Fraført fra husdyrbruget til biogas				
Til Maabjerg BioEnergy	Minkgylle	-19.575	-3.965	-125,00
Til Maabjerg BioEnergy	Minkgylle	-11.902	-2.411	-76,00
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer				
Fra Maabjerg BioEnergy	Separeret afgasset biomasse (gnst. udnyttelse 81 %)	+12.500	+1.786	+125,00
I alt		-18.977	-4590	-76,00
Tilført husdyrbrugets ejede og forpagtede arealer				
Maabjerg BioEnergy	Separeret afgasset biomasse (gnst. udnyttelse 81 %)	12.500	1.786	125,00
Møgelvangvej 4, 7830	Minkgylle	14.738	2.952	93,08
Møgelvangvej 4, 7830	Dybstrøelse	257	33	2,52
Møgelvangvej 4, 7830	Afsat ved afgræsning	289	31	2,83
I alt		**27.830**	**4.802**	**223,43**

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Skema 11 angivne.

Inden miljøgodkendelsen tages i brug skal der foreligge en skriftlig aftale om afsætning af minkgyllen produceret på husdyrbruget til Maabjerg Bioenergy A/S svarende til 201 DE med et indhold af 31.477 kg N og 6.376 kg P. Der stilles vilkår herom.

De ejede og forpagtede udbringningsarealer udgør 121,05 hektar (ha), hvoraf 2,16 ha er forpagtede. Udbringningsarealerne er fordelt i henhold til Skema 12 og beliggende i henhold til bilag 8.

Skema 12. Fordeling af udbringningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse.

Marknr.	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
1-0	18,84	Møgelvangvej 4, 7830 Vinderup
5-0	10,14	
7-0	6,68	
8-0	5,25	
12-0	2,67	
12-1	0,36	
12-2	4,67	
13-0	1,42	
20-0	1,73	
21-0	2,32	
22-0	5,57	
23-0	3,23	

Marknr.	Ha	Ejerforhold
25-0	1,35	
50-0	19,94	
60-0	10,49	
61-0	4,21	
62-0	5,36	
63-0	3,19	
64-0	3,55	
64-1	1,61	
65-0	5,13	
66-0	1,17	
	118,89	ha ejede arealer
Forpagtede arealer		
16-0	2,16	Bent Kærgaard, Møgelvangvej 9, 7830 Vinderup
I alt	**121,05**	**ha forpagtede og ejede arealer**

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 15 og 16 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgås aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemandsarealer uden forudgående godkendelse fra godkendelsesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning, der udbringes (harmonikrav). På ejede og forpagtede arealer må der for afgasset biomasse og minkgødning udbringes 1,4 DE/ha pr. planperiode. For kvæg må der udbringes 1,7 DE/ha pr. planperiode. Ansøger har aftale med nabo om produktion af grovfoder og ønsker derfor at benytte ordningen med 2,3 DE/ha. Der er ansøgt om udbringning af husdyrgødning svarende til 1,85 DE/ha.

BAT i forhold til udbringningsarealer er blandt andet at den producerede husdyrgødning afstemmes med udbringningsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af handelsgødning.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse planer, afregninger, regnskaber eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer, eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de

anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. december.

Sædskifte

Alle arealerne drives med K12 sædskifte, der er identisk med referencesædskiftet. Da beregningerne er foretaget på et sædskifte, der ikke afviger fra referencesædskiftet, stilles der generelt ikke vilkår til anvendelsen af et specifikt sædskifte.

Udbringning af husdyrgødning og afgasset biomasse

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag.

Ansøgers beskrivelse

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. Fx: regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend og helligdage), udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle), krav om nedfældning på visse arealer (sort jord og græs), krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter, krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer, og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha, krav til efterafgrøder.

Der udarbejdes hvert år en mark og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen. Gyllen nedfældes typisk til vårsæd og slangeudlægges i vintersæd. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal, hvor der efterfølgende er fare for afstrømning til vandløb, søer eller lignende. Der er ingen stærkt hældende arealer og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene. Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT. Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Holstebro Kommunes vurdering

Transport
Transport af gylle til udbringningsarealerne herunder de forpagtede arealer fremgår af bilag 6. Transporter til arealerne sker på offentlig vej. Det vurderes, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne ikke er forbundet med væsentlige gener.

Bynære udbringningsarealer
Udbringningsarealerne er beliggende i primært landbrugsområde. Marker er ikke grænsende til bymæssig bebyggelse. Arealerne ligger mere end 200 meter fra bebyggede områder. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 fastsætter regler for udbringning af husdyrgødning på arealer nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder, samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål. Holstebro Kommune vurderer, at generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra husdyrbruget, er begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode og det vurderes, at de generelle regler er tilstrækkelige til at imødegå væsentlige gener fra udbringning af husdyrgødning.

BAT
BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelser så som husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det eksempelvis er et generelt lovkrav at:

- udarbejde mark- og gødningsplaner,
- ikke at udbringe husdyrgødning mindre end 200 meter fra byområder på weekend- og helligdage,
- anvende lovlige udbringningsmetoder (eksempelvis ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- nedfælde gylle på sort jord og i græs,
- nedbringe fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- overholde maksimalt tilladt harmonitryk (DE/ha),
- etablere efterafgrøder til reduktion af nitratudvaskning i relation til produktionsform,
- ikke at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande,
- der skal være en (2-10 meter) ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb.

Herudover er der en række BAT-forhold, der ikke er direkte reguleret i dansk lovgivning eller kan tolkes i en bredere miljømæssig så som:

- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udbringning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen,
- at man ved afgrødehøjde under 10 centimeter tilstræber, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning,

- at man ikke tilfører husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket,
- anvendelse af godt landmandskab, såsom at udbringe gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage, og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabobeboelser,
- behandling af husdyrgødning med henblik på. at minimere lugtemissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende områder og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne,
- udbringe gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted,
- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet).

Holstebro Kommune forholder sig primært til de sidst nævnte forhold, da de ikke direkte er omfattet af generel lovgivning.

Der er ingen stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2 meter bræmmer til vandløbene.

Herudover er det beskrevet, at der aldrig køres husdyrgødning ud på vandmættet, oversvømmet, frosset eller snedækkede arealer, hvilket minimerer risikoen for specielt overfladeafstrømning. Denne praksis samt hensyntagen til vejrforhold ved udbringning fastholdes ved vilkår.

Forsøg har vist, at fortynding af gylle og forsuring af gylle begge er teknikker, der reducerer ammoniakemission ved gylleudlægning. Teknikkerne er ikke relevante, da der her er tale om afgasset biomasse.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT med hensyn til udbringning af husdyrgødning, idet der stilles vilkår om, at udbringning sker i overensstemmelse med godt landmandskab, og at der ikke må udbringes husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket. Det er husdyrbrugets ansvar, at eventuelle leverandører overholder godkendelsens vilkår.

MILJØPÅVIRKNING AF HUSDYRBRUGETS AREALER

Grundvand

Udspredningsarealerne mark nr. 1-0, 5-0, 7-0, 8-0, 12-0, 16-0, 20-0, 21-0, 22-0, 23-0, 25-0, 50-0, 60-0, 61-0, 62-0, 63-0, 64-0, 64-1, 65-0, 66-0 samt delvist mark nr. 12-1, 12-2 og 13-0 ligger inden for område med særlige drikkevandsinteresser og nitratfølsomt indvindingsopland. Udspredningsarealerne mark nr. 65-0 og 66-0 samt delvist 60-0 ligger indenfor indvindingsopland til Sevel Vandværk og dermed kommende indsatsområde for vandværket. Udspredningsarealerne mark nr. 25-0, 64-0 og 64-1 samt delvist 20-0 og 60-0 ligger indenfor indvindingsopland til Vinderup Vandværk og dermed kommende indsatsområde for vandværket (bilag 12).

Alle udspredningsarealerne ligger udenfor 300 meters beskyttelseszone for vandværksboringer (hygiejnezone).

Den beregnede udvaskning af nitrat fra rodzonen på udspredningsarealerne er ifølge ansøgningsskemaet beregnet til henholdsvis 54 mg/l på mark nr. 21-0, 22-0, 24-0, obj-68, obj-69 og obj-70, 51 mg/l på mark nr. 1-0, 5-0, 7-0, 8-0, 12-0, 16-0, 50-0, 60-0, 61-0, 62-0, 63-0 og 66-0, 52 mg/l på mark nr. 23-0 og 25-0, 42 mg/l på mark nr. 20-0, 21-0, 22-0 og 65-0 og 40 mg/l på mark nr. 64-0. Alle med en reduktion på mellem 13 og 18 mg/l.

Da der på baggrund af ovennævnte ikke umiddelbart er en risiko for forurening af grundvand, der anvendes til drikkevand, vurderes det, at der i miljøgodkendelsen ikke kan stilles yderligere vilkår til beskyttelse af grundvandet.

Det bemærkes, at der for markerne indenfor de kommende indsatsområder for Sevel og Vinderup vandværker, kan blive stillet skærpede krav på et senere tidspunkt.

Bilag IV-arter

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende blandt andet at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne blandt andet ikke må ødelægges.

Ud fra ”Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV” samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne vurderes det at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget

Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus’ livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.

Birkemus: Arten er ikke registreret i området.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Ingen af disse er registreret nær ejendommen eller dens udbringningsarealer.

De tre førstnævnte arter vides dog at forekomme i et område ca. 2 kilometer nordvest for ejendommen.

Der stilles vilkår om, at der vil gælde krav om 10 meter brede udyrkede bræmmer omkring vandhuller, hvor der eventuelt i fremtiden konstateres en bestand af disse.

Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Storå og Karup Å, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udbringningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Det vurderes herudover, at projektet kun vil kunne påvirke Bilag IV-arterne ved alvorlige uheld i forbindelse med eksempelvis håndtering af husdyrgødningen. Der er i forbindelse med krav til beredskabsplan stillet vilkår, således at risici for uheld er minimeret.

Natura 2000-områder og udpegningsgrundlag

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver; EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager i henhold til husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen[2], af kommunalbestyrelsen, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen[3]. Dette medfører, at hvis det ikke, på baggrund af objektive kriterier, kan udelukkes at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-område efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette udarbejdelse af en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens[4] bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelige til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Husdyrbruget og en del af udbringningsarealerne (cirka 35,58 ha) er beliggende i oplandet til Skive Fjord, Lovns- samt Risgårde Bredning, hvoraf Lovns Bredning er udpeget som en del af Natura 2000-område (N30) på baggrund af EF-habitatområde (H30) og Fuglebeskyttelsesområde (F14)[5]. Disse udbringningsarealer ligger også i oplandet til Stubbergård

[2] Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.
[3] Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.
[4] Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.
[5] For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

Sø, Flyndersø, Hellesø og Skallesø, som er udpeget til Natura 2000-område (N41), Habitatområde (H41) og Fuglebeskyttelsesområde (F29). Natura 2000-områderne fremgår af bilag 7 og bilag 10.

Cirka 85,2 ha af udbringningsarealet ligger i oplandet til Nissum Fjord, der er udpeget som Natura 2000-område (N65) på baggrund af Habitatområde (H58), Fuglebeskyttelsesområde (F38) og Ramsarområde (R4). Nissum Fjord, inklusiv den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tang Sø, er udpeget som Natura 2000-område[6].

Beskrivelse af Natura 2000-vandopland Skive Fjord, Lovns- samt Risgårde Bredning og udpegningsgrundlag

35,58 ha udbringningsarealerne ligger i oplandet til Skive Fjord, Lovns- samt Risgårde Bredning. Lovns Bredning er udpeget som en del af Natura 2000-område (N30) på baggrund af EF-habitat-område (H30) og Fuglebeskyttelsesområde (F14)[7]. Disse udbringningsarealer ligger også i oplandet til Stubbergård Sø, Flyndersø, Hellesø og Skallesø, som er udpeget til Natura 2000-område (N41), Habitatområde (H41) og Fuglebeskyttelsesområde (F29), og i oplandet til Karup Å, Kongenshus og Hessellund Heder (N40).

Skive Fjord, Lovns Bredning er inderfjorde, der afvander til Risgårde Bredning via Hvalpsund. Oplandet til Skive Fjord, Lovns- og Risgårde Bredning er på 144.339 ha, og er domineret af landbrugsarealer. Det samlede landbrugsareal (GLR-areal) udgør cirka 101.037 ha[8].

Udpegningsgrundlaget for EF-habitatområde Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk (H30) og Fuglebeskyttelsesområde (F14) fremgår af nedenstående tabel 1, 2 og 3.

Tabel 1. Udpegningsgrundlaget for H30. Naturtyper, der er anført med "*"er særligt prioriteret.

Nr.	Naturtyper
1140	Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
1150	*Kystlaguner og strandsøer
1160	Større lavvandede bugter og vige
1170	Rev
1210	Enårig vegetation på stenede strandvolde
1220	Flerårig vegetation på stenede strande
1230	Klinter eller klipper ved kysten
1310	Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
1330	Strandenge
2140	*Kystklitter med dværgbuskvegetation (klithede)
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3160	Brundvandet sø
3260	Vandløb med vandplanter
4010	Våd hede
4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)

[6] For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.
[7] For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.
[8] Beregnet af Conterra som gennemsnit af oplysninger fra gødningsregnskaberne 2007-2009.

Nr.	Naturtyper
5130	Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
6210	Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokaliteter)
6230	*Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
6410	Tidvis våd eng
6420	Urtebræmme
6430	Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
7120	Nedbrudt højmose
7140	Hængesæk
7150	Tørvelavning
7220	*Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
7230	Rigkær
9110	Bøg på mor
9130	Bøg på muld
9160	Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
9190	Stilkegeskove og krat på mager sur bund
91D0	* Skovbevoksede tørvemoser
91E0	*Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Tabel 2. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Nr.	Fuglearter	Ynglende	Trækkende
A038	Sangsvane		X
A067	Hvinand		X
A069	Toppet skalleslu-ger		X
A070	Stor skallesluger		X

Tabel 3. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Nr.	Arter
1013	Kildevældsvindelsnegl (*Vertigo geyeri*)
1037	Grøn kølleguldsmed (*Ophiogomphus cecilia*)
1042	Stor kærguldsmed (*Leucorrhina pectoralis*)
1096	Bæklampret (*Lampetra planeri*)
1099	Flodlampret (*Lampetra fluviatilis*)
1103	Stavsild (*Alosa fallax*)
1166	Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)
1318	Damflagermus (*Myotis dasycneme*)
1355	Odder (*Lutra lutra*)
1365	Spættet sæl (*Phoca vitulina*)
1393	Blank Seglmos (*Hamatocaulis vernicosus*)
1528	Gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*)

SMV-analysen[9] for Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested, Nørre Ådale samt Skravad Bæk (Natura 2000-område nr. 30, Habitatområde H30, Fuglebeskyttelsesområde F14 anfører, at:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- De meget små arealer, der indtil videre er kortlagt af naturtyperne næringsrig sø pga. veludviklet vegetation.
- Grøn kølleguldsmed på baggrund af viden om artens forekomst i vandløbene.

[9] Miljørapport for Natura 2000-planen, bilag 4.

- Bæklampret, dette dels på baggrund af en faglig vurdering af vandløbskvaliteten i de pågældende vandløb dels på baggrund af viden om artens forekomst i vandløbene.
- Odder, dette dels på baggrund af viden om artens forekomst inden for området dels på baggrund af artens positive bestandsudvikling i Jylland de seneste år.
- Sangsvane, hvinand og hjejle. Arterne vurderes at have stabile eller stigende rastebestande i området.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- De 4 marine naturtyper primært på grund af stor belastning med næringsstoffer fra oplandet.
- Strandengene primært på grund af tilgroning med høje græsser og urter på en del af arealet.
- De meget små arealer, der indtil videre er kortlagt af naturtypen søbred med småurter, kransnålalgesø og brunvandet sø fordi højeste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet.
- Våde og tørre heder og enekrat og på grund af at den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-belastning er overskredet samt for tørre heders vedkommende problemer med tilgroning i vedplanter.
- Tørt kalksandsoverdrev og kalkoverdrev da typernes arealer generelt er små og fragmenterede.
- Surt overdrev da laveste ende af tålegrænseintervallet for Nbelastning er overskredet og der er problemer med tilgroning med vedplanter.
- Arealer med tidvis våd eng på grund af afvanding, samt at laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet for langt den overvejende del af arealet.
- Arealer med nedbrudt højmose, hængesæk, tørvelavning, kildevæld og rigkær på grund af uhensigtsmæssig/dårlig hydrologi, tilgroning med vedplanter, invasive arter og fordi den laveste ende af tålegrænseintervallet for N-deposition er overskredet for alle eller næsten alle arealer og den højeste ende af tålegrænseintervallet er endvidere overskredet for hele eller næsten hele arealet af nedbrudt højmose, hængesæk og tørvelavning.
- De 6 skovtyper da næringsstofbelastningen fra luften overskrider øverste ende af tålegrænseintervallet for skovnaturtypearealerne.
- Kildevældsvindelsnegl, blank seglmos og gul stenbræk på grund af udtørring af levesteder, tilgroning med høje græsser, urter og vedplanter, den laveste ende af tålegrænseintervallet for kvælstofbelastning på levestedet er overskredet og fragmentering af egnede levesteder.

Prognosen er ukendt for:

- Strandvold med enårige planter, strandvold med flerårige planter, kystklint/klippe, enårig strandengsvegetation, urtebræmmer pga. manglende kendskab til naturtypernes udbredelse og tilstand.
- Stor kærguldsmed (er ikke fundet i Jylland siden 1937) og dermed manglende kendskab til artens udbredelse
- Stavsild (fundet i få ex. ifm. fiskeundersøgelser i Limfjorden), flodlampret (kun få og udokumenterede observationer i området) og damflagermus pga. manglende kendskab til arternes forekomst i området.
- Det eneste kendte areal med klithede i området, på grund af manglende kendskab til naturtypens forekomst og udbredelse i område.
- De ikke kortlagte søer og naturtypearealer i området, herunder alle de større søer over 5 ha, pga. manglende kendskab til deres forekomst og tilstand.
- Vandløb pga. mangelfuldt kendskab til deres tilstand i området.
- Stor vandsalamander på grund af manglende kendskab til artens udbredelse i området.
- Spættet sæl da artens forekomst i området er ustabilt og utilstrækkeligt kendt.
- Toppet skallesluger og stor skallesluger på grund af meget fluktuerende bestande i området.

Den primære påvirkning af EF-habitatområde Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk (H30) og Fuglebeskyttelsesområde (F14) fra udvidelser af husdyrbrug i Holstebro kommune sker gennem udvaskning af næringsstoffer ved udbringning af husdyrgødning på husdyrbrugets udbringningsarealer. Projektet vurderes primært at kunne påvirke Lovns Bredning, der er en del af udpegningsgrundlaget, jf. større lavvandede bugter og vige (1160). Lovns Brednings prognose er ugunstig på grund af for store tilledninger af næringsstoffer fra land, især af kvælstof. Dette resulterer i nedsat sigtedybde, forringede forhold for ålegræssets dybdeudbredelse, samt hyppige tilfælde af

iltsvind ved bunden. Bundfaunaens sammensætning påvirkes i høj grad af disse forhold. Lovns Bredning kan karakteriseres som en lukket inderfjord.

Naturtyper og arter i udpegningsgrundlaget er gengivet i fuld udstrækning[10] ovenfor, men en række af disse vil ikke kunne påvirkes af et projekt i Holstebro kommune. En stor del af udpegningsgrundlaget for N30 forefindes i Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk, og denne del af udpegningsgrundlaget vurderes ikke at blive påvirket af husdyrbrug beliggende i Holstebro kommune. Med hensyn til naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk ammoniakpåvirkning, behandles disse ikke i indeværende miljøgodkendelse, da afstanden fra Holstebro kommunegrænse og til Natura 2000-området er over 18 kilometer, hvorfor ammoniakdepositionen fra projektet vurderes ikke at kunne medføre væsentligt forringelser i udpegningsgrundlaget.

Arter såsom sangsvane og stavsild vurderes at kunne påvirkes at projektet gennem påvirkningen af det marine miljø i Skive Fjord og Lovns Bredning, da fødegrundlaget for arterne til dels er betinget af vandkvaliteten i de marine områder. Holstebro Kommune vil derfor i det følgende vurdere projektet i relation til påvirkningen af de marine områder.

Natura 2000-områderne N40 og N41 er beliggende i delvandopland 374 til Limfjorden.

Beskrivelse af Natura 2000-vandområdet Flyndersø, Stubbergård Sø, Hellesø og Skallesø (N41) og udpegningsgrundlaget

35,58 ha af husdyrbrugets 120,78 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer ligger i oplandet til Stubbergård Sø. Stubbergård Sø er sammen med Flyndersø, Hellesø og Skallesø udpeget til Natura 2000-område (N41), Habitatområde (H41) og Fuglebeskyttelsesområde (F29).

Natura 2000-områdets samlede areal er på 2.170 ha, bestående af cirka 160 ha sø, mens 2.010 ha er land.

Stubbergård Sø og Flyndersø ligger i en tunneldal og er omgivet af et meget kuperet dødislandskab, hvor flere af lavningerne er omdannet til små søer eller højmoser.

Oplandet til Natura 2000-vandområdet er på cirka 7.200 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør cirka 83 %[11], hvilket svarer til et landbrugsareal på cirka 6.000 ha.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området[12] fremgår af nedenstående tabel 4, 5 og 6. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk kvælstofdeposition, behandles under tør natur, mens de resterende behandles i det efterfølgende. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af Tabel 5, og andre arter fremgår af Tabel 6.

[10] Jvf. kritikpunkterne i EU-dom C-304/05, hvor det blev anført, at der i afgørelser skal være udtømmende oversigt over områdets beskyttede arter og følgelig et givent projekts konsekvenser for disse.
[11] 83 % af oplandet er jf. gødningsregnskaberne landbrugsarealer
[12] Udpegningsgrundlaget for den tørre natur er medtaget under afsnittet ”Tør natur” såfremt husdyrbruget eller arealerne vurderes at have en effekt på disse.

Tabel 4. Udpegningsgrundlaget for habitatområde N41 jf. SNS 2005[13] og KGB[14]. De naturtyper og arter, der er anført med "*"er de særligt prioriterede.

Nr.	Naturtype
3110	**Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)**
3150	**Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks**
3160	**Brunvandede søer og vandhuller**
7220*	**Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand**

Tabel 5. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Nr.	Fuglearter	Ynglende	Trækkende
A021	**Rørdrum**	**X**	
A094	**Fiskeørn**	**X**	
A070	**Stor skallesluger**		**X**

Tabel 6. Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Arter anført med "*"er særligt prioriteret

Nr.	Art
1166*	**Stor vandsalamander**
1318*	**Damflagermus**
1355*	**Odder**
1393	**Blank sejlmos**

Hellesø, Skallesø, Flyndersø og Stubbergård Sø er alle A1/B–målsat, hvor særlige naturværdier ønskes beskyttet, selv om søerne udsættes for en vis kulturpåvirkning.

A1-målsætningen henfører til beskyttelsen af særlige naturværdier, A2 til badevandsmålsætning og B-målsætningen henfører til basismålsætningens krav til vandkvalitet og naturindhold i øvrigt. Stubbergård Sø og Flyndersø er herudover A2-målsat som badeområder. Søerne er målsat til at have et naturligt og alsidigt dyre- og planteliv, upåvirket eller svagt påvirket af nærings-, organiske- og miljøfremmede stoffer, okker eller anden kulturpåvirkning, således at søernes økologiske tilstand er upåvirket eller kun svagt påvirket i forhold til den naturlige baggrundstilstand. Følgende parametre anvendes til at vurdere opfyldelse af den overordnede skærpede målsætning:

- Fra 1. maj til 30. september skal sigtdybden være større end 1 meter i søer med en gennemsnitsdybde på under 3 meter.
- Søvandets indhold af total fosfor må som årsgennemsnit ikke overstige 0,075 mg P/l.
- Arter og naturværdier, som ønskes beskyttet gennem den skærpede målsætning, skal have en god bevaringsstatus.
- Vandkvaliteten i badevandsmålsatte søer skal kunne leve op til kravene i Bekendtgørelse nr. 292 og i Miljøstyrelsens vejledning nr. 2 (1985), Kontrol med badevand.

Tilstand

Målsætningen for de næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks (3150) er ikke opfyldt. Årsagen til den manglende opfyldelse af målsætningen er for alle søerne ekstern næringsstofbelastning og biologisk struktur. Herudover er alle søerne internt belastede med fosfor. Kilderne til den eksterne næringsstofbelastning er for alle sø-

[13] Harmoniserede tålegrænser, Skov- og Naturstyrelsen 2005
[14] Kriterier for gunstig bevaringsstatus, DMU 2003

erne i Vandplanen[15] angivet som værende det åbne land. Algevæksten i søerne er primært fosforbegrænset, men kvælstof kan i perioder være det begrænsende næringsstof.

Næringsstoftilledningen medfører en stor algevækst, hvilket reducerer sigtdybden og dermed undervandsplanternes potentielle udbredelsesområde. Dyre- og plantelivet i alle søerne er vurderet som værende utilfredsstillende. I nedenstående figur 1 er de målte sigtdybder for søerne illustreret, det fremgår at sigtdybden er svagt stigende for de fire søer.

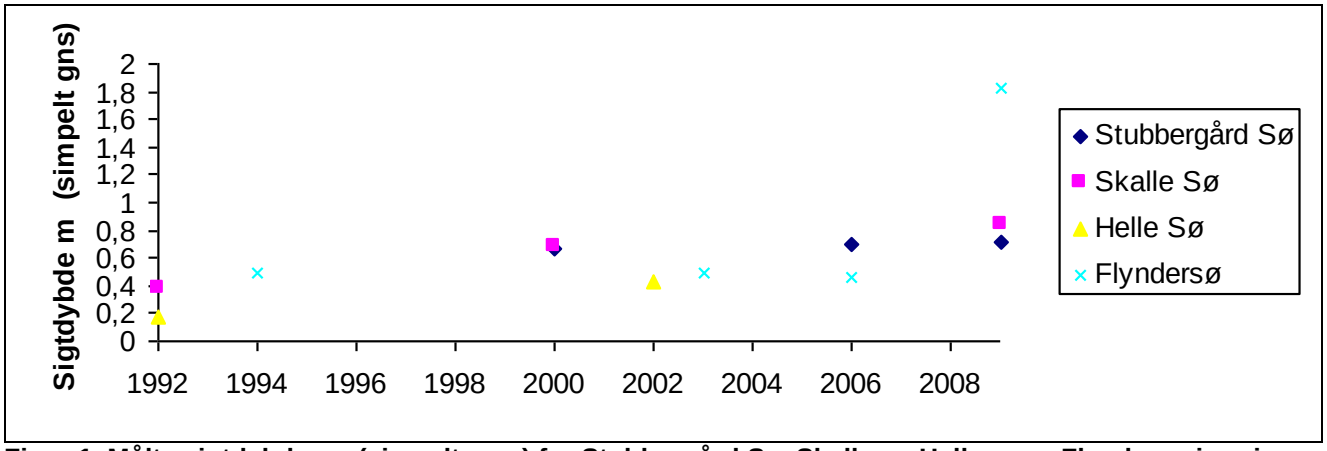

Figur 1. Målte sigtdybder m (simpelt gns.) for Stubbergård Sø, Skallesø, Hellesø og Flyndersø i perioden 1992-2009.

SMV-analysen anfører, at:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Odder, på baggrund af viden om artens forekomst inden for området og på baggrund af artens meget positive bestandsudvikling i Jylland i de seneste år.
- Rørdrum, da der er en mindre, men stabil ynglebestand og fordi arten har en meget positiv bestandsudvikling i Danmark de seneste år.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Tør hede, våd hede, surt overdrev, højmose, nedbrudt højmose, hængesæk, brunvandet sø og lobeliesø på grund af at laveste eller højeste tålegrænse for N-deposition er overskredet samt tilgroning.
- Rigkær, kilder og væld på grund af tilgroning, fragmentering, og på grund af at laveste tålegrænse er for kvælstofdeposition er overskredet.
- Blank seglmos på grund af truslerne mod levestederne (rigkær, kilder og væld).
- Fiskeørn på grund af for stor belastning med næringsstoffer (både luftbåren og tilførsel med overfladevand, dræn, og fosforfrigivelse fra bunden m.v.)
- Stilkege-krat og elle- og askeskov som følge af, at kvælstofbelastningen fra luften overskrider højeste ende af tålegrænseintervallet for næste hele skovarealet.

Prognosen er ukendt for:

- Stor vandsalamander, på grund af utilstrækkelig viden om artens forekomst i området.
- Damflagermus. Arten er observeret inden for området ved punktovervågning, men bestand og bestandsudvikling kendes i øvrigt ikke.
- De ikke kortlagte terrestriske naturtyper og søer i området, samt øvrige habitatnaturtyper på de ikke kortlagte arealer.

[15] Vandplan 2012-2015. Limfjorden. Hovedvandopland 1.2. Miljøministeriet Naturstyrelsen 2011.

Næringsstoffer
Fosfor vurderes at være det primært begrænsende næringsstof for søerne i Natura 2000-området. Dog er der i eksempelvis Stubbergård Sø igennem en længere periode registreret opblomstninger af blå-grønalger af slægten *Microcystis, Anabaena crassa og Woronichinia naegeliana* i sensommeren, hvilket indikerer, at kvælstof i kortere perioder er det begrænsende næringsstof.

Forholdene i Stubbergård Sø har, på baggrund af en indsats for at reducere den eksterne belastning med næringssalte, hvoraf det vigtigste har været nedlæggelse af renseanlægget i Sevel (1988), afskæring af Herrup renseanlæg (1992) og nedlæggelse af Stampestrømmens dambrug (1997-2002), været i bedring i de sidste år. Ringkjøbing Amts undersøgelser viste, at årsgennemsnittet for totalfosfor i perioden 1976 – 2000 varierede mellem 0,236 og 0,108 mg P/l. Amtets undersøgelser indikerede, at der var tale om et niveauskifte i fosforindholdet til et lavere niveau i perioden 1997-2002, som følge af reducerede eksterne belastninger med fosfor. Ringkjøbing Amt konkluderede i 2003, at den eksterne næringsstofbelastning burde reduceres yderligere. Ringkjøbing Amt vurderede i 2003, at Stubbergård Sø har en potentiel mobil fosforpulje på cirka 10 tons liggende i de øverste 20 cm. bundsediment, som er specielt mobilt i forbindelse med dårlige iltforhold ved søens bund. Det er således en forudsætning for opnåelse af god vand- og naturkvalitet i søen, at den eksterne belastning samt den biologiske struktur i søerne er af en kvalitet, der sikrer iltede forhold også ved søbunden. I 2005 blev der igangsat en biomanipulation, der havde til formål på sigt at nå målsætningsopfyldelse for Stubbergård Sø. Biomanipulationens mål var at fjerne mindst 80 % af den nuværende fredfiskebestand. Efter afslutningen på en vellykket opfiskning af fredfisk ved årsskiftet 2007/2008 var sigtdybden i søen netop tilfredsstillende i den efterfølgende sommer, men i sommeren 2009 er sigtdybden betydeligt mindre end 1 meter og der er atter konstateret blågrønalger i et omfang så badning i søen frarådes. Det er således Holstebro Kommunes vurdering, at det er en forudsætning for opfyldelse af søens målsætning, at den eksterne belastning med fosfor nedsættes. Søen indgik i statens Novana-overvågningsprogram i 2009.

Ifølge redegørelse i ’Vandplan – Hovedvandopland Limfjorden’ er der, ”ifølge de gennemførte beregninger, ikke noget indsatsbehov overfor eksterne tilførsler af næringsstoffer til Stubbergård Sø. Det vurderes ud fra de foreliggende data, at der forekommer intern belastning i søen, og at denne kan hindre målopfyldelse i 2015. Det vurderes dog på baggrund af arbejdsgruppes analyse, at der ikke er grundlag for at gennemføre sørestaurering i søen i denne planperiode”.

Næringsstofniveauet i Flyndersø afhænger blandt andet af belastningen fra de 3 opstrømsliggende søer, Hellesø, Skallesø og Stubbergård Sø, der alle afvander til Flyndersø. Ifølge redegørelse i ’Vandplan – Hovedvandopland Limfjorden’ opfylder Flyndersø’s nordlige del ikke målsætningen om god økologisk tilstand. Den eksterne fosforbelastning bliver reduceret i oplandet til opstrømsliggende søer. Selv når dette er gennemført i 2015 forventes ikke målopfyldelse på grund af intern belastning. Da indgreb overfor intern belastning først er relevant efter at den eksterne belastning er bragt ned, bør sørestaurering ikke iværksættes i denne planperiode. For Flyndersø’s sydlige del skal den eksterne fosforbelastning reduceres. Dette kan gøres ved indsats overfor den diffuse afstrømning fra oplandet (P-ådale) og/eller spredt bebyggelse. Det vurderes ud fra de foreliggende data, at

der forekommer intern belastning, og at denne kan hindre målopfyldelse i 2015, men søen opfylder ikke de opstillede kriterier for at gennemføre restaurering i denne planperiode.

Generelt vurderes det, at søernes totalfosforkoncentration ikke bør overstige 0,075 mg/l, såfremt søernes målsætning skal kunne opfyldes, og søerne kan vurderes som i god økologisk tilstand. Fosforoverskuddet var i gennemsnit i årene 2005 og 2007 cirka 12 kg P/ha i oplandet til Stubbergård Sø i Holstebro kommune.

Beskrivelse af Natura 2000-vandopland Nissum Fjord og udpegningsgrundlag

85,2 ha af husdyrbrugets 120,78 ha udbringningsarealer ligger i oplandet til Nissum Fjord. Nissum Fjord er udpeget som Natura 2000-område (N65) på baggrund af Habitatområde (H58), Fuglebeskyttelsesområde (F38) og Ramsarområde (R4). Nissum Fjord, inklusiv den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tang Sø, er udpeget som Natura 2000-område[16].

Nissum Fjord består af 3 bassiner: Yder Fjord (inkl. Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog. Ca. 70 % af ferskvand tilledt fjorden kommer via Storå-systemet, der udmunder i Felsted Kog. Nissum Fjords opland er på 167.876 ha, og er domineret af landbrugsarealer. Det samlede landbrugsareal (GLR-areal) udgør ca. 100.246 ha[17].

Det fremgår af basisanalysen at Felsted Kog, som er kategoriseret som ”kystlagune” (1150) og derfor en del af udpegningsgrundlaget, har ugunstig bevaringsstatus, primært grundet en fortsat høj næringsstofbelastning fra de omliggende landbrugsarealer. Belastningen af næringsstoffer er en trussel for naturtypen kystlagune. Felsted Kog er derfor en stærk eutrofieret brakvandslagune, hvor eutrofieringen er slået fuldt igennem. Dette betyder blandt andet at dækningsgraden af bundplanter er vurderet at være langt fra den målsatte udbredelse.

SMV-analysen[18] for N65 Nissum Fjord anfører, at:

Prognosen er gunstig eller vurderet gunstig for:

- Næringsrige søer og vandhuller.
- Odder, på baggrund af viden om artens forekomst inden for området dels på baggrund af artens positive bestandsudvikling i Jylland de seneste år.
- Bæklampret, på baggrund af en faglig vurdering af vandløbskvaliteten i de pågældende vandløb og på baggrund af viden om artens forekomst i vandløbet/ene.
- Vandranke, da bestanden i kanalen syd for Felsted Kog er stor og i de senere år har været stigende. Vurdering af bevaringsstatus som gunstig er dog under forudsætning af at kanalen fortsat grødeskæres.
- Rørdrum, kortnæbbet gås, bramgås, krikand og rørhøg. Arterne vurderes at have stabile eller stigende yngle/raste bestande i området.

Prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for:

- Strandeng på grund af dårlig hydrologi og visse steder tilgroning.
- Kystlagune naturtypen (Nissum Fjord) på grund af stor belastning med næringsstoffer fra oplandet og en ikke optimal slusedrift.

[16] For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.
[17] Beregnet af Conterra som gennemsnit af oplysninger fra gødningsregnskaberne 2007-2009.
[18] Miljørapport for Natura 2000-planen, bilag 4.

- Søbred med småurter (ret næringsfattige søer, Byn og Søndersund og mindre vandhuller) pga. at den højeste tålegrænse for N-deposition er overskredet.
- Vandløb da vandløbene mange steder vedligeholdes for hårdt, der er for stor sandvandring eller strækningerne er regulerede.
- Knopsvane, sangsvane og klyde pga. næringsstofbelastning af fjorden.
- Pibesvane pga. faldende bestande på denne såvel som på øvrige danske rastepladser
- Lysbuget knortegås, spidsand og pibeand pga. næringsstofbelastning af fjorden.
- Klyde som ynglefugl pga. prædation fra rovdyr især på den tidligere største yngleplads på Fjandø
- Almindelig ryle, brushane og hvidbrystet præstekrave pga. tilgroning, dårlig hydrologi og generel tilbagegang for hele bestanden i Danmark. Endvidere fordi at arterne er meget ustabilt forekommende i Natura 2000-området.
- Fjordterne, splitterne og havterne som ynglefugle på grund af tilgroning og prædation fra rovdyr i de tidligere største ynglekolonier på Fjandø.
- Dværgterne pga. generel tilbagegang på landsplan.
- Laks. På trods af god vandløbskvalitet i Storå og de store tilløb: Vegen Å, Gryde Å, Idom Å og Råsted Lilleå og gode passageforhold er opgangen af naturlige laks (ikke udsatte) i Storå-systemet kun vurderet til ca. 140 gydemodne fisk årligt (DTU Aqua 2008).

Prognosen er ukendt for:
- Strandvold med enårige planter (ej kortlagt), enårig strandengsvegetation (ej kortlagt), tidvis våd eng (ej kortlagt) og rigkær (ej kortlagt).
- Havlampret, flodlampret og stavsild pga. manglende viden om arternes forekomst i området.
- Plettet rørvagtel, lille kobbersneppe og toppet og stor skallesluger grundet fluktuerende og ustabil forekomst.

Husdyrlovens beskyttelsesniveau - næringsstoffer

Husdyrlovens beskyttelsesniveau hviler på en række forudsætninger. Holstebro Kommune skal i forbindelse med godkendelse af husdyrbrug vurdere om forudsætningerne for lovens beskyttelsesniveau er opfyldt for de(t) givne opland(e) hvori husdyrbrugets udbringningsarealer er lokaliseret.

Nitrat

Kumulativ påvirkning sammen med andre planer og projekter
Det er en forudsætning at

Pkt. 1A) husdyrproduktionen i oplandet ikke har været stigende siden 1. januar 2007,

Pkt. 1B) er der andre kilder til nitratudvaskning end den samlede husdyrproduktion, der har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007, skal dette inddrages i vurderingen således, at en eventuel øget nitratudvaskning fra andre kilder end den samlede husdyrproduktion kan medføre et skærpet krav i godkendelsen, der modsvarer miljøeffekten af den øgede nitratudvaskning i det aktuelle opland og

Pkt. 1C) gennemførte initiativer, som reducerer nitratudvaskningen fra det aktuelle opland, må ikke anvendes til at tillade en øget husdyrproduktion i oplandet

Ad pkt. 1A)
Felsted Kog (Nissum Fjord)
Udviklingen i husdyrproduktionen er baseret på CHR-data, der bygger på beregninger udført på de enkelte produktionssteder. Materialet er udarbejdet af Conterra A/S for Miljøstyrelsen. Der er i data foretaget en korrektion af dyreenheder (DE) i forhold til blandt andet

mælkeydelse for at fordele årsagerne til DE ændringer i august 2009 og 2010 over hele perioden. I figur 2 er data for dyreholdet i perioden 2007 til og med 2011 i oplandet til Felsted Kog (Nissum Fjord) sammenstillet.

Jævnfør seneste data fra Miljøstyrelsen er dyreholdet stigende i oplandet til Felsted Kog (Nissum Fjord). Fra 2007 til 2011 er antallet af producerede dyreenheder i oplandet til Felsted Kog (Nissum Fjord) steget fra 79.855 DE til 79.962 DE, hvilket er en stigning på 107 DE, svarende til 0,1 %. På den baggrund er forudsætning 1A for husdyrlovens beskyttelsesniveau ikke opfyldt.

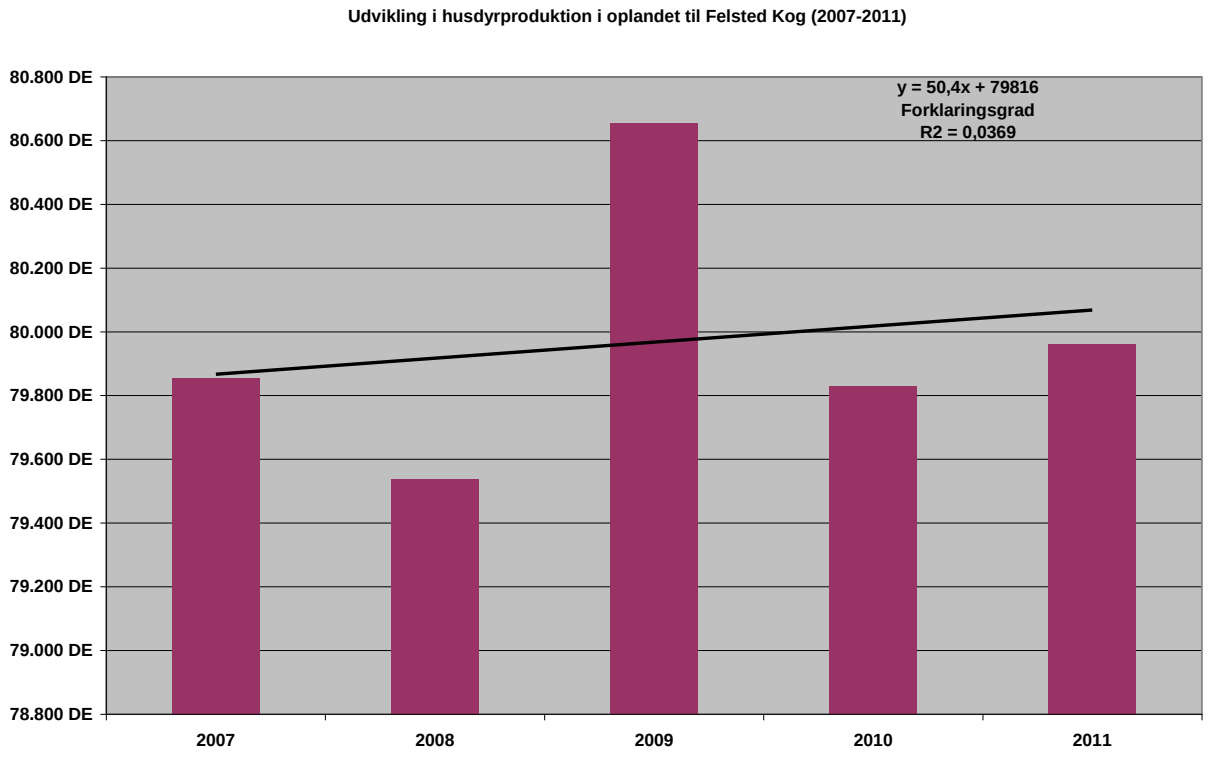

Figur 2. Udviklingen i dyreenheder (DE) produceret i oplandet til Felsted Kog (Nissum Fjord) i perioden 2007 til 2011 baseret på Miljøstyrelsens ukorrigerede tal.

Punkt 1B og 1C beskrives ikke, idet punkt 1A ikke er opfyldt.

Skive Fjord, Lovns- og Risgårde Bredning
Udviklingen i husdyrproduktionen er baseret på CHR-data, der bygger på beregninger udført på de enkelte produktionssteder. Materialet er udarbejdet af Conterra for Holstebro Kommune. Der er i data foretaget en korrektion af DE i forhold til blandt andet mælkeydelse for at fordele årsagerne til DE ændringer i august 2009 og 2010 over hele perioden. I figur 3 er data for dyreholdet i perioden 2007 til og med 2011 i oplandet til Skive Fjord, Lovns- og Risgårde Bredning sammenstillet.

Jævnfør seneste data fra Miljøstyrelsen er dyreholdet stigende i oplandet til Skive Fjord, Lovns- og Risgårde Bredning. Fra 2007 til 2011 er antallet af producerede dyreenheder i oplandet til Skive Fjord, Lovns- og Risgårde Bredning steget fra 103.652 DE til 106.201 DE, hvilket er en stigning på 2.549 DE, svarende til 2,5 %. På den baggrund er forudsætning 1A for husdyrlovens beskyttelsesniveau ikke opfyldt.

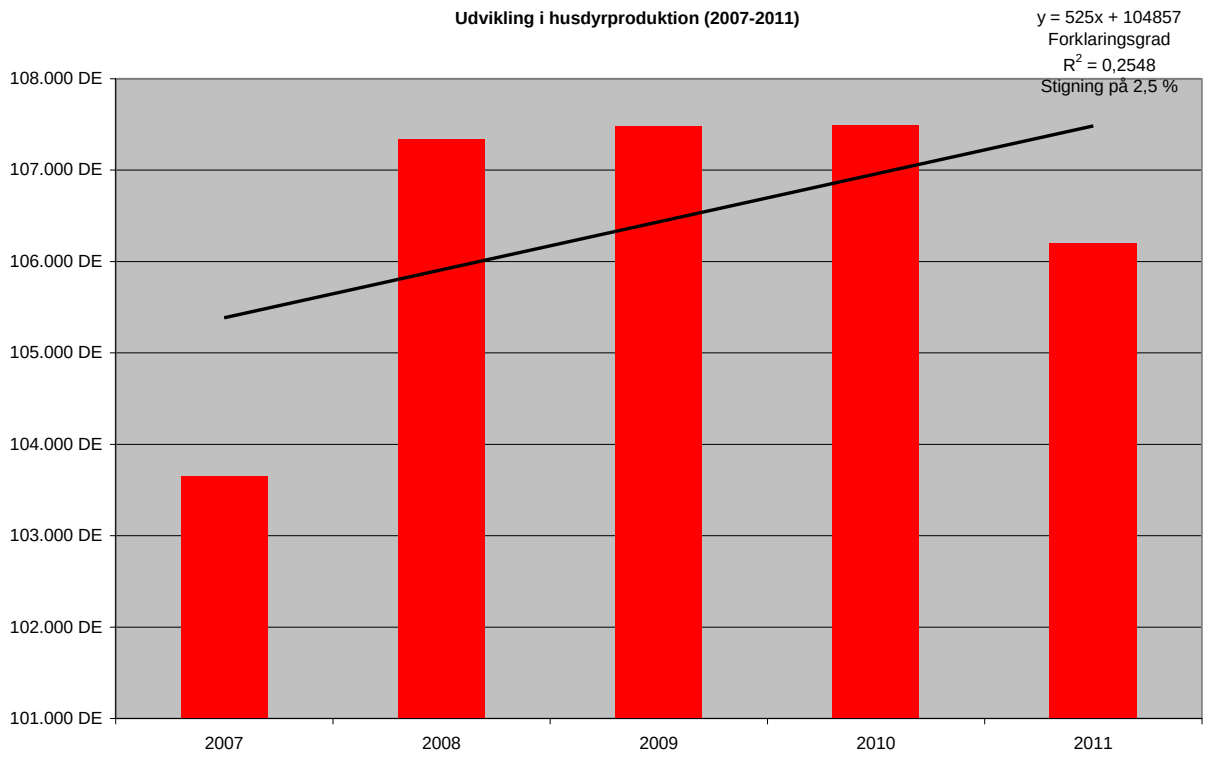

Figur 3. Udviklingen i dyreenheder (DE) produceret i oplandet og deloplandene til Skive Fjord, Lovns- og Risgårde Bredning i perioden 2007 til 2011 baseret på Miljøstyrelsens ukorrigerede tal.

Punkt 1B og 1C beskrives ikke, idet punkt 1A ikke er opfyldt.

Idet husdyrproduktionen i oplandet til både Felsted Kog (Nissum Fjord) og Skive Fjord, Lovns- og Risgårde Bredning er stigende, skal der som udgangspunkt meddeles afslag på det ansøgte projekt. Miljøstyrelsen har dog foretaget ændringer i vejledningen om husdyrgodkendelsesloven vedrørende konkrete vurderinger af nitratudvaskningen til overfladevande, der ligger udover det fastlagte beskyttelsesniveau, jf. bilag 15. Dette betyder, at hvis husdyrbruget reducerer udvaskningen til et niveau på linje med et planteavlsbrug, nærmere defineret som udvaskningen fra arealer drevet som rent planteavlsbrug, det vil sige uden husdyrgødning, kan der ses bort fra en stigning i husdyrholdet i oplandet.

Husdyrbruget har valgt at reducere udvaskningen til et niveau på linje med et planteavlsbrug (se nedenfor), hvorfor der kan ses bort fra en eventuel stigning i husdyrholdet i oplandet, jf. NMNK-133-00068 af 24/11 2011.

<u>Det ansøgte projekt</u>
Husdyrbrugets udbringningsarealer afvander til henholdsvis Nissum Fjord (85,2 ha) og Skive Fjord, Lovns- samt Risgårde Bredning (35,58 ha). Udbringningsarealerne beliggende i både oplandet til Nissum Fjord og i oplandet til Skive Fjord, Lovns- samt Risgårde Bredning ligger i et område med et nitratreduktionspotentiale på 76-100 %, og arealerne er derfor beliggende i nitratklasse 0. Fordelingen af arealer i relation til nitratklasser, harmoni-

tryk og antal dyreenheder, der kan udbringes på arealerne uden anvendelse af nitratreduktionsreducerende virkemidler fremgår af Skema 13.

Skema 13. Oversigt over fordeling af arealer i relation til nitratklasser, harmonitryk og antal dyreenheder , der kan udbringes på arealerne uden anvendelse af nitratudvaskningsreducerende virkemidler.

Sted / mark nr.	Udbringningsareal					Reduceret harmoni (reduktions-procent)	DE/ha uden virkemidler	Maksimalt antal DE til udbringning på arealerne
	Areal i alt [ha]	N0 [ha]	N1 [ha]	N2 [ha]	N3 [ha]			
I alt / gennemsnit:	120,78	120,78	0,00	0,00	0,00	100 %	2,3	277,79

N-udvaskningen til rodzonen beregnet ved hjælp af Farm N i det fremsendte projekt reduceres ikke, da ingen af arealerne er beliggende indenfor udpeget nitratklasseområde, jf. Skema 14.

Ansøger har fremsendt en fiktiv ansøgning med S1/S3-sædskifte, som er et planteavlssædskifte med brug af udelukkende handelsgødning. Ifølge ansøgningssystemet er N-udvaskningen til rodzonen for et tilsvarende planteavlsbrug beregnet til 75,5 kg N/ha (skema 39783).

Skema 14. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved drift af udbringningsarealerne uden husdyrgødning (fiktiv ansøgning) og i ansøgt drift.

Scenarier	Anvendelse af handelsgødning og uden husdyrgødning (skema 39783)	Reduceret harmonitryk*	Ansøgt drift (skema 35244)
Harmonitryk og anvendte virkemidler	Handelsgødning S1/S3-sædskifte		1,85 DE/ha K12-sædskifte 0,0 % ekstra efterafgrøder
N-udvaskning fra rodzonen	**75,5 kg N/ha**		**63,5 kg N/ha**

*Ikke relevant.

N-udvaskningen til rodzonen ved planteavlssædskifte (S1/S3 og uden husdyrgødning) bliver 75,5 kg N/ha. For den ansøgte drift bliver N-udvaskningen til rodzonen 63,5 kg N/ha, uden brug af virkemidlet i form af ekstra efterafgrøder udover NaturErhvervstyrelsens pligtige efterafgrøder, i et K12-sædskifte men med et reduceret dyretryk på 1,85 DE/ha, jf. Skema 14. N-udvaskningen til rodzonen fra det ansøgte projekt er således mindre end N-udvaskningen fra et tilsvarende planteavlsbrug. Det er en forudsætning for den beregnede udvaskning, at der udbringes de ansøgte gødningstyper i de ansøgte mængder. Der stilles vilkår til sikring af, at ovenstående virkemidler anvendes, således at den ansøgte udvaskning opnås.

Idet husdyrbruget har valgt at reducere N-udvaskningen til et niveau på linje med et planteavlsbrug, nærmere defineret som udvaskningen ved valg af et planteavlssædskifte, kan der ses bort fra en stigning i husdyrholdet i oplandet, jf. NMNK-133-00068 af 24/11 2011. Idet udvaskningen ved planteavlssædskifte (S1/S3 og uden husdyrgødning) giver en beregnet højere udvaskning af kg N/ha i forhold til det ansøgte projekt, er den husdyrgødningsbetingede udvaskning fra projektet således elimineret, jf. Miljøstyrelsens notat af

22/12 2011 (bilag 15). Som en følge heraf, vil de øvrige oplande (Stubbergård Sø, Skallesø, Hellesø og Flyndersø samt Karup Å) ikke blive påvirket.

Samlet vurdering af nitratudvaskningen

Vurderingsparadigmet er udarbejdet af Miljøstyrelsen, hvor det anføres, at Kammeradvokaten har udtalt, at vurderingen er i overensstemmelse med habitatdirektivet. Ligeledes anfører Miljøstyrelsen i skrivelsen til Miljø- og Planudvalget, at "*Vejledningen lever op til Danmarks forpligtelser efter EU's habitatdirektiv*". Herudover er vurderingen af det ansøgte projekt foretaget efter Miljøstyrelsens notat af 22. december 2011 vedrørende ændringer i Miljøstyrelsens vejledning om husdyrgodkendelsesloven vedrørende konkrete vurderinger af nitratudvaskningen til overfladevand, der ligger udover det fastlagte beskyttelsesniveau.

På baggrund heraf vurderer Holstebro Kommune, at forudsætningerne for husdyrlovens beskyttelsesniveau er opfyldt. Holstebro Kommune vurderer derfor, at projektet både selvstændigt og i sammenhæng med andre planer og projekter ikke vil påvirke Natura 2000-områderne væsentligt negativt.

Fosfor

Fosfor kan tabes til overfladevande som opløst og partikulært bundet organisk eller uorganisk fosfor. Tabet af partikelbundet fosfor fra dyrkede oplande udgør i mange situationer mere end halvdelen af det totale fosfortab. Partikelbundet fosfor tilføres ferske vande via vind-, vand- og brinkerosion og fra kunstigt drænede arealer. Tab af opløst fosfor fra landbrugsjord sker via overfladeafstrømning og udvaskning fra landbrugsjord til dræn og øvre grundvand. Fosfortab fra det dyrkede areal er også præget af meget stor rumlig variation, uanset hvilken tabsproces, der måtte være aktiv. Det er anslået, at omkring 10 % af det dyrkede areal resulterer i omkring 90 % af fosfortabet til overfladevande. Når jordens infiltrationskapacitet overskrides, begynder vandet at løbe af på jordoverfladen. Det strømmende vand kan rive jord med partikelbundet fosfor løs, som skylles med vandet, hvorefter det deponeres i lavninger, vandløbsbræmmer eller transporteres videre til grøfter, vandløb og søer. Erosion foregår som overfladeerosion, eller vandet kan samle sig i riller på skrånende arealer. Risikoen for overfladeafstrømning stiger som følge af arealet hældning og dennes udstrækning. Konvekse skråninger med konkav tværsnitsprofil er mest udsatte for erosion, da den konkave tværsnitsprofil bevirker, at vandet fra et større område samles i en koncentreret strøm. Erosion kan derfor lokalt medføre meget store tilførsler af fosfor til vandmiljøet.

Jordens bindingskapacitet for fosfor stiger i takt med stigende indhold af ler og jern- og aluminiumoxider, og jordens fosforbindingskapacitet varierer meget i Danmark. I mineraljorde findes hovedparten af jordens fosfor bundet i lerfraktionen eller på belægninger af jern- og aluminiumoxider på større partikler. På jorde med højt lerindhold kan der, især i forbindelse med kraftig nedbør, opløses fosfor og løsrives fosforrige partikler fra overjorden, som transporteres ned gennem sprækker og større porer til eventuelle drænrør dybere nede, og via disse blive transporteret ud til vandmiljøet.

Udbringning af husdyrgødning kan medføre et fosfortab til vandmiljøet, men der findes på nuværende tidspunkt ikke en beregningsmetode til vurdering af udvaskningen. Vurderin-

gen af risikoen for fosfortab fra et ansøgt projekt baseres derfor på en generel risikovurdering.

Tilføres der mere fosfor end der fraføres med afgrøderne, vil det ikke nødvendigvis medføre tab af fosfor til vandmiljøet, hvis der ikke er transportveje i form af eksempelvis dræn, nærhed til overfladevande og lignende. Risikoen for og omfanget af tab af fosfor til vandmiljøet vil være afhængig af fosforpuljen i jorden og jordtypen.

Natura 2000-områderne Skive Fjord, Lovns- og Risgårde Bredning (N30) er i statens kortværk ikke udpeget som fosforfølsomt.

Natura 2000-området Flyndersø, Stubbergård Sø, Helle Sø og Skalle Sø (N41) vurderes at være overbelastet med fosfor.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

Risikoen for overfladeafstrømning og brinkerosion ved grøfter, vandløb og søer er vurderet for samtlige udbringningsarealer. Såfremt terrænhældninger ned mod overfladevande er skrånende (> 6 grader) eller stærkt skrånende (> 12 grader), er der stor risiko for overfladisk næringsstofafstrømning, og arealerne er typisk ikke egnet til udbringning af husdyrgødning med mindre dyrkningsforanstaltninger til afhjælpning heraf iværksættes.

Ved terrænhældninger >6 grader vurderes terrænet i relation til omliggende område. I vurderingen af overfladevande tages der ikke alene hensyn til den målsætning, det primære overfladevand har i det aktuelle område, men der tages også hensyn til slutrecipientens sårbarhed, herunder vandløbstrækninger, søer og kystområder m.v.

Det vurderes om vilkår om eksempelvis dyrkningsfrie zoner eller ændret markdrift, såsom køreretning, er tilstrækkeligt til at minimere risikoen for eksempelvis overfladeafstrømning. Alternativt kan der stilles krav om, at de pågældende udbringningsarealer ikke kan indgå i driften

Vurdering

Udbringningsarealerne er beliggende på relativt fladt terræn, og der er på husdyrbrugets udbringningsarealer i Holstebro kommune ikke konstateret områder med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes derfor ikke at være særlige risikoarealer med hensyn til overfladeafstrømning.

For at reducere risikoen for forureningen af vandmiljøet stilles der vilkår om, at udbringning af gødning m.m. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne. Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende. Holstebro Kommune har vurderet, at der her foruden ikke er behov for at stille skærpede vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

Jordbundstyper

Ud fra jordtypekortene er de ejede og forpagtede udbringningsarealer primært bestående af sandede jorde – JB1/JB2 og JB3 samt et par marker med humus jord (JB11) jf. Skema

15 og bilag 9. Da udbringningsarealerne ikke er beliggende på drænede lerjorde (5≤JB≤10) vurderes arealerne ikke at være omfattet af fosforklasse I og III.

Lavbundsarealer og detailafvandingsforhold

Hele eller dele af markerne 12-0, 12-2, og 13-0 er beliggende i lavbundsområde i oplandet til Stubbergård Sø (bilag 11). Markerne er desuden detailafvandede. Disse udbringnings-arealer udgør 8,75 ha. Arealerne regnes imidlertid jf. Husdyrlovens beskyttelsesniveau til fosforklasse 0, da kystvandene vurderes ikke at være overbelastet med fosfor. Med bag-grund i Stubbergård Sø's fosforfølsomhed (se afsnit om Natura 2000 ovenfor) og fasthol-delse af fosforbalance på lavbundsarealer, der afvander til søen, vurderer Holstebro Kommune imidlertid, at disse arealer placeres i fosforklasse 3, hvilket svarer til krav om fosforbalance, jf. Skema 15. Der er stillet vilkår herom.

Skema 15. Vurdering af individuelle marker i relation til primær jordtype, afvandingsforhold, lav-bundsforhold og fosforklasse.

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbunds-areal	Opland	P-klasse	P-klasse areal (ha)
1-0	18,84	Ja	JB1	Nej	Stubbergård Sø / Nissum Fjord	II	3,60
5-0	10,14	Nej	JB1	Nej	Stubbergård Sø / Nissum Fjord	0	0
7-0	6,68	Nej	JB1	Nej	Stubbergård Sø	0	0
8-0	5,25	Nej	JB1	Nej	Stubbergård Sø	0	0
12-0	2,67	Ja	JB1	Ja	Stubbergård Sø	III	0
12-1	0,36	Ja	JB1	Nej	Stubbergård Sø	0	0
12-2	4,67	Ja	JB11*	Ja	Stubbergård Sø	III	0
20-0	1,73	Ja	JB3*	Ja	Nissum Fjord	II	1,25
21-0	2,32	Ja	JB2*	Nej	Nissum Fjord	II	0,79
22-0	5,57	Nej	JB2*	Nej	Nissum Fjord	0	0
23-0	3,23	Ja	JB2*	Nej	Nissum Fjord	II	1,58
25-0	1,35	Ja	JB3	Ja	Nissum Fjord	II	0,79
50-0	19,94	Nej	JB1	Nej	Stubbergård Sø / Nissum Fjord	0	0
60-0	10,49	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	0	0
61-0	4,21	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	0	0
62-0	5,36	Nej	JB1	Nej	Nissum Fjord	0	0
63-0	3,19	Nej	JB2*	Nej	Nissum Fjord	0	0
64-0	3,55	Ja	JB3*	Ja	Nissum Fjord	II	3,30
64-1	1,61	Ja	JB3*	Ja	Nissum Fjord	II	1,61

Marknr	Areal Ha	Detail-afvandet	Jordtype	Lavbunds-areal	Opland	P-klasse	P-klasse areal (ha)
65-0	5,13	Nej	JB1*	Nej	Stubbergård Sø / Nissum Fjord	0	0
66-0	1,17	Nej	JB1	Nej	Stubbergård Sø / Nissum Fjord	0	0
13-0	1,15	Ja	JB11*	Ja	Stubbergård Sø	III	0
16-0	2,16	Nej	JB1	Nej	Stubbergård Sø	0	0

* Angiver arealer, hvor Holstebro Kommunes vurdering afviger fra det ansøgningen oplyste. Holstebro Kommunes vurdering er baseret på drænkort, grøftekortlægning, pumpelagsområder, historiske kort og Ortho kort
** Opland Stubbergård Sø = Stubbergård Sø / Flynder Sø / Karup Å / Skive Fjord

Holstebro Kommune har jf. Miljøstyrelsens wiki-vejledning lavet en konkret vurdering ud fra vejledningens anvisning herpå, jf. nedenstående samt Skema 17 og Skema 18. I henhold til denne konkrete vurdering bidrager husdyrbruget med 0,02 % af den samlede påvirkning på Natura 2000-området Nissum Fjord (Felsted Kog), henholdsvis 0,29 % og 0,15 % af den samlede påvirkning på Natura 2000-området Stubbergård Sø / Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal samt Skravad Bæk, hvilket er under vejledningens væsentlighedskriterie på 1 % for lukkede fjordsystemer.

Samlet vurderes det, at der efter wiki-vejledningen ikke er mulighed for at skærpe beskyttelsesniveauet for fosfor for vandområderne Nissum Fjord og Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal samt Skravad Bæk, idet den konkrete vurdering viser, at bidraget fra husdyrbruget kun andrager 0,02 % af det samlede bidrag til Felsted Kog henholdsvis 0,01 % af det samlede bidrag til Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal samt Skravad Bæk (Skema 17 og Skema 18).

Udbringningsarealerne, der afvander til Stubbergård Sø, udgør cirka 1 % af søens samlede opland. For Stubbergård Sø er husdyrbrugets andel af påvirkningen 0,29 % jf. Skema 18. I henhold til Miljøstyrelsens vejledning og væsentlighedskriteriet på 1 % for lukkede fjordsystemer, herunder fosforfølsomme søer, vurderes det, at beskyttelsesniveauet ikke skal skærpes yderligere.

<u>Fosforklasser og fosforoverskud</u>
Nissum Fjord er i henhold til statens kortværk udpeget som område, der er overbelastet med fosfor. Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning henregnes ikke til område, der er overbelastet med fosfor, i henhold til statens kortværk.

På bedriftsniveau er der ansøgt om udbringning af en fosformængde på 4.802 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau, jf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 4.802 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 11,8 kg P/ha, jf. Skema 16.

Skema 16. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet	-2.957 kg P/år
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	4.802 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	39,8 kg P/ha/år
P-fraførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	28,0 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	11,8 kg P/ha/år

Fosforoverskuddet var i perioden 2005-2008 i gennemsnit cirka 12 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord, henholdsvis i gennemsnit cirka 12 kg P/ha i oplandet til Stubbergård Sø[19]. Husdyrbrugets arealer bidrager i gennemsnit med et fosforoverskud på 11,8 kg P/ha, jf. Skema 16, hvilket er på højde med det gennemsnitlige i de(t) øvrige opland(e).

Tabsniveauet for fosfor ligger normalt på 0,2-0,5 kg P/ha med et gennemsnit på cirka 0,2 kg P/ha. Det maksimale tab, for et sammenhængende landbrugsareal, vurderes at være 1 kg P/ha på nuværende tidspunkt. Udyrkede arealer har et tab på cirka 0,08 kg P/ha. I landbrugsjorden er ophobet i gennemsnit 2.000 kg P/ha i pløjelaget. Et overskud på 11,8 kg P/ha i retsbeskyttelsesperioden på 8 år vil altså forøge jordens indhold af fosfor med cirka 5 % (Skema 17 og Skema 18). Husdyrbrugets andel af påvirkningen på Natura 2000-området Nissum Fjord (Felsted Kog) er vurderet til 0,02 % (Skema 17), mens husdyrbrugets andel af påvirkningen på henholdsvis Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal samt Skravad Bæk (N30), Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning (N41) og Stubbergård Sø er vurderet til 0,01 %, 0,15 % og 0,29 % (Skema 18).

Vurdering i forhold til Natura 2000-områder

Miljøstyrelsen har i vejledningen til husdyrloven udarbejdet nedenstående paradigme til vurdering af påvirkningen af Natura 2000-områder. Det er antaget i forhold til nitratpåvirkningen af vandområder, at en påvirkning af nitrat ikke kan måles med de nuværende biologiske målemetoder, hvis påvirkningen er mindre end 1 % af den samlede påvirkning. Hvis det antages, at grænsen for, at der kan ses en påvirkning er den samme for fosfor som for nitrat, vil projektet ikke kunne påvirke Natura 2000-områderne væsentligt negativt.

Udbringningsarealerne, der afvander via Stubbergård Sø, udgør cirka 1,1 % af søens samlede opland. Sammen udgør udbringningsarealerne, der afvander til Natura 2000-området Flyndersø, Stubbergård Sø, Helle Sø og Skalle Sø (N41) cirka 0,005 % af Natura 2000-områdets samlede opland.
En del af udbringningsarealerne i oplandet til Stubbergård Sø har områder med detailafvanding og / eller lavbund.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at Stubbergård Sø jf. ovennævnte beregninger er sikret mod væsentlig påvirkning fra fosforudledning fra projektet ved, at drænede lavbundsarealer, der afvander til søen, sikres drevet med fosforbalance. Der stilles vilkår hertil.

[19] Beregning af P-overskud pr. ha pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet. Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte rotere over bedriftens omdriftsareal. For ikke-omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

Skema 17. Vurdering af den øgede påvirkning af Natura 2000-område ud fra et worst case scenarie baseret på Miljøstyrelsens fosforvejledning til husdyrloven.

Natura 2000 område	**N65 - Nissum Fjord**	**N65 - Nissum Fjord**
Delområde - kystopland	**Hele fjorden**	**Felsted Kog**
Opland til Natura 2000 området	167,876 ha	120,259 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000 området (gnst 2007-2009)*	100,246 ha	73,913 ha
Fosfor tab fra landbrugsareal (0,2 kg P/ha)	20,049 kg P	14,783 kg P
Fosfor tab udyrket areal (0,08 kg P/ha)	5,410 kg P	3,708 kg P
Øvrige kilder bebyggelse mm.	0 kg P	0 kg P
Fosfor tab opland total	25,460 kg P	18,490 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,02%	0,02%
Husdyrbrugets arealer		
Ansøgt areal	85,2 ha	85,2 ha
Fosforoverskud i det ansøgte projekt kg P /ha	11,8	11,8
% forøgelse i jordpuljen i retsbeskyttelsesperioden	5%	5%
Worst case udvaskning (1 kg P/ha)	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget i retsbeskyttelsesperioden	4 kg P	4 kg P

* Beregnet vha. Cttools.

Skema 18. Vurdering af den øgede påvirkning af Natura 2000-områder ud fra et worst case scenarie baseret på miljøstyrelsens fosforvejledning til husdyrloven.

Natura 2000 område	**N30 - Lovns Bredning, Hjarbæk Fjord og Skals, Simested og Nørre Ådal, samt Skravad Bæk**	**N41**	**Stubbergård Sø**
Delområde - kystopland	**Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning**	**Skive Fjord, Lovns Bredning og Ris-gårde Bredning**	**Skive Fjord, Lovns Bredning og Risgårde Bredning**
Opland til Natura 2000-området	144.339 ha	7.653 ha	3.239 ha
GLR areal i oplandet til Natura 2000-området (gnst 2007-2009)*	101.037 ha	3.974 ha	2.629 ha
Fosfor tab fra landbrugsareal (0,2 kg P/ha)	20.207 kg P	795 kg P	526 kg P
Fosfor tab udyrket areal (0,08 kg P/ha)	3.464 kg P	294 kg P	49 kg P
Øvrige kilder bebyggelse mm.	0 kg P	0 kg P	0 kg P
Fosfor tab opland total	23.672 kg P	1.089 kg P	575 kg P
Husdyrbrugets del af påvirkningen	0,01%	0,15%	0,29%
Husdyrbrugets arealer			
Ansøgt areal	35,58 ha	35,58 ha	35,58 ha
Fosforoverskud i det ansøgte projekt kg P /ha	11,8 kg P/ha	11,8 kg P/ha	11,8 kg P/ha
% forøgelse i jordpuljen i retsbeskyttelsesperioden	5%	5%	5%
Worst case udvaskning (1 kg P/ha)	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha	1,00 kg P/ha
Worst case påvirkning fra husdyrbruget i retsbeskyttelsesperioden	2 kg P	2 kg P	2 kg P

Samlet vurdering af fosforudvaskningen

Holstebro Kommune har foretaget en individuel vurdering af tabsrisikoen for husdyrbrugets udbringningsarealer. Der er på baggrund af vurderingen stillet vilkår til sikringen af vand-miljøet. Under nitratafsnittet er det vurderet, at forudsætningerne i pkt. 1A ikke er opfyldt, hvorfor der er stillet vilkår til sikring af, at husdyrbruget har en udvaskning svarende til planteavlsbrug. I vurderingen er øvrige kilder sat til 0 kg P for at opnå et reelt worst case scenarie.

For nitrat vurderes det, at en påvirkning på under 1 % af den samlede påvirkning ikke vil kunne påvirke et Natura 2000-område i et sådant omfang, at det vil kunne måles i recipienten med de nuværende biologiske målemetoder. Antages det samme at være gældende for fosforpåvirkning, vil det ansøgte projekt ikke kunne påvirke Natura 2000-områderne Nissum Fjord, herunder Felsted Kog, samt Skive Fjord, Lovns og Risgårde Bredning med Stubbergård Sø væsentligt negativt, da husdyrbrugets individuelle påvirkning af områderne er under 1 % i retsbeskyttelsesperioden.

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområders sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af husdyrbrugets drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag 1 – Husdyrbrugets beliggenhed

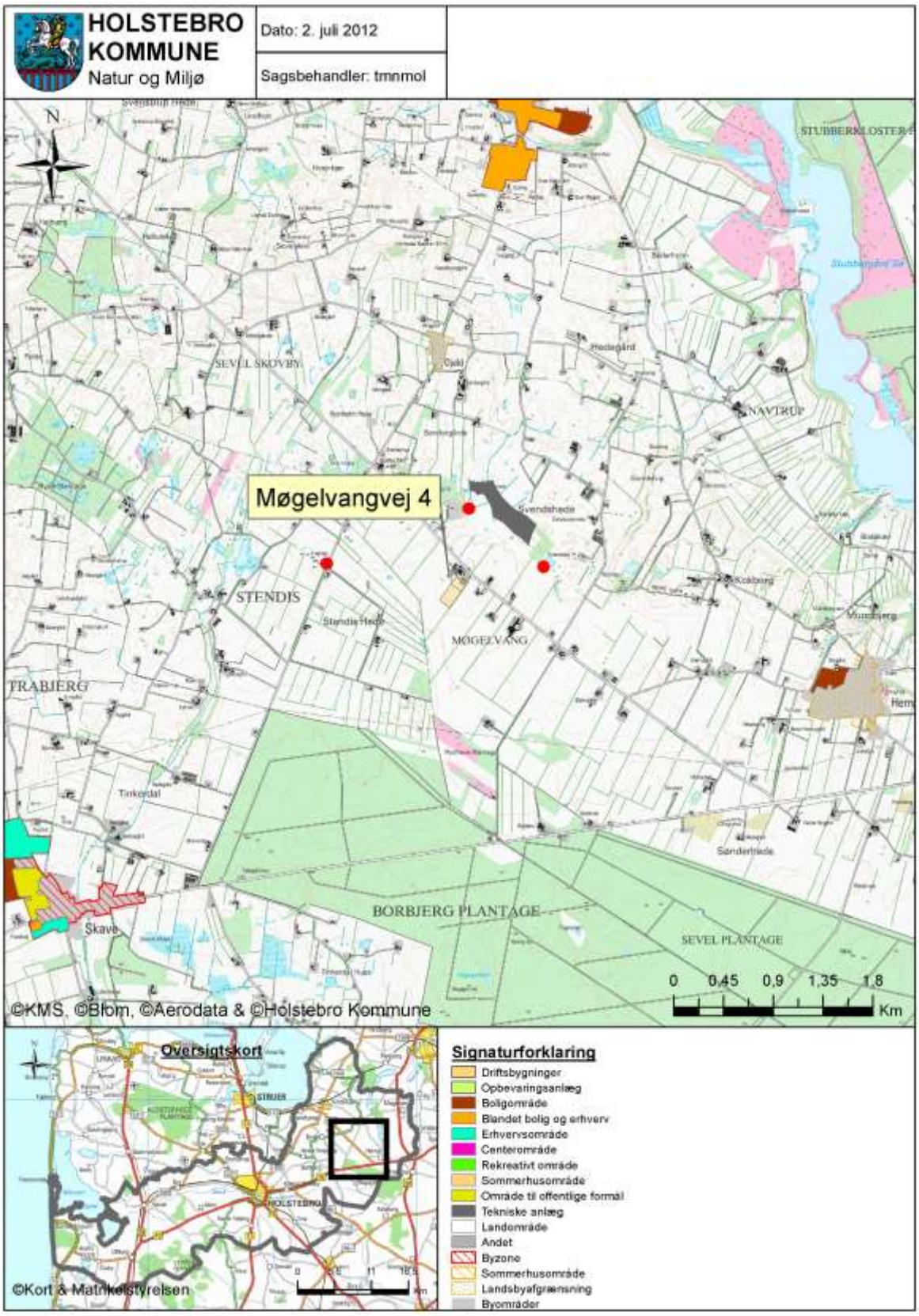

Bilag 2 – Situationsplan

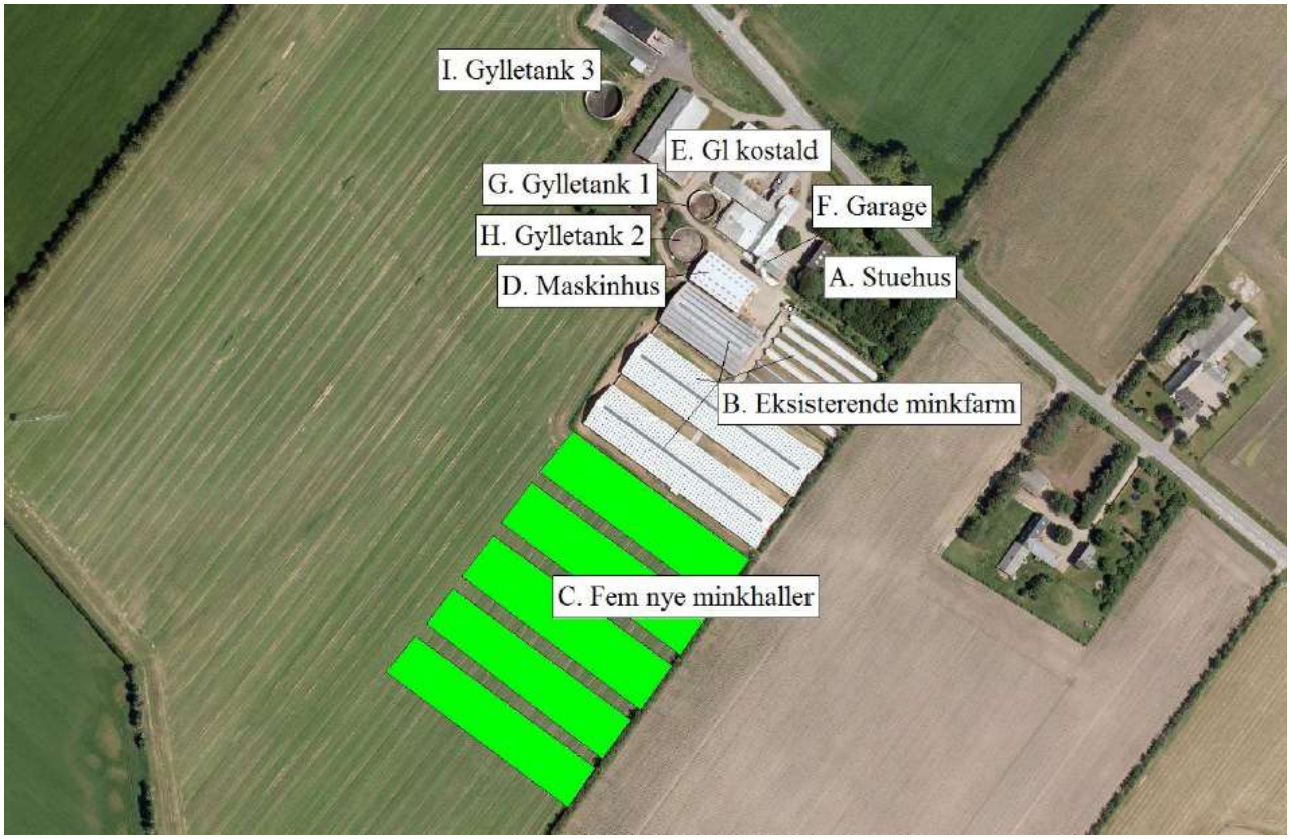

Bygning	Type	Byggeår / Renoveringsår	Grundplan m^2	Bygningshøjde (m) til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farve på facade	Bygningernes fremtidige anvendelse
A	Stuehus						
B	Eksisterende minkfarm		2 lukkede á 3500 m2, 1 lukket á 1500 m2 og 6 2-rk-haller	9 m (lukkede haller)	20 (lukkede haller)	Røde stålplader, gråt eternittag	Mink
C	Nye minkhaller		5 lukkede haller á 3500 m2	9 m	20	Røde stålplader, gråt eternittag	Mink
D	Maskinhus		600 m2	9 m	20	Røde stålplader, gråt eternittag	Uændret
E	Gl. Kostald		1100 m2	8 m	25	Rød teglsten og stålplader, gråt eternittag	Mink , goldtæver før pelsning
F	Garage		180 m2	6 m	20	Rød teglsten og gråt eternittag	Uændret
G	Gylletank 1		800 m3				
H	Gylletank 2		1200 m3				
I	Gylletank 3		2000 m3				
J							
K							

Bilag 3 – Husdyrbrugets indretning

Bilag 4 – Landskabelige og kulturhistoriske interesser omkring anlæg

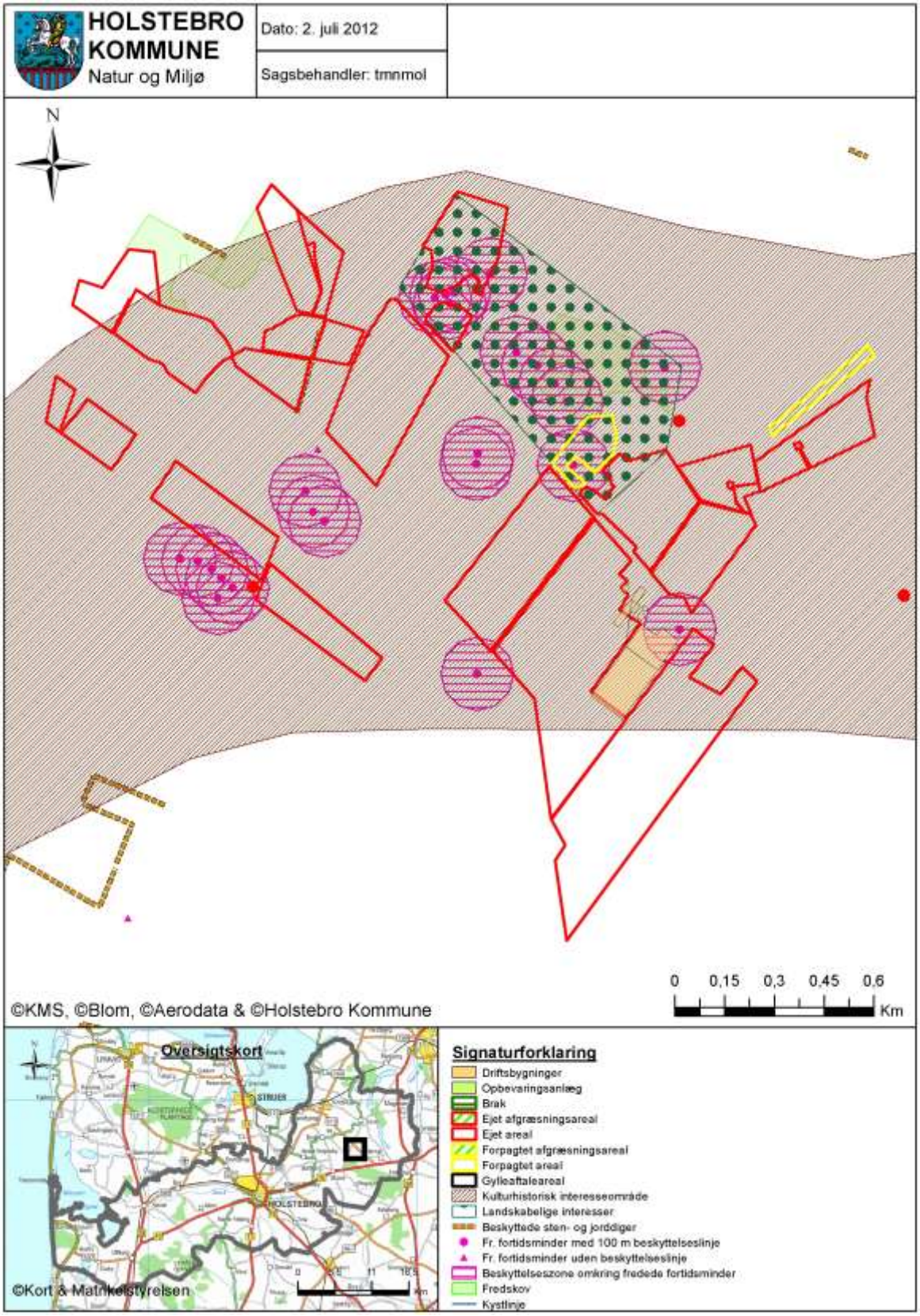

Bilag 5 – Husdyrbrugets afløbsforhold

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 6 – Gylletransportruter

Bilag 7 – Naturområder omkring anlæg (Natura 2000)

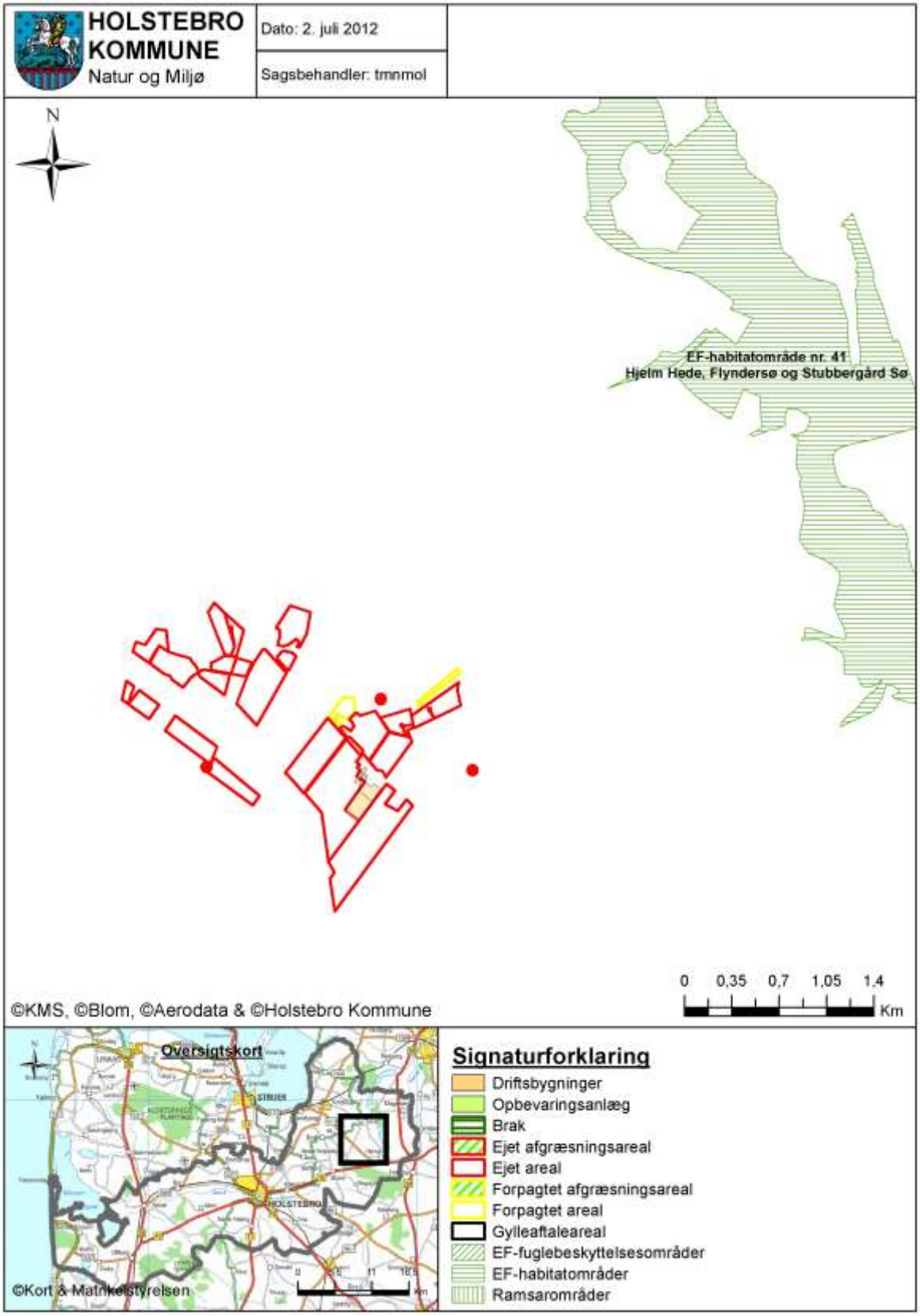

Bilag 7 – Naturområder omkring anlæg (§ 3 område – kategori 3 natur)

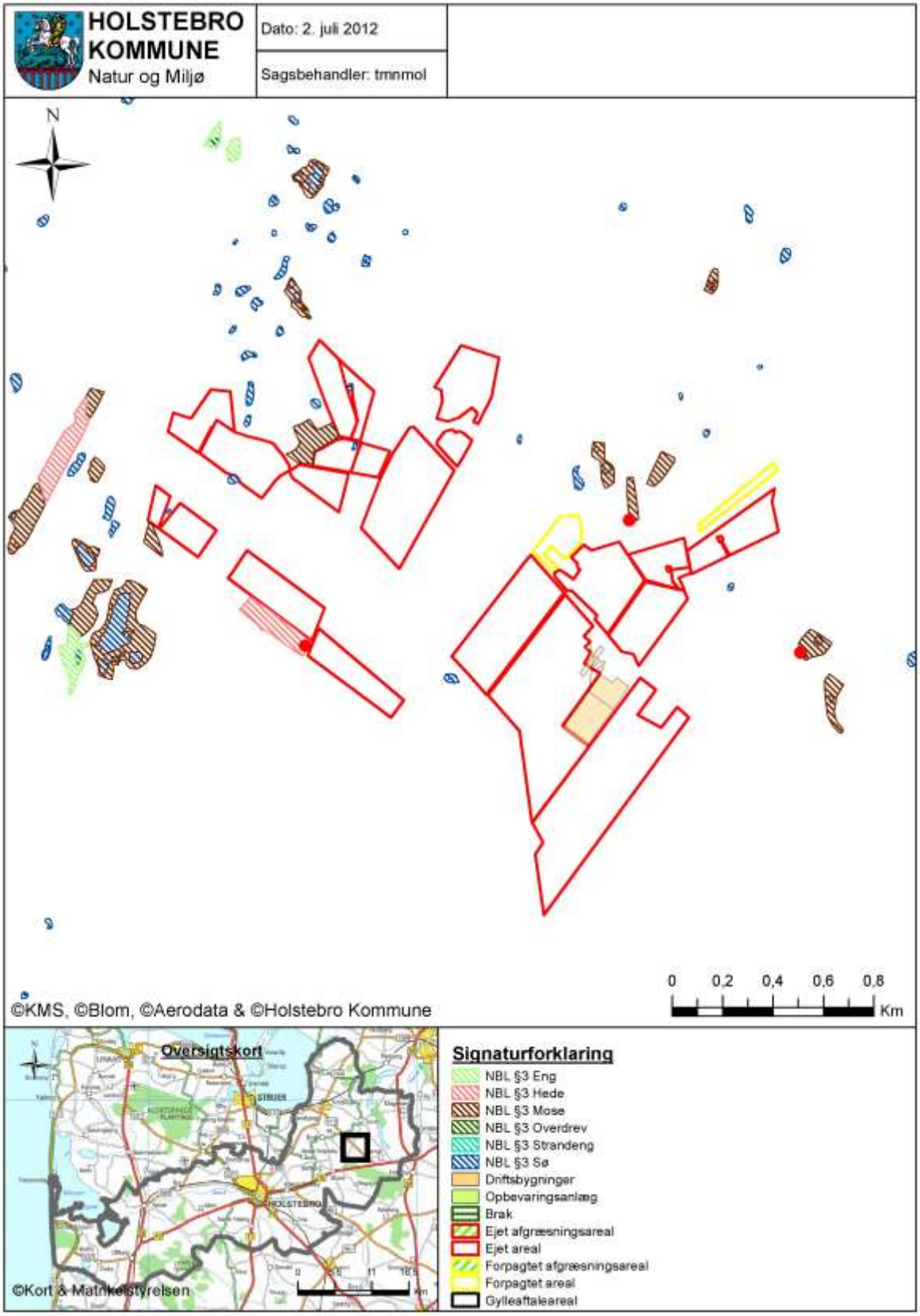

Bilag 8 – Oversigtkort over udbringningsarealerne

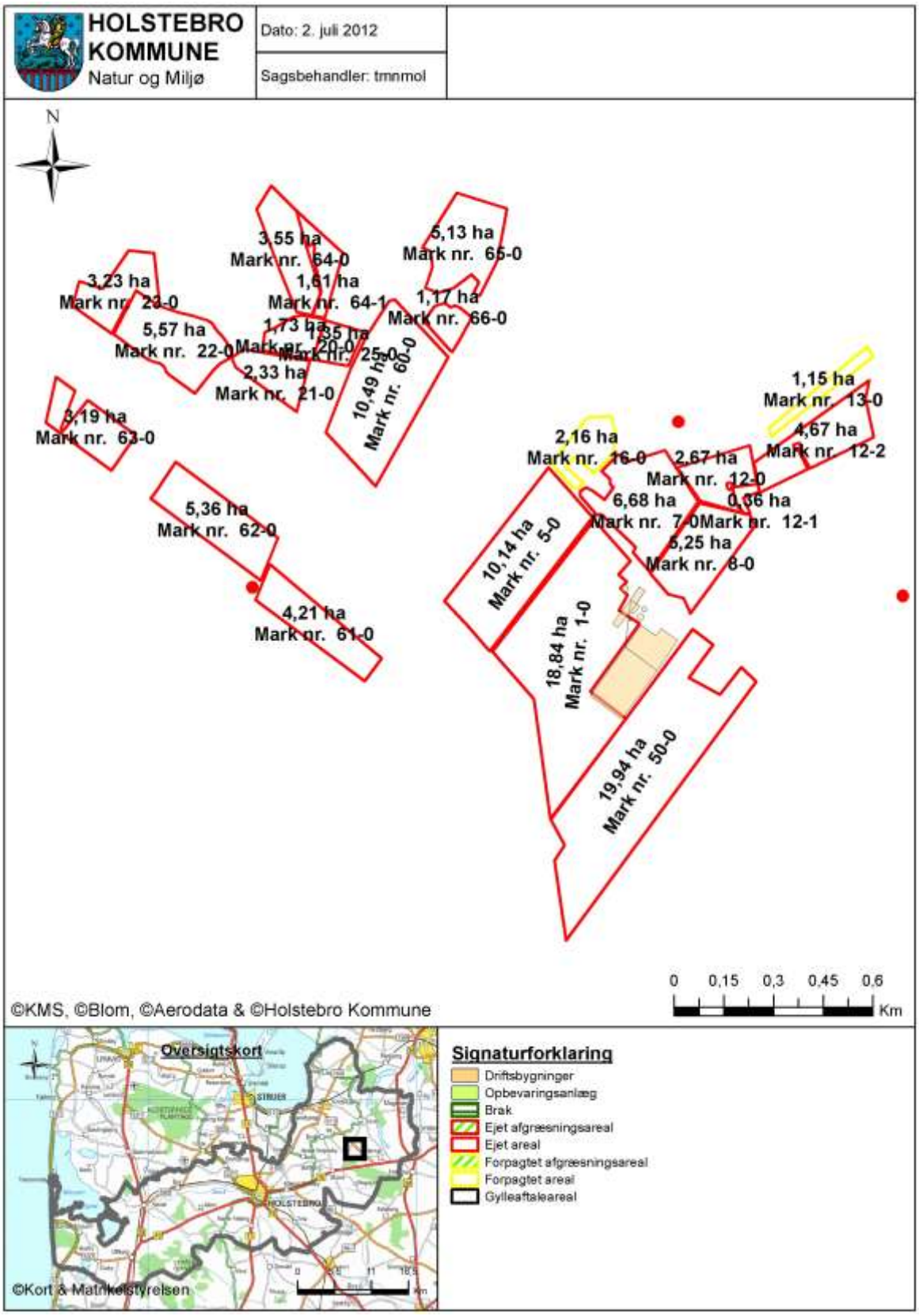

Bilag 8 – Arealer del 1/2

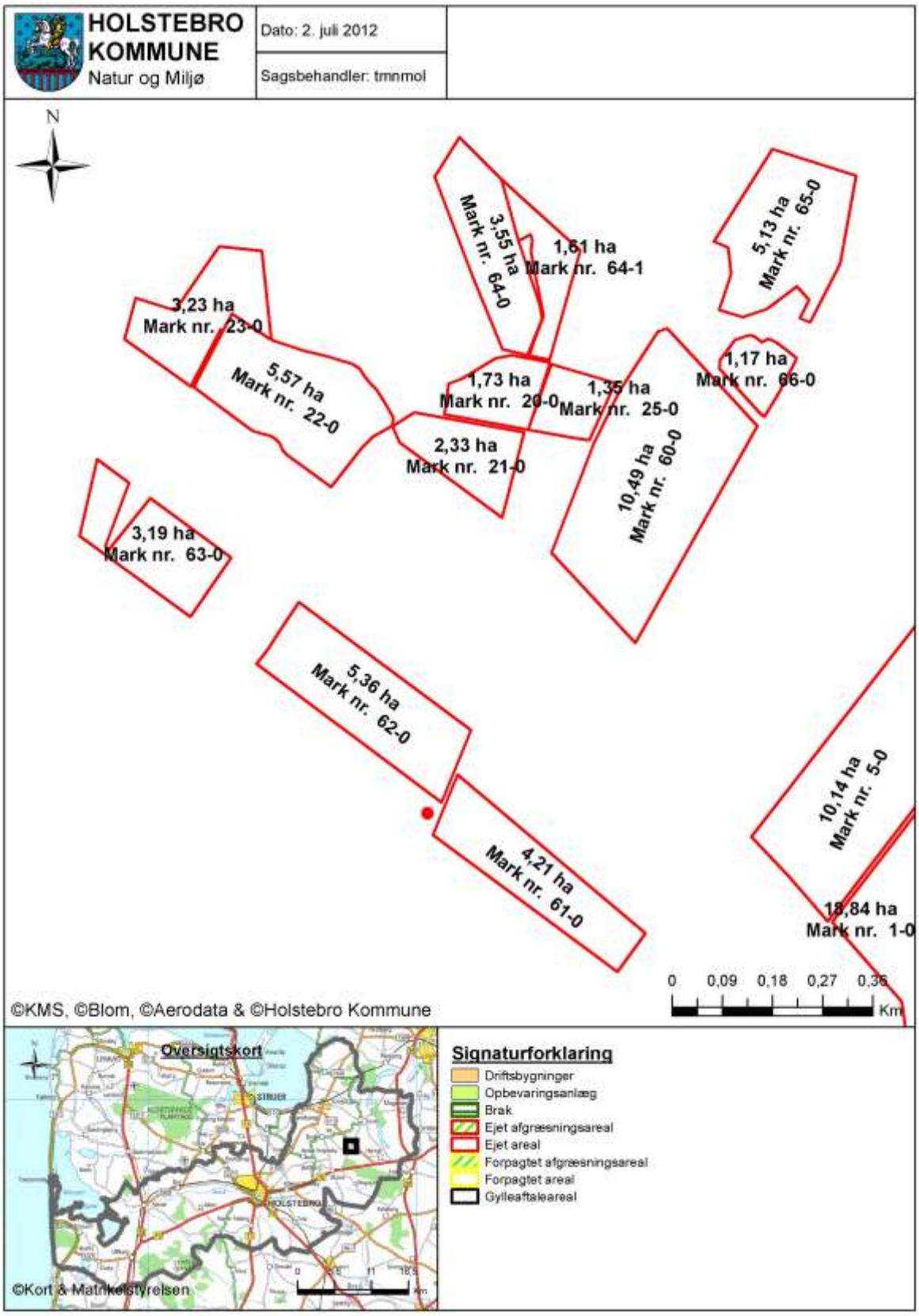

Bilag 8 – Arealer del 2/2

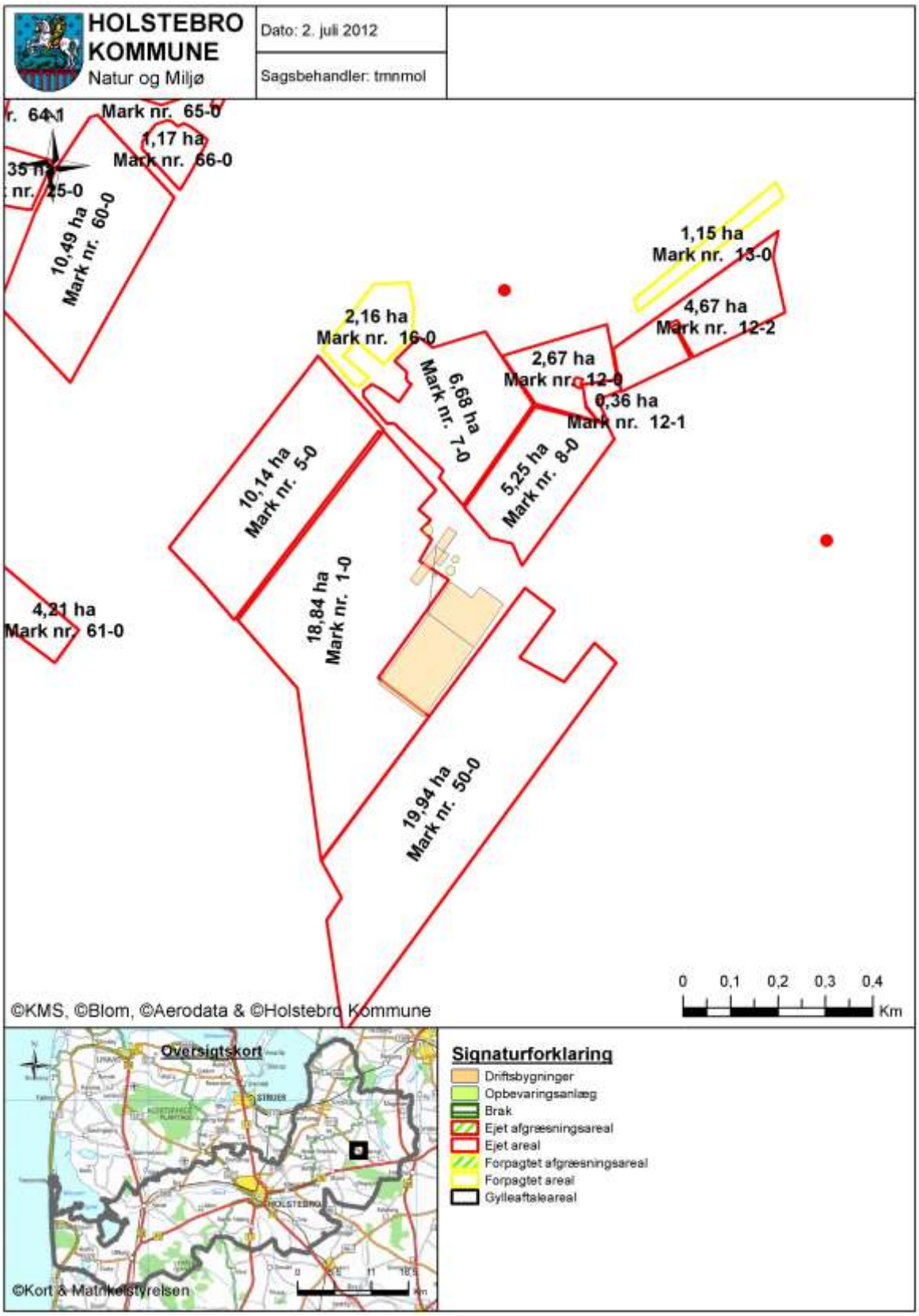

Bilag 9 – Jordbundstyper

Bilag 10 – Fjordoplande og oplande til fosforfølsomme søer

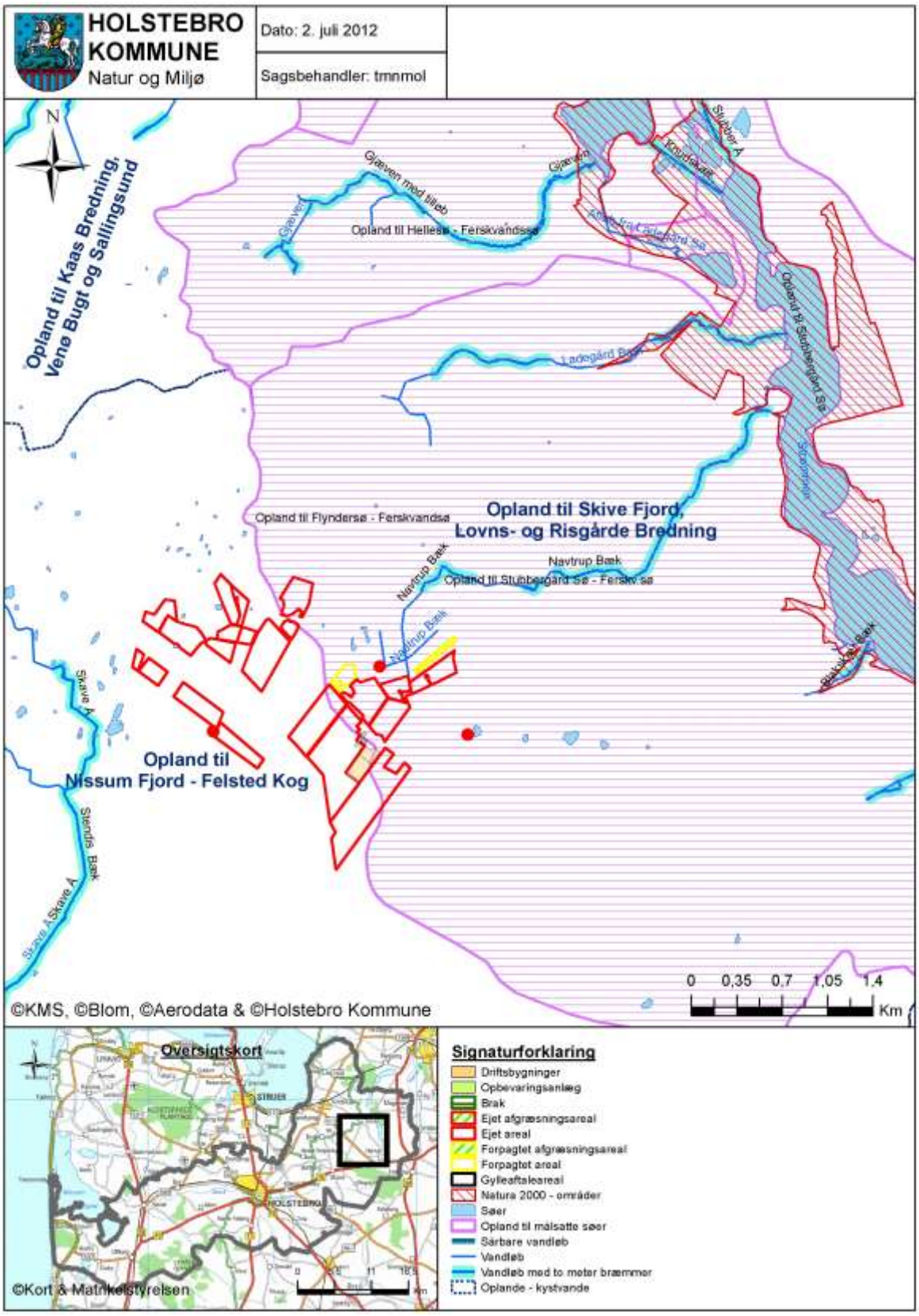

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 11 – Lavbundsarealer og risikoområder for fosforudvaskning

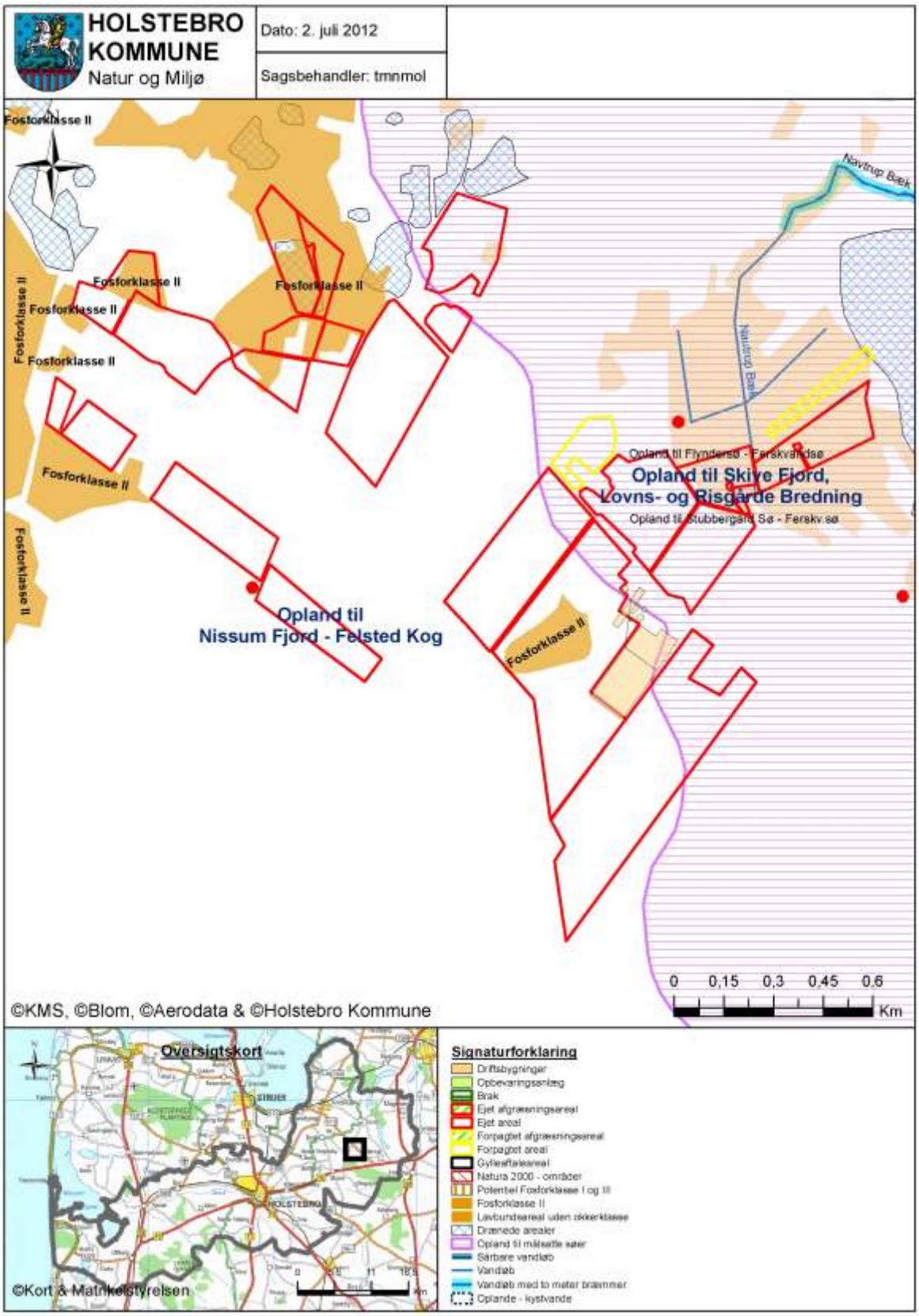

Bilag 12 – Grundvand

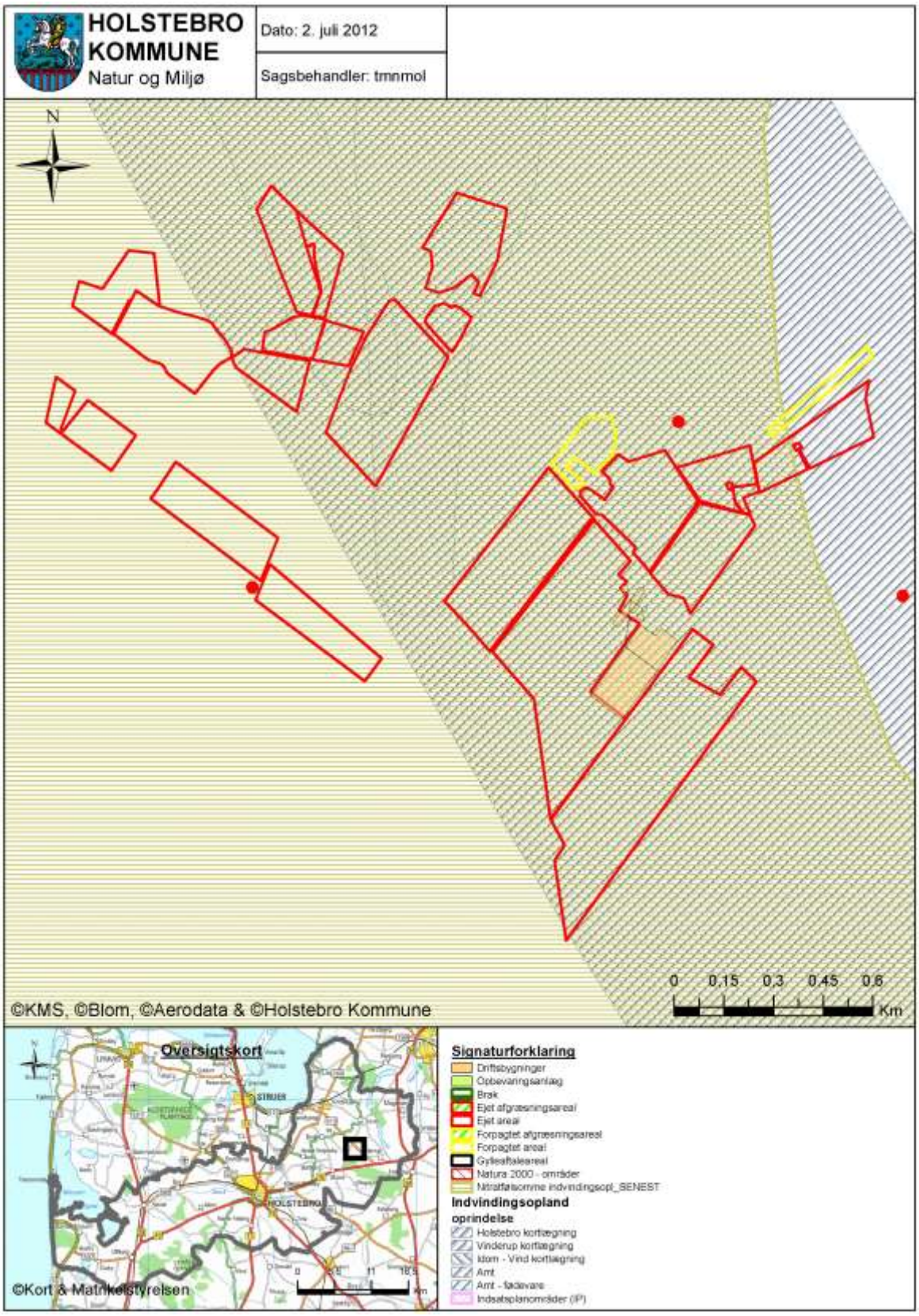

Bilag 13 – Nitratklasser

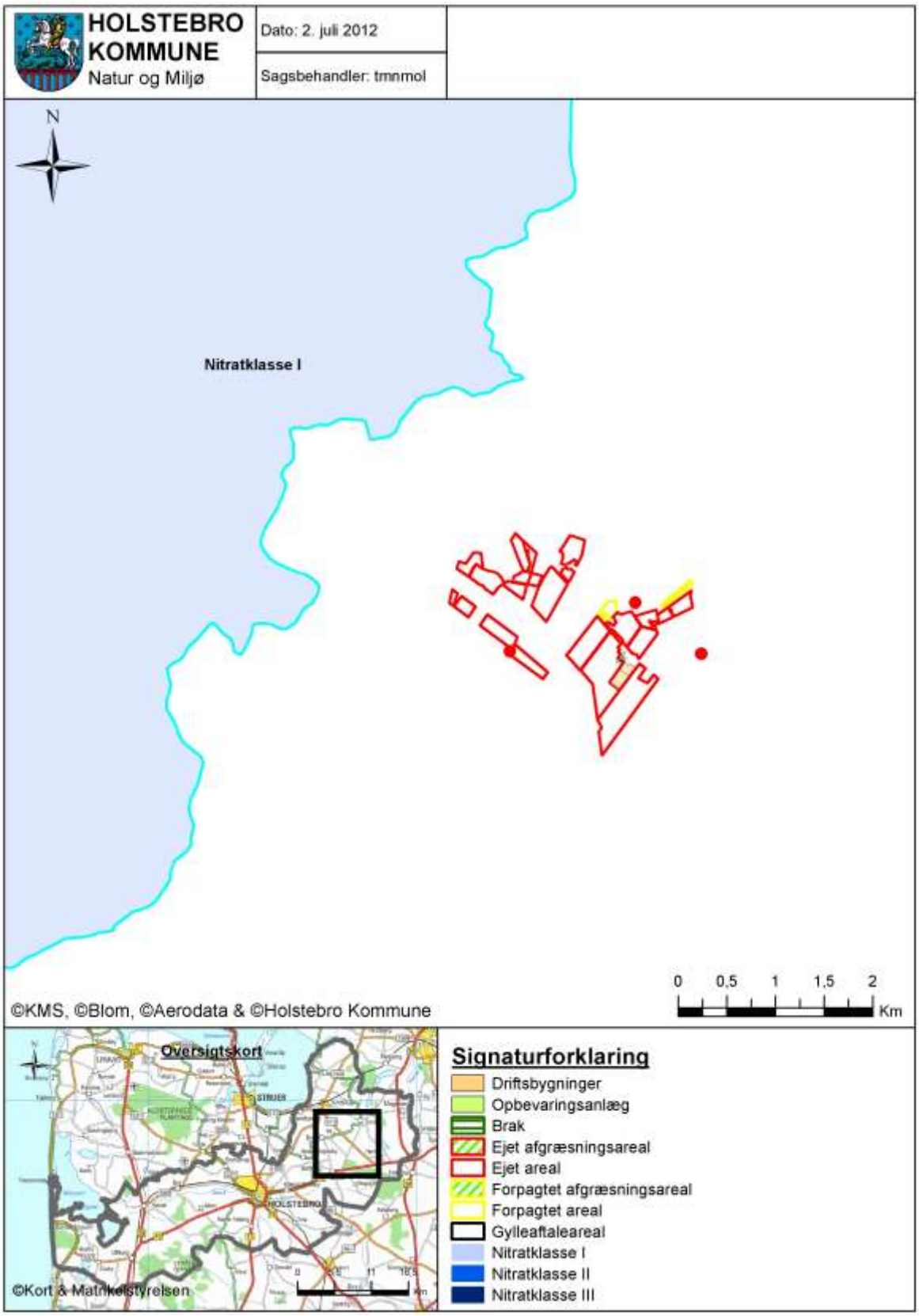

Bilag 14 – Driftsjournal - del 1 / 3

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsens vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR					
Egenkontrol 01/08-31/07 år:					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	Antal/DE	DE	± DE

Skemaet kan erstattes af bilag som f.eks. E-kontrol, slagteriafregninger m.m., såfremt disse indeholder de samme informationer som ovenstående.
Husk at gemme bilag til dokumentation af ovenstående.

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1							
Gyllebeholder nr. 2							
…							

Ovenstående årlige inspektion af gyllebeholdere kan i stedet fremgå af et bilag, som indeholder de angivne oplysninger.

LOGBOG FOR TELTOVERDÆKNING AF GYLLEBEHOLDERE					
	Dato for skade	Dato for manglende overdækning	Årsag til skade eller manglende overdækning	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1					
Gyllebeholder nr. 2					
…					

Kan erstattes af eksisterende logbog over fast overdækning af gyllebeholdere.

Bilag 14 – Driftsjournal - del 2 / 3

DRIKKEVANDSSYSTEM		
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for kontrol
Kontrol eller vedligeholdelse		
...		
…		

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

EL, VAND, BRÆNDSTOF etc.		Januar kvartal			April kvartal			Juli Kvartal			Oktober kvartal		
	Parameter	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
År:	El [kWh]												
	Vand [m^3]												
	….												
År:													

Ovenstående skema kan erstattes af bilag, som indeholder information om det årlige forbrug.

DRIFTSFORSTYRRELSER		
Beskrivelse	Fra dato	til dato
…		

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Holstebro Kommune
…				

Bilag 14 – Driftsjournal – del 3/3

JORDPRØVER TIL FOSFORANALYSE (udtages minimum hvert 5. år)		
Handling	Dato for udtagning	Dato for analyse
Jordprøve til fosforanalyse		
...		
…		

Husk at fosforanalyserne og kortbilag med prøveudtagning skal vedlægges driftsjournalen.

FOSFOR Planår:_____							
mark nr.	Ledig P-kapacitet?	kg gødning tilført dato	indhold af P / kg gødning	afgrøde	kg afgrøde (gns.) hø-stet dato	indhold af P / kg afgrøde (norm)	fosforbalance (tilført minus fraført) kg
12-0							
12-2							
13-0							
…							

Husk at vedlægge dokumentation for fosforbindingskapacitet, tilført gødning, fosforindhold i gødning, fraført afgrøde og fosforindhold i afgrøde.
Ved pil og lignende med høst fx hvert 3 år laves endelig opgørelse efter høst af afgrøden. Øvrige oplysninger skal foreligge for hvert planår.

Beredskabsplan	Dato
Revideret	
Gennemgang med ansatte	

TEKNIK OG MILJØ
Natur og Miljø
Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 15 – MST-notat af 22/12 2011

NOTAT

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Erhverv
J.nr.
Ref.
Den 22. december 2011

Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse om kvælstofudvaskning svarende til planteavl

Miljøstyrelsen har taget Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse, jr.nr. NMKN-133-00068, fra 24/11 2011 til efterretning. Dette medfører ændringer i Miljøstyrelsens vejledning om husdyrgodkendelsesloven vedrørende konkrete vurderinger af nitratudvaskningen til overfladevand, der ligger udover det fastlagte miljøbeskyttelsesniveau.

Som konsekvens af afgørelsen har Miljøstyrelsen foretaget ændringer i vejledningen, der indebærer, at vurderingen af, hvorvidt husdyrholdet indenfor det enkelte delopland har været stigende tager udgangspunkt i, hvorvidt en lineær regression viser, at der har været en stigning større end 0. Hvis forklaringsgraden r^2 er mindre end 0,5 er analysen usikker, og der skal i så fald tages udgangspunkt i en direkte sammenligning af husdyrholdets størrelse i det seneste opgørelsesår og niveauet pr. 1. januar 2007. Det følger af nævnets afgørelse, at hvis husdyrbruget reducerer udvaskningen til et niveau på linje med et planteavlsbrug, nærmere defineret som udvaskningen ved valg af et planteavlssædskifte, kan der ses bort fra en evt. stigning i husdyrholdet i oplandet. Nævnet har således tiltrådt, at vurdering og regulering af kvælstofudvaskningen skal ske på grundlag af forskellen mellem udvaskningen i ansøgt drift og udvaskningen i en drift uden brug af husdyrgødning – den såkaldte "planteavlsmodel". Ifølge nævnet bevirker det, at i sager, hvor dyreholdet er stigende i det pågældende opland, skal kvælstofudvaskningen fra rodzonen nedbringes til et niveau, der svarer til en arealdrift med brug af handelsgødning og et plantesædskifte svarende til jordtyperne. Dette "fiktive" udvaskningsniveau skal dermed fastlægges på samme måde, uanset hvilken dyreart husdyrgødningen stammer fra.

Miljøstyrelsen har som konsekvens heraf ændret vejledningen, så den bringes i overensstemmelse med afgørelsen fra Natur- og Miljøklagenævnet. Det betyder, at de reduktioner i udvaskningen, som følger af referencesædskifterne for husdyrbrugene i forhold til referencesædskifterne for plantebrug (flere efterafgrøder og mere græs i kvægsædskifterne) fuldt ud kan anvendes som virkemiddel til at nå planteavlsniveauet for udvaskning. Ændringen af vejledningen bevirker, at udvaskningseffekten af husdyrgødningen *ikke* længere skal fratrækkes effekten af det valgte sædskifte ved ansøgningen, som det tidligere fremgik af vejledningen, men i stedet skal der i ansøgningen vælges et referencesædskifte svarende til planteavlsbrug.

Bemærk at Miljøstyrelsen har udsendt flere helpdesk svar med baggrund i Miljøstyrelsens hidtidige vejledning og at disse svar derfor ikke er retvisende længere. Svarene vil derfor blive fjernet fra Miljøstyrelsens hjemmeside.

Miljøstyrelsen skal endvidere gøre opmærksom på, at kommunerne opfordres til at lade ændringer med henblik på opfyldelse af dyrevelfærdskrav for sohold fra 1. januar 2013 indgå i forbindelse med prioritering af arbejdet med sager om miljøgodkendelse af husdyrbrug. Forholdet er nærmere beskrevet i brev udsendt til kommunerne fra Miljøstyrelsen den 20. juni 2011.

Bilag 16 – eksisterende læhegn skal bibeholdes og vedligeholdes